EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 22.3.2023.
COM(2023) 166 final

2023/0085 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o potkrepljivanju i priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš (Direktiva o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš)

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

U ožujku 2022. Komisija je predložila da se ažurira pravo Unije o potrošačima kako bi se osigurala zaštita potrošača i kako bi im se omogućilo da aktivno doprinose zelenoj tranziciji[1]. Ovim se Prijedlogom propisuju konkretnija pravila (*lex specialis*) i dopunjuju predložene izmjene Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi[2] (*lex generalis*). Cilj je obaju tih prijedloga otkloniti niz zajedničkih problema provedbom različitih elemenata istog paketa najpoželjnijih politika utvrđenih u procjeni učinka objavljenoj zajedno s inicijativom za jačanje položaja potrošača u zelenoj tranziciji[3].

1.1. Razlozi i ciljevi prijedloga

- **Uloga potrošača u ubrzavanju zelene tranzicije**

Komisija se u europskom zelenom planu[4] obvezala osigurati jačanje položaja potrošača kako bi pri donošenju odluka bili bolje informirani i imali aktivnu ulogu u ekološkoj tranziciji. Točnije, u europskom zelenom planu navodi se obveza borbe protiv lažnih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš tako da se kupcima pružaju pouzdane, usporedive i provjerljive informacije kako bi im se omogućilo da donose održivije odluke i kako bi se smanjio rizik od „manipulativnog zelenog marketinga”. Potreba za suzbijanjem manipulativnog zelenog marketinga naknadno je utvrđena kao prioritet u okviru novog akcijskog plana za kružno gospodarstvo[5] i nove strategije za potrošače[6]. U nedavno donesenom industrijskom planu u okviru zelenog plana[7] ponovno je istaknuto da potrošačima treba omogućiti da svoje odluke donose na temelju transparentnih i pouzdanih informacija o održivosti, trajnosti i ugljičnom otisku proizvoda te je naglašeno da je transparentnost tržišta sredstvo kojim se olakšava uvođenje proizvoda s nultom neto stopom emisija koji su tehnološki i ekološki bolji.

Europski parlament i Vijeće pozvali su Komisiju da razmotri daljnje mjere u tom području. Vijeće je u prosincu 2020. u svojim zaključcima o postizanju kružnog i zelenog oporavka[8] istaknulo da cijeni namjeru Komisije da osigura potkrepljivanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš na temelju utjecaja na okoliš tijekom cijelog životnog ciklusa proizvoda. U svojoj rezoluciji o novom akcijskom planu za kružno gospodarstvo[9] Europski parlament kategorički je podržao namjeru Komisije da iznese prijedloge o reguliranju tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš utvrđivanjem pouzdanih i usklađenih metoda izračuna u cjelokupnom lancu vrijednosti.

---

1 Europska komisija, Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2005/29/EZ i 2011/83/EU u pogledu jačanja položaja potrošača u zelenoj tranziciji boljom zaštitom od nepoštenih praksi i boljim informiranjem, COM(2022) 143 final; dostupno na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022PC0143&from=HR.

2 Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”), *SL L 149, 11.6.2005., str. 22.–39.*, kako je izmijenjena.

3 SWD(2022) 85 final; EUR-Lex – 52022SC0085 – HR – EUR-Lex (europa.eu).

4 Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski zeleni plan, COM(2019) 640.

5 COM(2020) 98 final, 11. ožujka 2020.

6 COM(2020) 696 final, 13. studenoga 2020.

7 COM(2023) 62 final, 1. veljače 2023.

8 Zaključci Vijeća, 14167/20.

9 Rezolucija Europskog parlamenta od 10. veljače 2021. o novom akcijskom planu za kružno gospodarstvo (2020/2077(INI)).

Potrošači žele biti bolje informirani o utjecaju svoje potrošnje na okoliš i donositi bolje odluke. Zahtjevi utvrđeni na Konferenciji o budućnosti Europe[10] uključuju poziv na veću transparentnost u pogledu održivosti i ekološkog otiska proizvoda, posebno u 5. prijedlogu o održivoj potrošnji, ambalaži i proizvodnji i 20. prijedlogu o utvrđivanju standarda unutar i izvan EU-a u području okolišnih politika. Prijedlog o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš odgovor je Komisije na taj poziv[11].

Upotpunjavanje zakonodavnog okvira EU-a kojim se podupire održivija potrošnja doprinijet će postizanju cilja održivog razvoja 12.6., a to je da se poduzeća, posebice velika i transnacionalna poduzeća, potakne da usvoje održive prakse i integriraju informacije o održivosti u svoje cikluse izvješćivanja.

Daljnje djelovanje EU-a u ovom području pozitivno će utjecati i na globalne lance vrijednosti koji uključuju proizvodne postupke u trećim zemljama. Tako će se poduzeća iz trećih zemalja, posebno poduzeća koja trguju na unutarnjem tržištu EU-a, potaknuti da doprinesu zelenoj tranziciji. Nadalje, poticat će se multilateralna suradnja s trećim zemljama radi dobrog razumijevanja novog regulatornog okvira i koristi koje pruža. Osim toga, poglavlja bilateralnih i međuregionalnih trgovinskih sporazuma EU-a o održivom razvoju mogu biti prilika za suradnju u skladu s općim ciljevima EU-a da se poveća dimenzija održivosti njegove trgovinske politike.

- **Prepreke povećanju potencijala zelenih tržišta u EU-u jačanjem položaja potrošača**

Unatoč spremnosti potrošača da doprinesu zelenijem i kružnijem gospodarstvu u svojem svakodnevnom životu[12], njihovu aktivnu i djelotvornu ulogu u zelenoj tranziciji otežavaju prepreke u donošenju okolišno održivih odluka o kupnji na prodajnom mjestu, posebice nedostatak povjerenja u vjerodostojnost tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i širenje zavaravajućih poslovnih praksi u vezi s okolišnom održivošću proizvoda.

Dokazi prikupljeni za potrebe procjene učinka[3] priložene prijedlogu o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji, koja je priložena i prijedlogu o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš, i u okviru početne procjene njegova učinka[13] i u okviru javnog savjetovanja o njemu[14], među ostalim i u okviru dodatnog javnog savjetovanja provedenog 2020.[15], pokazuju da se zavaravajuće prakse, kao što su manipulativni zeleni marketing i nedostatak transparentnosti i vjerodostojnosti znakova za okoliš, javljaju u raznim fazama procesa potrošnje: u fazi oglašavanja, u fazi kupnje ili za vrijeme upotrebe proizvoda.

a) *Potrošači su suočeni s praksom iznošenja nejasnih ili slabo potkrijepljenih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš („manipulativni zeleni marketing”)*

U prijedlogu o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji *tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš* definirana je kao svaka poruka ili prikaz koji nisu obvezni prema pravu Unije ili nacionalnom pravu, uključujući tekstualni, slikovni, grafički ili simbolički prikaz, u bilo

---

10 Konferencija o budućnosti Europe, Izvješće o konačnom ishodu, svibanj 2022.

11 COM(2022) 404 final.

12 Europska komisija, *Behavioural Study on Consumers' engagement in the circular economy* (Studija ponašanja o uključenosti potrošača u kružno gospodarstvo), 2018., str. 10.

13 Europska komisija, *Inception Impact Assessment: Empowering the consumer for the green transition* (Početna procjena učinka: jačanje položaja potrošača u zelenoj tranziciji), 2020.

14 Sažetak otvorenog javnog savjetovanja dostupan je na internetskim stranicama Europske komisije „Iznesite svoje mišljenje”: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12467-Politika-zastite-potrosaca-vaznija-uloga-potrosaca-u-procesu-zelene-tranzicije_hr.

15 Okolišna učinkovitost proizvoda i poduzeća – potkrepljivanje tvrdnji (europa.eu).

kojem obliku, uključujući oznake, imena brendova, imena poduzeća ili proizvoda, u kontekstu komercijalne komunikacije, u kojima se navodi ili implicira da proizvod ili trgovac pozitivno utječe ili ne utječe na okoliš ili da je manje štetan za okoliš od drugih proizvoda ili trgovaca ili da je poboljšao svoj utjecaj tijekom vremena[1].

Komisija je provela dvije inventure tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš: jednu 2014.[16], a drugu 2020.[17] U tim je studijama razmotren uzorak od 150 tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš za širok raspon proizvoda u odnosu na načela iz Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi[2]: jasnoću, nedvosmislenost, točnost i provjerljivost. Studija iz 2020. pokazala je da **znatan udio tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš (53,3 %) iznosi nejasne, zavaravajuće ili neutemeljene informacije** o ekološkim obilježjima proizvoda u EU-u i u širokom rasponu kategorija proizvoda. U provedbi inventure tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš 2020. analizirana je i potkrijepljenost takvih tvrdnji s obzirom na njihovu jasnoću, točnost i mjeru u kojoj su potkrijepljene provjerljivim dokazima. Analizom je utvrđeno da **40 % tvrdnji nije bilo potkrijepljeno**.

Ti su rezultati potvrđeni i provjerom koju su u studenome 2020. provela tijela nadležna za suradnju u zaštiti potrošača[18]. Nakon ocjenjivanja 344 tvrdnje o održivosti tijela su smatrala da **u više od polovine slučajeva (57,5 %) trgovac nije pružio dovoljno informacija za procjenu točnosti tvrdnje**. U mnogim slučajevima tijela nisu mogla lako utvrditi odnosi li se tvrdnja na cijeli proizvod ili na samo jednu od njegovih komponenti (50 %) ili odnosi li se na poduzeće ili na samo određene proizvode (36 %) i na koju se fazu životnog ciklusa proizvoda odnosi (75 %)[19].

Nadalje, većina dionika s kojima je provedeno savjetovanje složila se da je **manipulativni zeleni marketing problem**, uz primjetnu iznimku predstavnika industrije. Više od polovine njih naišlo je na zavaravajuće tvrdnje i navelo je da ima manje povjerenja u izjave i logotipe o okolišu kojima upravljaju poduzeća ili privatni subjekti[19]. Osim toga, većina ispitanika u ciljanim savjetovanjima navela je da potrošači nisu dovoljno upoznati s utjecajem na okoliš proizvoda zbog nedostatnih ili nedostupnih informacija[20].

Razina povjerenja potrošača u tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš općenito je **poprilično niska**. U okviru otvorenog javnog savjetovanja provedenog 2020.[15] opća javnost nije se složila s izjavom da vjeruje izjavama o okolišu na proizvodima (1,57/4,00)[21]. Razina povjerenja bila je viša za tvrdnje o trgovcima[22], ali svejedno je bila niska (2,25/4,00).

b) *Potrošači su suočeni s upotrebom oznaka održivosti koje nisu uvijek transparentne i vjerodostojne*

---

16 *Consumer Market Study on Environmental Claims for Non-Food Products* (Studija o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš za neprehrambene proizvode na potrošačkom tržištu), Europska komisija, 2014.

17 *Environmental claims in the EU: Inventory and reliability assessment Final report* (Tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš u EU-u: inventura i ocjena pouzdanosti – Završno izvješće), Europska komisija, 2020. Dostupno na: https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/2020_Greenclaims_inventory.zip.

18 2020. – provjera zavaravajućih tvrdnji o održivosti, Provjere (europa.eu).

19 Provjera „zelenog marketinga" na internetskim stranicama: pola tvrdnji o ekološkoj prihvatljivosti bez dokaza; dostupno na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_21_269.

20 SWD(2022) 85 final, Prilog 2., str. 66.

21 Odgovori su dani na Likertovoj ljestvici od pet stupnjeva (1–5). Ti su stupnjevi pretvoreni u bodove radi dosljednog prikaza i kako bi odgovarajuće odražavali stupanj slaganja. Odgovorima „ne znam" dodijeljeno je 0 bodova, a odgovorima „uopće me ne zanima" ili „uopće nije djelotvorno" dodijeljen je 1 bod, dok su, na drugom kraju ljestvice, odgovorima „veoma me zanima" ili „uvijek" dodijeljena 4 boda.

22 Tvrdnja o trgovcu odnosi se na svaku tvrdnju koju trgovac iznosi o samom sebi kao organizaciji za razliku od tvrdnje koju trgovac iznosi o jednom od svojih proizvoda (roba ili usluge).

Znakovi za okoliš podskup su tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. U obliku su zaštitnog znaka, znaka kvalitete ili istovjetnog znaka kojim se proizvod/postupak ili poduzeće izdvajaju i promiču s obzirom na njihove okolišne aspekte. Ti se znakovi u nekim slučajevima temelje na programima certificiranja (programi dodjele znaka za okoliš) kojima se potvrđuje da proizvod/postupak ili poduzeće ispunjavaju zahtjeve utvrđene programom i prate usklađenost.

Znakovi za okoliš koji postoje na unutarnjem tržištu EU-a podliježu različitim razinama strogoće, nadzora i transparentnosti, odnosno različitim modelima upravljanja. Očekuje se da će sve veći broj znakova za okoliš kojima će biti obuhvaćeni različiti aspekti, uvođenje različitih operativnih pristupa i podlijeganje različitim razinama nadzora (npr. otvorenost postupka u njihovu razvoju ili razina i neovisnost revizije i provjere) dovesti do još veće pomutnje[23].

Pri ocjeni 232 znaka za okoliš koji se primjenjuju u EU-u, provedenoj u okviru pripremne studije za prikupljanje dokaza o načinima osnaživanja potrošača da aktivno sudjeluju u zelenoj tranziciji[24], ispitani su i njihovi aspekti u pogledu provjere i certificiranja te je zaključeno da je gotovo **polovina provjera znakova bila nedostatna ili da nije provedena.** Nadalje, potrošači nisu upoznati s time da postoji razlika između znakova kojima se upravlja u okviru programa certificiranja treće strane i onih koji se temelje na „samocertificiranju”, tj. onih koje ne provjerava nijedna treća strana.

U okviru savjetovanja za početnu procjenu učinka[24] i ciljanih savjetovanja dionici iz većine skupina dionika naveli su i da je **prevelik broj oznaka i logotipa održivosti važan i trajan problem u EU-u**. Slično tome, u otvorenom javnom savjetovanju više od četvrtine (27 %) sudionika navelo je da je **„prevelik broj i/ili nedostatak transparentnosti/razumijevanja/pouzdanosti** logotipa/oznaka održivosti za proizvode i usluge” **bitna prepreka** jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji[15].

Taj prevelik broj znakova u kombinaciji s raznolikim modelima upravljanja njima znači da proizvođači i maloprodajni trgovci mogu primijeniti razne strategije pri odabiru određene oznake održivosti. To vrlo često dovodi i do toga da poduzeća ističu razne znakove kako bi jamčila održivost svojih proizvoda. **Kad je riječ o poduzećima, njih 34 % navelo je da je „prevelik broj i/ili nedostatak transparentnosti/razumijevanja/pouzdanosti logotipa/oznaka održivosti” prepreka[15].** Naime, poduzeća koja nastoje poštovati ili razviti pouzdane programe dodjele znaka za okoliš u nepovoljnijem su položaju u odnosu na poduzeća koja upotrebljavaju nepouzdane znakove za okoliš jer potrošači često ne mogu uočiti razliku. Taj se problem pogoršao uslijed nagle pojave mnogih (privatnih/dobrovoljnih) programa dodjele znaka za okoliš na nacionalnoj razini/razini država članica, **zbog čega je potrošačima uspoređivanje proizvoda još više otežano**.

Povratne informacije dionika pokazuju da postoji naročito **velika podrška za mjere EU-a** koje mogu dovesti do zajedničkog pristupa pružanju informacija o održivosti potrošačima, **ojačati jednake uvjete za poslovanje** i ograničiti broj znakova i zavaravajućih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš na jedinstvenom tržištu[14].

---

23 *Preparatory study to gather evidence on ways to empower consumers to play an active role in the green transition* (Pripremna studija za prikupljanje dokaza o načinima osnaživanja potrošača da aktivno sudjeluju u zelenoj tranziciji), listopad 2021. Dostupno na: Prijedlog direktive o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji i prilog (europa.eu).

24 Europska komisija, *Inception Impact Assessment: Empowering the consumer for the green transition* (Početna procjena učinka: jačanje položaja potrošača u zelenoj tranziciji), 2020. – pregled savjetovanja u Prilogu 2. Procjeni učinka, str. 69.

Poduzeća koja nude istinski održive proizvode u nepovoljnijem su položaju u odnosu na ona koja to ne čine. Osim toga, takva se poduzeća **izlažu riziku od nepotrebno visokih troškova usklađivanja** jer države članice EU-a počinju uvoditi različita nacionalna rješenja za prethodno opisane probleme[25].

1.2. Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području

- **Inicijativa EU-a za jačanje položaja potrošača u zelenoj tranziciji**

Opće odredbe Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi, kojom se reguliraju zavaravajuće prakse i zavaravajuća izostavljanja, mogu se primijeniti na tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš u transakcijama u okviru poslovne prakse poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču ako takve tvrdnje negativno utječu na odluke potrošača o poslu. U toj se direktivi tijela država članica za zaštitu potrošača pozivaju da takve prakse ocjenjuju tako da zasebno ocijene svaki pojedini slučaj nakon ispitivanja odluke o poslu (ocjenjivanje svakog pojedinog slučaja)[26]. Osim toga, u njoj je utvrđena crna lista poslovnih praksi[27] koje će se u svim okolnostima smatrati nepoštenima, bez potrebe za ocjenjivanjem svakog pojedinog slučaja. Neusklađenost sa zahtjevima iz Direktive utvrđuje se na temelju pritužbi koje podnose potrošači ili na temelju djelovanja nadležnog tijela na vlastitu inicijativu.

Prijedlog o izmjeni Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi[1] djelomično se bavi problemima navedenima u odjeljku 1.1. („manipulativni zeleni marketing” i netransparentne oznake održivosti). Njime se uvodi niz mjera o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš koje proizlaze iz najpoželjnijih opcija politike, uključujući sljedeće:

1. popis **obilježja proizvoda u pogledu kojih trgovac ne smije obmanjivati potrošača** naveden u članku 6. stavku 1. Direktive 2005/29/EZ izmijenjen je kako bi uključivao „**okolišni** ili društveni **učinak**”, „trajnost” i „mogućnost popravka”;
2. popis **radnji koje treba smatrati zavaravajućima** ako prosječne potrošače navode ili je vjerojatno da će ih **navesti** na donošenje odluke o poslu koju inače ne bi donijeli iz članka 6. stavka 2. Direktive 2005/29/EZ izmijenjen je kako bi uključivao sljedeću praksu: „iznošenje tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš u vezi s budućom okolišnom učinkovitošću bez jasnih, objektivnih i provjerljivih obveza i ciljeva te neovisnog sustava praćenja”;
3. popis **poslovnih praksi koje se smatraju nepoštenima u svim okolnostima** naveden u Prilogu I. Direktivi 2005/29/EZ proširen je na četiri prakse povezane s manipulativnim zelenim marketingom:
    - prikaz oznake održivosti koja se ne temelji na programu certificiranja ili je nisu utvrdila javna tijela,
    - iznošenje opće tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš za koju trgovac ne može dokazati priznatu izvrsnu okolišnu učinkovitost relevantnu za tvrdnju,

---

25 Više informacija o posljedicama problema za potrošačko tržište i okoliš uključeno je u Prilog 12. dokumentu SWD(2022) 85 final.

26 Članci 6. i 7. Direktive 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).

27 Prilog I. Direktivi 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).

- iznošenje tvrdnje o prihvatljivosti cjelokupnog proizvoda za okoliš kad se ona odnosi samo na određeni aspekt proizvoda,
- iznošenje zahtjeva propisanih zakonom za sve proizvode unutar relevantne kategorije proizvoda na tržištu Unije kao razlikovnog obilježja ponude trgovca.

Prijedlog o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji stoga se na općenitiji način bavi širokim rasponom praksi, proizvoda i metoda prodaje. Donosi važne mjere za zaštitu potrošača od zavaravajućih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i nepouzdanih znakova.

- **Ostali akti EU-a kojima se potiče održiva potrošnja pružanjem informacija o okolišu**

Osim okvira za zaštitu potrošača postoji i zakonodavni okvir EU-a usmjeren na pružanje informacija o okolišu te na utvrđivanje metodoloških zahtjeva za mjerenje i izračun utjecaja na okoliš, kao što su metodologije certificiranja EU-a za uklanjanje ugljika razvijene na temelju Uredbe o certifikaciji uklanjanja ugljika[28] (nakon njezina donošenja), ili za informacije i znakove o utjecaju na okoliš, aspektima ili učinkovitosti proizvoda ili trgovca. Na primjer, Direktivom o ekološkom dizajnu[29] uspostavljen je okvir za utvrđivanje obveznih zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju radi poticanja njihove energetske učinkovitosti i kružnog dizajna te novih poslovnih modela. Komisija je u ožujku 2022. donijela i prijedlog nove uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda[30] kako bi uvelike poboljšala kružnost, energetsku učinkovitost, smanjila utjecaj na okoliš i poboljšala druge aspekte okolišne održivosti za određene prioritetne skupine proizvoda. Njime će se omogućiti utvrđivanje zahtjeva za učinkovitost i informacije za gotovo sve kategorije fizičke robe koja se stavlja na tržište EU-a. Drugi prijedlozi koje je iznijela Komisija u okviru akcijskog plana za kružno gospodarstvo i politike o proizvodima uključuju zahtjeve u pogledu informacija, primjerice zahtjeve prema predloženim uredbama o stavljanju na tržište građevnih proizvoda[31] i baterijama i otpadnim baterijama[32].

Osim toga, postoje pravni akti koji se odnose na znakove razvijene na razini EU-a, i obvezne i dobrovoljne, kao što je znak za okoliš EU-a. Znak za okoliš EU-a, uspostavljen 1992., službeni je dobrovoljan znak ekološke izvrsnosti proizvoda iz EU-u i dokaz je vrhunskih svojstava. Uredbom o znaku za okoliš EU-a[33] utvrđena su pravila za uvođenje i primjenu tog dobrovoljnog programa. Ostalo povezano zakonodavstvo EU-a o znakovima uključuje zakonodavstvo o sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS)[34] te uredbe o označivanju ekoloških proizvoda[35], označivanju energetske učinkovitosti[36] i oznaci CE[37].

---

28 COM(2022) 672 final.

29 Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju, SL L 285/10.

30 COM(2022) 142 final.

31 Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ (SL L 88, 4.4.2011., str. 5.).

32 COM(2020) 798 final.

33 Uredba (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a (SL L 27, 30.1.2010., str. 1.).

34 Uredba (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ (SL L 342, 22.12.2009., str. 1.).

35 Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007, SL L 150, 14.6.2018., str. 1.

- **Upotpunjavanje skupa pravila EU-a o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš**

Kako bi se nastavilo s rješavanjem utvrđenog problema manipulativnog zelenog marketinga i nepouzdanih znakova za okoliš, bilo bi korisno da trenutačni okvir sadržava konkretnije zahtjeve za neregulirane tvrdnje za određene skupine proizvoda, određene sektore ili određene utjecaje na okoliš ili okolišne aspekte. **Ovaj Prijedlog o potkrepljivanju i priopćavanju tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš dopunjuje, kao zakon *lex specialis*, postojeći skup pravila EU-a o zaštiti potrošača.** Prijedlog će omogućiti potpunu provedbu najpoželjnijih opcija politike utvrđenih u procjeni učinka, kako je opisano u odjeljku 3.2.

Stoga su ključni ciljevi prijedloga o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš sljedeći:

– povećati razinu zaštite okoliša i doprinijeti ubrzavanju zelene tranzicije prema kružnom, čistom i klimatski neutralnom gospodarstvu u EU-u,

– zaštititi potrošače i poduzeća od manipulativnog zelenog marketinga i potrošačima omogućiti da donošenjem utemeljenih odluka o kupnji na temelju vjerodostojnih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i znakova za okoliš doprinesu ubrzavanju zelene tranzicije,

– poboljšati pravnu sigurnost u pogledu tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i jednake uvjete na unutarnjem tržištu, potaknuti konkurentnost gospodarskih subjekata koji nastoje povećati okolišnu održivost svojih proizvoda i aktivnosti te stvoriti mogućnosti za uštedu troškova za takve subjekte koji trguju preko granica.

Područje primjene ovog Prijedloga, s obzirom na to da je riječ o zakonu *lex specialis*, usklađeno je s odgovarajućim zakonom *lex generalis*. Revidiranom Direktivom o nepoštenoj poslovnoj praksi obuhvaćene su sve dobrovoljne poslovne prakse poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču prije, za vrijeme i nakon poslovne transakcije u vezi s proizvodom. Područjem primjene ovog Prijedloga obuhvaćeno je potkrepljivanje i priopćavanje **dobrovoljnih tvrdnji o *prihvatljivosti za okoliš***.

Isto tako, prijedlog o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji bavi se oznakama održivosti kojima su obuhvaćeni *okolišni ili društveni aspekti ili oboje.* Međutim, ovaj je Prijedlog ograničen samo na **znakove *za okoliš***, tj. one kojima su obuhvaćeni pretežno *okolišni* aspekti proizvoda ili trgovca.

Kako je navedeno, predviđeno je da Prijedlog o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš **bude „sigurnosna mreža" za sve sektore u kojima tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš ili znakovi za okoliš nisu regulirani na razini EU-a. Cilj Prijedloga nije izmijeniti postojeća ili buduća sektorska pravila.** Naprotiv, zahtjevi za ocjenjivanje i priopćavanje utvrđeni u drugom zakonodavstvu Unije imat će prednost pred zahtjevima utvrđenima u Prijedlogu, stoga bi se trebali primjenjivati za potkrepljivanje i priopćavanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u tim određenim područjima.

1.3. Dosljednost u odnosu na druge politike Unije

Prijedlogom o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš podupiru se ciljevi europskog zelenog plana te se doprinosi rješavanju trostruke krize prouzročene klimatskim promjenama, onečišćenjem i gubitkom bioraznolikosti. Njime se doprinosi borbi protiv manipulativnog zelenog marketinga, koja je u Komisijinu novom akcijskom planu za kružno gospodarstvo[5] i

---

[36] Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

[37] Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (preinaka) (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.).

Komisijinoj novoj strategiji za potrošače[6] prepoznata kao prioritet. Osim toga, Prijedlogom će se ojačati sveobuhvatne strategije kao što je akcijski plan za nultu stopu onečišćenja[38] ili strategija za bioraznolikost do 2030.[39] i dopuniti strategije usmjerene na određene sektore, kao što je strategija „od polja do stola"[40], ili probleme, kao što je potreba za poboljšanjem učinkovitosti potrošnje i ponovne upotrebe vode istaknuta u strategiji EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama[41].

Kako je opisano, ovim Prijedlogom direktive o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš i prijedlogom o izmjeni Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi zajednički se utvrđuje dosljedan okvir politike koji će biti potpora Uniji u zelenoj tranziciji omogućivanjem preobrazbe obrazaca potrošnje radi postizanja održivije potrošnje. Tim se prijedlozima nastoji doprinijeti zelenijem unutarnjem tržištu poticanjem smanjenja ekološkog otiska proizvoda koji se konzumiraju u Uniji. Osim toga, ti će prijedlozi doprinijeti i postizanju cilja Europskog zakona o klimi da se najkasnije do 2050. uravnoteže emisije i uklanjanja stakleničkih plinova unutar Unije jer se u njima razmatraju tvrdnje povezane sa smanjenjem emisija stakleničkih plinova i klimatskom neutralnošću.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

2.1. Pravna osnova

Ovaj se Prijedlog temelji na članku 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), koji se primjenjuje na mjere kojima je cilj uspostaviti ili osigurati funkcioniranje unutarnjeg tržišta, polazeći od visoke razine zaštite okoliša.

Različiti zahtjevi propisani nacionalnim zakonodavstvom ili privatnim inicijativama kojima se reguliraju tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš stvaraju nepotrebno opterećenje za poduzeća pri prekograničnoj trgovini jer u svakoj zemlji moraju poštovati drukčije zahtjeve. To utječe na njihovu sposobnost da djeluju na unutarnjem tržištu i iskoriste ga. S druge strane, sudionici na tržištu imaju poteškoća s prepoznavanjem pouzdanih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i donošenjem optimalnih odluka o kupnji na unutarnjem tržištu.

Stoga je cilj Prijedloga osigurati funkcioniranje unutarnjeg tržišta za gospodarske subjekte koji djeluju na tom tržištu i potrošače koji se oslanjaju na tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš. Mjerama predloženima u ovoj Direktivi povećala bi se razina zaštite okoliša, pri čemu bi se istodobno dodatno uskladila regulacija tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, te bi se izbjegla rascjepkanost tržišta zbog različitih nacionalnih pristupa koji su uvedeni ili bi bili uvedeni u nedostatku pravila na razini EU-a.
Unutarnje tržište glavna je dimenzija postizanja okolišnog cilja i stoga članak 114. ostaje primjerena pravna osnova.

2.2. Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Utvrđivanje zajedničkog skupa pravila unutar unutarnjeg tržišta EU-a ključno je za osiguravanje jednakih uvjeta za gospodarske subjekte. Ako bi države članice djelovale pojedinačno, razina zaštite okoliša ne bi bila optimalna i postojao bi rizik od primjene različitih konkurentnih sustava utemeljenih na različitim metodama i pristupima.

---

38 https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_hr
39 COM(2020) 380 final.
40 COM(2020) 381 final.
41 COM(2021) 82.

U prijedlogu o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji nije utvrđeno što bi poduzeća trebala učiniti kako bi odgovarajuće potkrijepila svoje tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš. Stoga to može dovesti do znatno različitih pristupa potkrepljivanju tvrdnji u EU-u. To bi dovelo do rascjepkanosti unutarnjeg tržišta zbog narušavanja uvjeta tržišnog natjecanja i potrebe za dopunom/izmjenama tvrdnji nakon svakog prelaska unutarnjih granica. To bi pak dovelo do pravne nesigurnosti i povećanja troškova usklađivanja, kao i do nepoštenog tržišnog natjecanja na jedinstvenom tržištu, te bi narušilo učinkovito funkcioniranje tržišta.

EU je u mogućnosti poticati daljnje usklađivanje metodoloških zahtjeva za procjenu utjecaja na okoliš proizvoda, usluga i organizacija na cijelom jedinstvenom tržištu, oslanjajući se na iskustva država članica i privatne inicijative u ovom području. **EU može donijeti važnu dodanu vrijednost**, a daljnja koordinacija donijela bi uštede za vlade i privatni sektor.

Povratne informacije dionika pokazuju da postoji posebice velika podrška za mjere EU-a koje mogu dovesti do **zajedničkog pristupa** pružanju informacija o održivosti potrošačima i **ograničiti broj znakova i zavaravajućih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš**. Ako bi države članice djelovale pojedinačno i bez okvirnih smjernica, došlo bi do velikog rizika od postojanja mnogih konkurentnih sustava, što bi dovelo do rascjepkanosti unutarnjeg tržišta, posebice za prekogranične usluge (npr. digitalne usluge).

Djelovanje na razini EU-a opravdano je i nužno jer bi unutarnje tržište EU-a koje bi u pogledu tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš bilo usklađeno i dobro funkcioniralo omogućilo veću razinu zaštite okoliša i jednake uvjete za poduzeća koja djeluju u EU-u. Prijedlogom se ujedno ublažavaju poteškoće s kojima se suočavaju nacionalna tijela u provedbi postojećih načelnih odredaba Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi u složenim područjima kao što su zavaravajuće tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš. Daljnja koordinacija EU-a donosi uštede troškova za uključene vlade i privatne aktere te se njome jača utjecaj na povezane globalne procese, uključujući globalne lance vrijednosti.

2.3. Proporcionalnost

Mjere u Prijedlogu ne prelaze ono što je potrebno kako bi se potrošačima omogućilo da donose utemeljene odluke o kupnji i promicala održiva potrošnja na temelju pouzdanih i provjerenih informacija.

Proporcionalnost općih kriterija za tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš koje se potrošačima upućuju u okviru stavljanja proizvoda na tržište osigurava se uvođenjem jedinstvenih zahtjeva koje poduzeća trebaju poštovati pri iznošenju takvih tvrdnji. Ovim se Prijedlogom ne propisuje nikakva posebna metoda ocjenjivanja za potkrepljivanje bilo koje određene tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, nego se propisuju opći zahtjevi kojima je cilj stvoriti pouzdane informacije za potrošače. Prijedlogom će se nadležnim nacionalnim tijelima ujedno osigurati jedinstveni kriteriji. **Ti će im kriteriji biti potpora u ocjeni poštenosti svake tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, čime će se osigurati visoka razina pravne sigurnosti i olakšati provedbene aktivnosti.** Oni su i rezultat temeljitog razmatranja doprinosa dionika, posebice poduzeća, uključujući MSP-ove.

Proporcionalnost zahtjeva za znakove za okoliš odnosi se na poštenost njihova prikazivanja potrošačima u okviru stavljanja proizvoda na tržište. Postoji samo ograničen broj jedinstvenih zahtjeva kojima se osigurava transparentnost i vjerodostojnost takvih znakova za korisnike. Tim jedinstvenim zahtjevima osigurava se da se subjekti koji upravljaju znakovima za okoliš, kao i poduzeća koja se prijavljuju za dodjelu takvih znakova, ne suočavaju s neproporcionalnim troškovima. S druge strane, njima će se osigurati visoka razina pravne

sigurnosti za poduzeća. Osiguravanjem jedinstvenih kriterija ocjenjivanja poštenosti upotrebe bilo kojeg znaka za okoliša za nacionalna nadležna tijela olakšat će se i provedbene aktivnosti te će se doprinijeti visokoj razini zaštite potrošača.

2.4. Odabir instrumenta

Prijedlog je samostalni pravni instrument kojim se ne bi mijenjalo postojeće zakonodavstvo. Njime se utvrđuje okvir za potkrepljivanje dobrovoljnih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. Budući da je cilj Prijedloga osigurati zaštitu potrošača u području reguliranom direktivama, takav pravni oblik primjereniji je za postojeći pravni okvir Unije i nacionalni pravni okvir te za mehanizme provedbe koje su uspostavile države članice. Stoga se smatra da je direktiva najprimjereniji instrument.

3. REZULTATI SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINKA TE USKLAĐENOST S NAČELIMA BOLJE IZRADE ZAKONODAVSTVA I TEMELJNIM PRAVIMA

3.1. Savjetovanja s dionicima

U postupku pripreme ovog Prijedloga Komisija se savjetovala s dionicima u okviru:

– nekoliko javnih savjetovanja u kontekstu prijedloga o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji[15,42];

– javnog savjetovanja o okviru politike o proizvodima za kružno gospodarstvo, čiji je jedan odjeljak posvećen potencijalnim budućim opcijama politike utemeljenima na metodama mjerenja ekološkog otiska (od 29. studenoga 2018. do 24. siječnja 2019.)[43]. Neki od 291 ispitanika u okviru tog savjetovanja naveli su da bi poduzeća trebala imati mogućnost odabrati način na koji će stvarati informacije o okolišu, pod uvjetom da ispunjavaju minimalne kriterije kako bi se izbjegao manipulativan zeleni marketing. Ispitanici su istaknuli i potrebu za fleksibilnošću u pogledu medija za priopćavanje: ne bi trebalo biti obvezno koristiti znak ili QR kôd za pružanje informacija jer vrsta informacija i razina detaljnosti mogu ovisiti o ciljanoj publici. Ispitanici su istaknuli i da bi Europska komisija trebala MSP-ovima omogućiti alat ili potporu za provedbu;

– ciljanih savjetovanja putem interneta koja su uključivala 124 ispitanika, među ostalima i ključne dionike u području metoda mjerenja ekološkog otiska (od 12. studenoga 2018. do 18. prosinca 2018.)[44];

– otvorenog javnog savjetovanja o inicijativi o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš, održanog od 27. kolovoza do 3. prosinca 2020., u okviru kojeg su pružena 362 doprinosa[16]:

  - neka *poslovna udruženja* predložila su korištenje neovisnih organizacija za certifikaciju/provjeru, a koja djeluju u skladu s normom ISO 14025;
  - *velika poduzeća* istaknula su da bi okvir EU-a trebao omogućiti fleksibilnost u pogledu medija za priopćavanje koji se upotrebljava za iznošenje tvrdnji;

---

42 Pregled svih savjetovanja provedenih u kontekstu Procjene učinka dostupan je u Prilogu 2. dokumentu COM(2022) 85 final.

43 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1740-Towards-an-EU-Product-Policy-Framework-contributing-to-the-Circular-Economy_hr

44 https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/EF_stakeholdercons19.pdf

- *nevladine organizacije za zaštitu okoliša* navele su da jedinstvene okolišne ocjene ni u kojem slučaju ne bi trebale biti način za skrivanje kompromisa i da bi ih trebalo izbjegavati;
- *nevladine organizacije za zaštitu potrošača* navele su da bi se tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš mogle potkrepljivati postojećim alatima kao što su znakovi za okoliš tipa I., sustav Eco-Lighthouse, EMAS i norma ISO 14001;
- nekoliko predstavnika *javnih tijela* smatralo je da bi tvrdnje trebalo biti moguće potkrijepiti „službenim" znakovima za okoliš kao što su Nordic Swan i znak za okoliš EU-a. Neznatna većina javnih uprava zalaže se za neovisnu certifikaciju i provjeru;
- *građanima* je najpoželjnija opcija neovisna certifikacija/provjera koju provode akreditirane organizacije.

U studenome 2020. održano je nekoliko radionica za dionike koje su bile posvećene općim povratnim informacijama te povratnim informacijama o mogućnostima priopćavanja, praktičnim problemima za poduzeća pri potkrepljivanju tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, pouzdanosti informacija i implikacijama za znakove za okoliš, s prosječno dvjestotinjak dionika po radionici[45]. Radionice su potvrdile da treba riješiti problem manipulativnog zelenog marketinga i da postoji potreba za usklađenim pristupom na razini EU-a. Nekoliko dionika navelo je da bi trebalo nastavi koristiti znak za okoliš EU-a i druge pouzdane znakove za okoliš tipa I.

3.2. Procjena učinka

3.2.1. Definicija problema i najpoželjnija opcija politike

Ovaj se Prijedlog temelji na procjeni učinka objavljenoj zajedno s prijedlogom Komisije o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji[46]. Komisijin Odbor za nadzor regulative najprije je 5. veljače 2021. iznio negativno mišljenje sa sveobuhvatnim primjedbama. Nakon znatne revizije prvotnog nacrta Odbor za nadzor regulative dao je 17. rujna 2021. pozitivno mišljenje s dodatnim primjedbama[47]. U Prilogu I. procjeni učinka objašnjeno je kako su primjedbe Odbora za nadzor regulative uzete u obzir.

U procjeni učinka utvrđena su dva problema, podijeljena u niz potproblema. Ovaj je Prijedlog usmjeren na jedan od tih dvaju problema i na dva potproblema u okviru njega.

Problem 2.: potrošači su suočeni sa zavaravajućim poslovnim praksama u pogledu održivosti proizvoda.

Potproblem 2.2.: potrošači su suočeni s nejasnim ili slabo potkrijepljenim tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš („manipulativni zeleni marketing") poduzeća.

Potproblem 2.3.: potrošači su suočeni s oznakama održivosti koje nisu uvijek transparentne ili vjerodostojne[48].

Za svaki pojedini potproblem razmotren je niz opcija politike. Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi i izmjene te direktive osmišljene su kao zakon *lex generalis*. S obzirom na to

45 Više informacija dostupno je na: https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/initiative_on_green_claims.htm.

46 SWD(2022) 85 final.

47 SEC(2022) 165.

48 Ovaj Prijedlog nije usmjeren na digitalne informacijske alate razmotrene u prijedlogu o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji.

odlučeno je da se neki od elemenata najpoželjnijih opcija politike odabranih u procjeni učinka za rješavanje potproblema 2.2. i potproblema 2.3. neće provoditi u okviru inicijative za jačanje položaja potrošača u zelenoj tranziciji, nego u okviru posebnog i komplementarnog zakona *lex specialis*, odnosno prijedloga o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš.

Na osnovi analize koja se temeljila na više kriterija, dopunjene analizom troškova i koristi, i kvalitativne ocjene proporcionalnosti raznih razmatranih opcija, za rješavanje tih problema predložena je kombinacija dviju najpoželjnijih opcija politike[49]:

1. zabrana tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koje ne ispunjavaju minimalni skup kriterija[50] (za rješavanje potproblema 2.2.)

Najpoželjnija opcija osigurala bi zaštitu potrošača od manipulativnog zelenog marketinga jer bi subjekti koji iznose takve tvrdnje morali ispuniti određene standarde. Time bi se i tijelima za zaštitu potrošača olakšala provedba.

2. zabrana oznaka održivosti koje ne ispunjavaju minimalne zahtjeve u pogledu transparentnosti i vjerodostojnosti[51] (za rješavanje potproblema 2.3.)

Najpoželjnija opcija osigurala bi zaštitu potrošača od zavaravanja takvim oznakama i alatima.

Nadalje, tijekom pripreme ove inicijative utvrđene su sljedeće dodatne mjere za povećanje djelotvornosti i učinkovitosti pravila EU-a o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš:

– **uspostava mehanizma provjere** radi olakšavanja provedbe i izvršenja kako bi se osiguralo poštovanje minimalnih kriterija za potkrepljivanje tvrdnji i stvaranje jednakih uvjeta na tržištu EU-a i kako bi se osigurala veća pravna sigurnost i manja razina opterećenja za poduzeća koja djeluju na jedinstvenom tržištu,

– **ograničavanje upotrebe skupnih ocjena o utjecaju na okoliš** na tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, uključujući znakove, utvrđene **samo na razini EU-a** kako bi se osigurala **provedba** pouka iz rada na zajedničkoj standardiziranoj metodi na razini EU-a (vidjeti okvir u nastavku),

– mogućnost **izuzimanja mikropoduzeća** iz zahtjeva za potkrepljivanje **i** povezanih pravila o priopćavanju kako bi se izbjegli neproporcionalni učinci na najmanje trgovce,

– **djelotvorno ograničavanje broja znakova za okoliš** i usmjeravanje mjera na veće korištenje postojećih javnih programa i na utvrđivanje zahtjeva za označivanje na razini EU-a za jedinstveno tržište,

  – države članice trebale bi odobriti nove privatne programe samo ako pružaju dodanu vrijednost, i

  – uspostavu novih javnih programa na nacionalnoj ili regionalnoj razini trebalo bi zabraniti. Nove javne programe trebalo bi uspostavljati samo na razini EU-a.

Pouke iz rada na standardnoj metodologiji za potkrepljivanje tvrdnji o utjecaju na okoliš

U okviru početne pripreme za inicijativu o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš rad Europske komisije i savjetovanja koja je ona pokrenula bili su usmjereni na mogućnost primjene

[49] SWD(2022) 85 final, odjeljak 7.: najpoželjnije opcije politike, str. 59.
[50] SWD(2022) 85 final, str. 29. i 30.
[51] SWD(2022) 85 final, str. 31. i 32.

standardne metodologije za potkrepljivanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. U fokusu tog rada bila je primjena metoda mjerenja ekološkog otiska proizvoda i organizacija u EU-u za potkrepljivanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. Ovisno o kategoriji proizvoda te metode[52] omogućuju mjerenje okolišne učinkovitosti proizvoda ili organizacije u cjelokupnom lancu vrijednosti, od vađenja sirovina do kraja životnog vijeka. Metodama mjerenja ekološkog otiska nastoje se pružiti pouzdane i vrhunske metodologije razvijene na transparentan način u odnosu na dionike i utemeljene na znanstvenim dokazima.

Komisija je u svojem pripremnom radu kao jednu od opcija razmatrala uspostavu pravnog okvira EU-a koji bi obvezao poduzeća koja iznose tvrdnje povezane s učincima obuhvaćenima metodama mjerenja ekološkog otiska[53] na potkrepljivanje tih tvrdnji na temelju tih metoda. Međutim, iako su metode mjerenja ekološkog otiska korisne poduzećima u utvrđivanju područja u kojima bi trebala smanjiti svoj utjecaj na okoliš i poboljšati učinkovitost te mogu biti temelj za odgovarajuće potkrepljivanje određenih tvrdnji za nekoliko kategorija proizvoda, one još ne obuhvaćaju sve relevantne kategorije utjecaja za sve vrste proizvoda (npr. održivost ciljanog ribljeg stoka u području morskog ribarstva, bioraznolikost na razini poljoprivrednog gospodarstva, zaštita prirode i različite poljoprivredne prakse u području hrane i poljoprivrednih proizvoda te otpuštanje mikroplastike u području tekstilne industrije) i stoga mogu pružiti nepotpunu ocjenu okolišnih svojstava proizvoda u kontekstu tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. Osim toga, mnoge tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš odnose se i na okolišne aspekte (npr. trajnost, mogućnost ponovne upotrebe, mogućnost popravka, mogućnost recikliranja, reciklirani sadržaj, korištenje prirodnih materijala) za koje metode mjerenja ekološkog otiska nisu prikladne kao jedina metoda za potkrepljivanje. Jednom metodom nije moguće obuhvatiti vrlo široko područje koje obuhvaćaju tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, a koje se k tome stalno mijenja. Propisivanje jedne metode, kao što je metoda mjerenja ekološkog otiska, kao standardne metodologije potkrepljivanja za sve tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš ne bi bilo prikladno i predstavljalo bi rizik jer poduzeća možda ne bi mogla priopćiti određene tvrdnje o relevantnim okolišnim aspektima ili učinkovitosti u vezi sa svojim proizvodima ili aktivnostima.

Zbog tih razloga i na temelju rezultata savjetovanja, interne ocjene implikacija u smislu opterećenja za poduzeća i dodatnog savjetovanja s dionicima odbačena je opcija korištenja *jedne standardne metodologije* za potkrepljivanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. Umjesto toga smatralo se da je primjeren fleksibilniji pristup utemeljen na najpoželjnijoj opciji politike iz procjene učinka provedene za inicijativu za jačanje položaja potrošača u zelenoj tranziciji.

3.2.2. Učinci najpoželjnije opcije politike

Najpoželjnija opcija politike koja se temelji na analizi troškova i koristi provedenoj u okviru procjene učinka temelj je nekoliko odredaba, i u prijedlogu o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji i u prijedlogu o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš. Učinci navedeni u nastavku odnose se na najpoželjniju opciju politike u cjelini i stoga obuhvaćaju odredbe iz obaju prijedloga.

Prijedlog uključuje mjere relevantne za pristup Komisije prema načelu „jedan za jedan" kojima se nastoji smanjiti administrativno opterećenje i koje su prethodno bile predmet

[52] Više informacija o metodama i pilot-fazi za vrijeme koje su ispitane dostupno je ovdje: https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/.

[53] Klimatske promjene, oštećenje ozona, toksičnost za ljude – kancerogeni učinci, toksičnost za ljude – nekancerogeni učinci, čestice, ionizirajuće zračenje – zdravlje ljudi, fotokemijsko stvaranje ozona – zdravlje ljudi, zakiseljavanje, eutrofikacija – kopnena, eutrofikacija – slatkovodna, eutrofikacija – morska, ekotoksičnost – slatka voda, upotreba zemljišta, upotreba vode, upotreba resursa – minerali i metali, upotreba resursa – fosilna goriva.

izvješćivanja i uzete su u obzir u procjeni učinka priloženoj prijedlogu o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji.

- **Očekivani učinci utvrđenog područja primjene**

Prijedlogom se uvode minimalni zahtjevi za potkrepljivanje i priopćavanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koje podliježu provjeri koju provodi treća strana prije nego što se tvrdnja upotrijebi u komercijalnoj komunikaciji. Iako se očekuje da će se ovom mjerom suzbiti zavaravajuće ili lažne tvrdnje i pružiti potpora u osiguravanju pravilne provedbe, njome će se trgovcima koji žele iznijeti takve tvrdnje nametnuti dodatan trošak. Očekuje se da će učinak na manja poduzeća biti proporcionalno veći nego na veća poduzeća. Zbog tog razloga i kako bi se osiguralo da najmanja poduzeća (npr. mala obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja proizvode prodaju izravno potrošačima) nisu neproporcionalno pogođena tim dodatnim administrativnim troškom, Prijedlogom se mikropoduzeća (poduzeća s manje od 10 zaposlenih čiji godišnji promet ne prelazi 2 milijuna EUR[54]) izuzimaju od obveza iz ovog Prijedloga koje se odnose na zahtjeve za potkrepljivanje i priopćavanje povezane s ocjenom na kojoj se temelji potkrepljivanje. Međutim, ako takva najmanja poduzeća ipak žele dobiti potvrdu o sukladnosti tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš priznatu u cijeloj Uniji, trebala bi ispuniti sve zahtjeve iz ovog Prijedloga.

Međutim, svi trgovci, uključujući najmanja poduzeća, ostaju obuhvaćeni područjem primjene Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi. To znači da se opća pravila o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš iz te direktive i dalje primjenjuju, a potrošači pogođeni nepoštenom poslovnom praksom i dalje će moći podnijeti pritužbe nadležnim tijelima i tražiti pravnu zaštitu na nacionalnim sudovima i Sudu EU-a.

Nadalje, u Prijedlogu se od država članica traži i da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi malim i srednjim poduzećima pružile potporu u primjeni zahtjeva iz Prijedloga. Uz olakšani pristup mjerama kao što su financijska potpora te organizacijska i tehnička pomoć očekuje se da će se takva poduzeća potaknuti da budu dio zelene tranzicije.

- **Očekivani učinci zahtjeva za potkrepljivanje tvrdnji**

Mjerom zabrane tvrdnji koje ne ispunjavaju minimalne kriterije doprinijet će se **poboljšanju pouzdanosti informacija** koje se pružaju potrošačima, što će posljedično imati **pozitivan učinak na odluke potrošača** jer će olakšati odabir proizvoda koji nude bolju okolišnu učinkovitost, čime će se u konačnici povećati dobrobit potrošača. S obzirom na određeni broj potrošača koji kupuju proizvode koji će biti uistinu bolji za okoliš, procjenjuje se da će **učinci na okoliš biti vrlo pozitivni**.

Kad je riječ o **učincima na poduzeća**, tvrdnje koje ne ispunjavaju te minimalne kriterije morat će se ukloniti. Uklanjanje tvrdnji zahtijevat će prilagodbu ambalaže proizvoda, letaka itd., no to će biti jednokratan trošak prilagodbe[55].

Osim toga, **poduzeća će morati snositi troškove potkrepljivanja tvrdnji**. Ti će troškovi u velikoj mjeri ovisiti o vrsti tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš koju poduzeće želi dobrovoljno navesti i o broju obuhvaćenih proizvoda. Tvrdnje koje se odnose na utjecaj na okoliš proizvoda tijekom cijelog njegova životnog ciklusa (npr. smanjenje emisija stakleničkih

---

54 Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

55 Pretpostavlja se da će tvrdnje na malom udjelu proizvoda na zalihi neposredno prije odobrenja opcije ukloniti prodavač (primjerice tako da ih prekrije naljepnicom). To će u prve dvije godine provedbe opcije zahtijevati određene troškove za mali udio proizvoda na zalihi, a pretpostavlja se da će nakon tog razdoblja svi ti proizvodi biti prodani.

plinova tijekom životnog ciklusa proizvoda i u lancu vrijednosti) zahtijevat će znatno veća ulaganja u odnosu na tvrdnje koje se odnose na određeni okolišni aspekt (npr. reciklirani sadržaj u pakiranju). Povezani troškovi potkrepljivanja mogu se uvelike razlikovati ovisno o vrsti i složenosti tvrdnje. Primjerice, procijenjeno je da bi troškovi potkrepljivanja za jednostavnu tvrdnju, npr. o materijalima koji se upotrebljavaju u proizvodnji, iznosili 500 EUR[56]. Na primjer, ako poduzeće odluči iznijeti tvrdnju o ekološkom otisku za jedan od svojih proizvoda i provesti studiju na temelju metode mjerenja ekološkog otiska proizvoda, za to bi trebalo izdvojiti otprilike 8 000 EUR (taj iznos može biti niži (4 000 EUR) ako postoje pravila o kategoriji ekološkog otiska proizvoda). Ako se odabrana tvrdnja odnosi, primjerice, na otisak same organizacije, primjena metoda mjerenja ekološkog otiska organizacije za potkrepljivanje tvrdnje može iznositi 54 000 EUR (ako ne postoje sektorska pravila)[57].

Međutim, poduzeća odlučuju hoće li uključiti tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš u svoju *dobrovoljnu* komercijalnu komunikaciju. To znači da **poduzeća mogu kontrolirati svoje troškove** određivanjem opsega tvrdnje (ako je iznose), uzimajući u obzir očekivani povrat ulaganja. Ukratko, troškovi potkrepljivanja, s obzirom na to da su dio marketinške strategije, dobrovoljni su za poduzeća i stoga je teško vjerodostojno procijeniti ukupne troškove za tržište Unije.

Kad je riječ o **troškovima provedbe i ostalim troškovima**, nadležna tijela morat će ocijeniti u kojoj je mjeri određena tvrdnja u skladu s kriterijima utvrđenima u okviru ove opcije, tj. posjeduje li poduzeće koje iznosi tvrdnju potvrdu o sukladnosti koju je izdao akreditirani verifikator. Međutim, nekoliko tijela za zaštitu potrošača s kojima je proveden razgovor navelo je da bi ta opcija mogla dovesti do ušteda jer bi potkrepljivanje njihove ocjene o tome postoji li „manipulativni zeleni marketing” zahtijevalo manje resursa.

- **Očekivani učinci zahtjeva za priopćavanje tvrdnji**

Očekuje se da će pravila o priopćavanju omogućiti jasnije i transparentnije tvrdnje, a time i **povećati dobrobit potrošača**. Kad je riječ o troškovima za poduzeća, nakon provedbe ocjene na temelju koje se potkrepljuje tvrdnja dodatan trošak usklađenosti sa zahtjevima za priopćavanje bit će zanemariv i većinom će biti dio troška potkrepljivanja.

- **Očekivani učinci zahtjeva za programe dodjele znaka**

Uvođenjem minimalnih kriterija za sve znakove za okoliš povećat će se transparentnost i vjerodostojnost znakova (i usporiti ili čak zaustaviti trenutačno pojavljivanje novih takvih znakova) i poboljšati kvaliteta odluka potrošača. Potrošači će biti sigurni da proizvodi s oznakom održivosti ispunjavaju minimalne zahtjeve u pogledu transparentnosti i vjerodostojnosti i stoga će se povećati povjerenje potrošača i omogućiti bolje razumijevanja znakova. Očekuje se da će se tim dodatnim zahtjevima za upravljanje programima dodjele znaka smanjiti broj znakova jer se nedostatno usklađeni programi više neće upotrebljavati. Treba napomenuti da su uvjeti za uključivanje u programe dodjele znaka za okoliš za mala i srednja poduzeća proporcionalni veličini i prometu takvih poduzeća.

Očekuje se da će se uvođenjem minimalnih kriterija za ocjenu poštenosti oznaka održivosti, kako je predviđeno u okviru opcije 2.3.B, povećati **dobrobit potrošača**. Kad je riječ o **učincima na poduzeća**, očekuje se da će ova mjera doprinijeti jednakim uvjetima za

[56] Interna procjena za određenu tvrdnju o određenom učinku (npr. postotni udio sadržaja na biološkoj osnovi ili recikliranog sadržaja proizvoda) za koji su dokazi jasni, tj. za tvrdnju koja se može potkrijepiti na temelju dostupnih informacija/dokumenata o materijalima koji se upotrebljavaju u proizvodnji.

[57] Interna procjena koja se odnosi na validaciju tvrdnje o ekološkom otisku cijele organizacije. Prosječne vrijednosti koje se temelje na dodatnoj, ciljanoj anketi koju je proveo GU ENV uz doprinose sedam glavnih savjetnika koji su pomogli u razvoju pravila PEFCR/OEFSR, provjerene u drugim izvorima iz literature.

proizvode koji sadržavaju znakove jer će svi morati poštovati iste minimalne kriterije. Nadalje, ta će mjera doprinijeti i jednakim uvjetima za sve organizacije koje upravljaju znakovima.

Osim toga, očekuje se da će ova mjera doprinijeti smanjenju prepreka prekograničnoj trgovini jer će se spriječiti postojanje neusklađenih nacionalnih pristupa država članica zabrinutih zbog prevelikog broja netransparentnih ili nevjerodostojnih znakova/logotipa. Time će se poduzećima osigurati manja pravna nesigurnost i manji troškovi jer će morati poštovati slična pravila unutar unutarnjeg tržišta.

Očekuje se da će subjekti koji upravljaju znakovima/logotipima imati određene **administrativne troškove**[58]. Imat će i znatne **troškove usklađivanja** jer će u svojim internim postupcima morati provesti potrebne promjene, uključujući certificiranje koje provodi treća strana za svaki zahtjev (ako to već ne čine). Troškovi subjekata koji upravljaju znakovima, kako je izračunano u procjeni učinka, prenijet će se na proizvođače i prodavače koji podnose zahtjev za znak.

Kad je riječ o **neizravnim troškovima**, očekuje se povećanje troškova zahtjeva za znakove. S druge strane, zbog veće usklađenosti mogla bi se smanjiti potreba za podnošenjem zahtjeva za nekoliko znakova.

Ne očekuje se da će **troškovi provedbe** za javnu upravu procijenjeni u procjeni učinka biti znatni jer se, na temelju predloženih minimalnih kriterija, sve relevantne informacije moraju dostaviti putem interneta, a dodjela znaka zahtijeva provjeru koju provodi treća strana.

Dodatnim mjerama za označivanje, koje nisu utvrđene na temelju procjene učinka, uvelike će se poduprijeti postizanje cilja da se zaustavi pojava prevelikog broja programa dodjele znaka za okoliš u EU-u i poboljšat će se funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Zaustavljanjem uvođenja novih javnih programa spriječit će se da regionalna i nacionalna tijela razvijaju znakove i programe dodjele znaka koji će morati podlijegati preispitivanju ili biti ukinuti ubrzo nakon uvođenja istovjetnog znaka na razini EU-a. U razdoblju između donošenja ove mjere i njezine provedbe moći će se provesti planiranje, čime će se spriječiti dodatni troškovi za javna tijela. Razvijanjem znakova na razini EU-a za iste skupine proizvoda osigurat će se i učinkovitija upotreba resursa u usporedbi s razinom učinkovitosti koja bi se postigla da se znakovi razvijaju na nacionalnoj razini.

Smanjit će se i nekontrolirano uspostavljanje novih programa dodjele znaka koje razvijaju privatni subjekti. Tijela država članica morat će vrednovati razvoj takvih programa na temelju njihove dodane vrijednosti. Očekuje se da će se time doprinijeti smanjenju pojave novih takvih programa. **Administrativne troškove za javna tijela** za uspostavu i provedbu postupka vrednovanja teško je procijeniti jer nije moguće sa sigurnošću odrediti mogući broj zahtjeva. Kad je riječ o **poduzećima**, očekuje se da će ova mjera dovesti do **administrativnih troškova** pri podnošenju informacija koje se prilažu zahtjevu za uspostavu privatnog programa dodjele znaka koji se podnosi tijelima država članica. Ti administrativni troškovi još nisu utvrđeni i relevantni su za pristup na temelju načela „jedan za jedan”, kojim se nastoji smanjiti administrativno opterećenje. Međutim, ne očekuje se da će troškovi biti znatni jer se pretpostavlja da će zbog prethodnog obavješćivanja o ograničavanju uspostave takvih programa s obzirom na vremenski razmak između datuma donošenja ovog Prijedloga i datuma prenošenja (očekuje se da će to biti otprilike četiri godine) broj takvih podnesaka biti relativno nizak.

[58] Pojedinosti o raščlambi administrativnih troškova vidjeti u dokumentu SWD(2022) 85 final, str. 200.

Ograničavanjem mogućnosti da znakovi sadržavaju ocjenu na temelju skupnog pokazatelja utjecaja na okoliš samo na one ocjene razvijene na razini EU-a nastoje se smanjiti zbunjenost potrošača, količina pogrešnih informacija i općenito prevelik broj znakova. Postoji rizik da bi se skupni pokazatelj mogao koristiti kako bi se negativni učinci određenih parametara proizvoda umanjili isticanjem pozitivnih učinaka drugih parametara i da bi se potrošaču prenosile zavaravajuće informacije u vezi sa stvarnim glavnim učincima proizvoda. Ključno je zaustaviti uspostavu potencijalnih programa sa skupnim ocjenjivanjem na regionalnoj ili nacionalnoj razini kako bi se osigurala usklađenost na unutarnjem tržištu. Nadalje, takvi se znakovi obično temelje na različitim metodologijama za istu skupinu proizvoda, što može dovesti do toga da isti proizvod dobije različite ocjene ovisno o programu.

- **Očekivani učinci *ex ante* provjere**

Ex ante provjera koju provode neovisna akreditirana tijela olakšat će i poduprijeti **provedbu zahtjeva iz Prijedloga** tako što će se izbjeći prekomjerno opterećenje za resurse nadležnih tijela. Potvrda o sukladnosti omogućuje lokalnim nadležnim tijelima jednostavnu provjeru pouzdanosti tvrdnje koja se iznosi na tržištu. Pritužbe na tvrdnje za koje postoji važeća potvrda o sukladnosti mogle bi se brže rješavati, čime bi se doprinijelo **uštedi troškova provedbe** u usporedbi s uobičajenom praksom.

Poduzeća koja iznose tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš imala bi **koristi od postupka certifikacije** tvrdnji jer bi potvrda o sukladnosti priznata u cijelom EU-u pružila pravnu sigurnost, a postupak certifikacije bio bi jeftiniji i jednostavniji za subjekte koji trguju na unutarnjem tržištu jer bi se zahtijevala samo jedna certifikacija unutar EU-a.

Kad je riječ o **administrativnim troškovima za poduzeća**, poduzeća bi prije nego što iznesu tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš trebala „verifikatoru” podnijeti *ex ante* zahtjev za potvrdu o sukladnosti. Ti administrativni troškovi ovisit će o opsegu svake dobrovoljno iznesene tvrdnje i očekivanom broju tvrdnji i stoga je teško vjerodostojno procijeniti ukupne troškove za tržište Unije. Zbog tog razloga ti troškovi još nisu utvrđeni, iako su relevantni za pristup na temelju načela „jedan za jedan” kojim se nastoji smanjiti administrativno opterećenje.

- **Očekivani napredak u postizanju relevantnih ciljeva održivog razvoja**

Kad je riječ o cilju održivog razvoja 12. da se osiguraju održivi obrasci potrošnje i proizvodnje, očekuje se da će provedba najpoželjnije opcije politike u ovom Prijedlogu i u prijedlogu za jačanje položaja potrošača u zelenoj tranziciji dovesti do povećanja kupnje proizvoda koji ne obmanjuju potrošače u pogledu njihova utjecaja na okoliš. Očekuje se da će se tim inicijativama osigurati bolja zaštita potrošača od nepoštenih poslovnih praksi kao što su manipulativni zeleni marketing ili netransparentne dobrovoljne oznake održivosti, koje nisu kompatibilne sa zelenom tranzicijom. Kad je riječ o cilju održivog razvoja 13., koji se odnosi na djelovanje u području klime, očekuje se da će ove inicijative omogućiti uštedu od 5 do 7 $MtCO_2e$ u razdoblju od 15 godina[59].

3.3. Primjerenost i pojednostavnjenje propisa

Prijedlog je nova inicijativa kojom se dopunjuju opće direktive u području zaštite potrošača, a posebno, s obzirom na to da je riječ o zakonu *lex specialis*, prijedlog o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji. Prijedlog je izravno usmjeren na smanjenje regulatornog opterećenja jačanjem funkcioniranja unutarnjeg tržišta za zelene proizvode i poduzeća te utvrđivanjem minimalnih kriterija za tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš. Njime će se smanjiti rizik od pravne rascjepkanosti jedinstvenog tržišta i povećati pravna sigurnost. S druge strane,

[59] SWD(2022) 85 final.

očekuje se da će to dovesti do ušteda troškova za poduzeća koja žele iznositi takve tvrdnje i za nadležna tijela odgovorna za provedbu prava o potrošačima. Nadalje, u Prijedlogu je predviđena klauzula o preispitivanju šest godina nakon stupanja na snagu Direktive kako bi se ocijenilo jesu li postignuti ciljevi Direktive i je li potrebno dodatno usklađivanje u pogledu potkrepljivanja i priopćavanja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš kako bi se ti ciljevi postigli na učinkovitiji način. Prijedlog se odnosi na tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš iznesene i u fizičkom i u digitalnom okruženju i stoga se smatra digitalno spremnim.

3.4. Temeljna prava

Prijedlog je u skladu s člankom 38. Povelje o temeljnim pravima, prema kojem je EU dužan osigurati visok stupanj zaštite potrošača. To će se zajamčiti osiguravanjem pouzdanosti, usporedivosti i provjerljivosti tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš te suzbijanjem manipulativnog zelenog marketinga i upotrebe nepouzdanih i netransparentnih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i znakova za okoliš. Isto tako, Prijedlogom će se promicati pravo na visoku razinu zaštite okoliša i odredba o poboljšavanju kvalitete okoliša, kako je propisano člankom 37. Povelje. Osim toga, borbom protiv manipulativnog zelenog marketinga Prijedlogom će se osigurati jednaki uvjeti za poduzeća koja oglašavaju svoju „zelenost”, čime će se zajamčiti sloboda poslovanja u skladu s pravom Unije te nacionalnim zakonima i praksama.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Inicijativa uključuje proračun od ukupno približno 25 milijuna EUR do 2027. (tj. u okviru trenutačnog VFO-a).

Kako je detaljno navedeno u zakonodavnom financijskom izvještaju, u inicijativi su predviđeni ljudski resursi i administrativni rashodi za provedbu Direktive te izradu delegiranih i provedbenih akata.
Predviđena su i odobrena sredstva koja će se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar omotnice programa LIFE. Kako je detaljno navedeno u tablicama u odjeljku 3. zakonodavnog financijskog izvještaja, taj iznos pokriva pristup skupovima podataka o ekološkom otisku i drugim potrebnim skupovima podataka za potporu poduzećima, posebno MSP-ovima, u poštovanju Prijedloga o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš. Javni pristup tim informacijama za MSP-ove, veća poduzeća, javne agencije i sve zainteresirane strane doprinijet će smanjenju troškova razvoja i jačanja vlastitih metodologija i potencijalno pomoći u smanjenju troškova za korisnike razvijenih metodologija. Osiguravanjem pristupa skupovima podataka o ekološkom otisku poduprijet će se i provedba drugih politika EU-a o okolišnoj održivosti i pružanju potpore potrošačima u donošenju odgovarajućih odluka, kao što je prijedlog uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda. Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda uvodi se mogućnost utvrđivanja zahtjeva u pogledu obveznih informacija, koji mogu biti povezani i sa zahtjevima za označivanje, čime će se poboljšati protok informacija putem digitalnih putovnica za proizvode. Skupovima podataka o ekološkom otisku poduprijet će se izračun i utvrđivanje zahtjeva u pogledu informacija i učinkovitosti u delegiranim aktima povezanima s Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda, npr. u vezi s ugljičnim i ekološkim otiskom, na temelju usklađenog skupa visokokvalitetnih sekundarnih podataka. Zajedno će te politike utemeljene na podacima i dokazima omogućiti da potrošači budu bolje informirani i da mogu vjerovati informacijama o okolišu koje pružaju poduzeća.

5. DRUGI ELEMENTI – PLANOVI PROVEDBE I MEHANIZMI PRAĆENJA, EVALUACIJE I IZVJEŠĆIVANJA

Komisija će Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti izvješće o ocjeni postizanja ciljeva ove Direktive najkasnije šest godina nakon njezina donošenja. Države članice morat će redovito pratiti primjenu ove Direktive na temelju pregleda tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš prijavljenih provedbenim tijelima. Države članice morat će svake godine dostavljati Komisiji te informacije. Europska agencija za okoliš bit će dužna objavljivati dvogodišnja izvješća o svojoj ocjeni razvoja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i programa dodjele znaka za okoliš u svakoj državi članici.

6. DETALJNO OBRAZLOŽENJE POSEBNIH ODREDABA PRIJEDLOGA

6.1. Područje primjene prijedloga

U članku 1. utvrđeno je područje primjene. Prijedlogom se utvrđuju minimalni zahtjevi za potkrepljivanje i priopćavanje dobrovoljnih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i za programe dodjele znaka za okoliš u okviru poslovne prakse poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču, ne dovodeći u pitanje drugo zakonodavstvo Unije kojim se utvrđuju uvjeti za tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš u pogledu određenih proizvoda ili sektora (kako je opisano u odjeljku 1.2.).

6.2. Zahtjevi za potkrepljivanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš

Članak 3. Prijedloga odnosi se na elemente koji nisu integrirani u zakonodavstvo o zaštiti potrošača, posebno u pogledu potkrepljivanja tvrdnji, i u nekim slučajevima pruža dodatna pojašnjenja. Prijedlogom se propisuje da se potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš mora temeljiti na ocjeni koja ispunjava odabrane minimalne kriterije kako bi se spriječile zavaravajuće tvrdnje, odnosno na ocjeni:

– koja se temelji na priznatim znanstvenim dokazima i najnovijem tehničkom znanju,

– kojom se dokazuje značaj učinaka, aspekata i učinkovitosti iz perspektive životnog ciklusa,

– u kojoj se uzimaju u obzir svi aspekti i učinci značajni za procjenu učinka,

– kojom se dokazuje je li tvrdnja točna za cijeli proizvod ili samo za njegove dijelove (za cjelokupni životni ciklus ili samo za pojedine faze, za sve aktivnosti trgovca ili samo dio njih),

– kojom se dokazuje da tvrdnja nije istovjetna zahtjevima propisanima zakonom,

– koja pruža informacije o tome je li proizvod znatno okolišno učinkovitiji u odnosu na uobičajenu praksu,

– kojom se utvrđuje dovodi li pozitivno postignuće do znatnog pogoršanja drugog učinka,

– koja zahtijeva transparentno izvješćivanje o kompenzacijama stakleničkih plinova,

– koja uključuje točne primarne ili sekundarne informacije.

Mikropoduzeća (poduzeća s manje od 10 zaposlenih čiji godišnji promet ne prelazi 2 milijuna EUR[60]) izuzeta su od zahtjeva iz tog članka, osim ako žele dobiti potvrdu o sukladnosti tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, a u tom slučaju moraju ispuniti te zahtjeve.

Osim toga, u članku 4. utvrđeni su dodatni zahtjevi za usporedive tvrdnje (tj. tvrdnje u kojima se navodi ili implicira da proizvod ili trgovac manje ili više utječe na okoliš ili ima bolju ili lošiju učinkovitost u pogledu okolišnih aspekata u odnosu na druge proizvode ili trgovce). Ti su zahtjevi sljedeći:

- korištenje istovjetnih informacija za ocjenu utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili učinkovitosti proizvoda koji su predmet usporedbe,
- korištenje podataka koji su stvoreni ili dobiveni na istovjetan način za proizvode ili trgovce koji su predmet usporedbe,
- obuhvat faza u lancu vrijednosti istovjetan je za proizvode i trgovce koji su predmet usporedbe, uz osiguravanje da su uzete u obzir najznačajnije faze za proizvode i trgovce koji su predmet usporedbe,
- obuhvat utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti istovjetan je za proizvode i trgovce koji su predmet usporedbe, uz osiguravanje da su uzeti u obzir oni najznačajniji za proizvode i trgovce koji su predmet usporedbe,
- pretpostavke na kojima se temelji usporedba dosljedno su utvrđene za proizvode i trgovce koji su predmet usporedbe,
- usporedive tvrdnje o poboljšanju učinaka (u usporedbi s prethodnom verzijom proizvoda) uključuju objašnjenje učinka poboljšanja na druge aspekte i učinke i informacije o polazišnoj godini.

Različite vrste tvrdnji zahtijevat će različite razine potkrepljivanja. Prijedlogom se ne propisuje jedinstvena metoda niti se zahtijeva provedba analize cijelog životnog ciklusa za svaku vrstu tvrdnje. Pri ocjeni koja se provodi za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš treba uzeti u obzir životni ciklus proizvoda ili sveukupne aktivnosti trgovca kako bi se utvrdili relevantni učinci koji su predmet tvrdnji i kako bi se trgovcu omogućilo da ne izostavi relevantne aspekte. To je potrebno i kako bi se provjerilo rezultiraju li koristi navedene u tvrdnji prijenosom učinaka na druge faze životnog ciklusa ili znatnim povećanjem drugih utjecaja na okoliš.

Kako bi se ocjena smatrala pouzdanom, trebala bi uključivati primarne podatke koji se odnose na poduzeće za relevantne aspekte koji znatno doprinose okolišnoj učinkovitosti proizvoda ili trgovca navedene u tvrdnji. Tijela za zaštitu potrošača u nekim zemljama počinju dovoditi u pitanje tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš za određene proizvode ako pri potkrepljivanju nisu korišteni primarni podaci. Trebalo bi pronaći odgovarajuću ravnotežu između osiguravanja relevantnih i pouzdanih informacija za potkrepljivanje tvrdnji i truda koji je potrebno uložiti kako bi se prikupile primarne informacije s obzirom na njihovu dostupnost. Kad je riječ o zahtjevu za uključivanje primarnih informacija, trebalo bi uzeti u obzir koliki utjecaj trgovac koji iznosi tvrdnju ima na odgovarajući postupak i jesu li primarne informacije dostupne. Pritom bi trebalo uzeti u obzir i to upravlja li trgovac koji iznosi tvrdnju postupcima i, ako ne upravlja njima, ima li trgovac pristup primarnim informacijama o postupku. Nadalje, ako trgovac koji iznosi tvrdnju ne upravlja postupkom i primarne informacije nisu dostupne, trebalo bi dopustiti korištenje sekundarnih informacija, čak i za postupke koji znatno

[60] SL L 124, 20.5.2003., str. 36.

doprinose okolišnoj učinkovitosti proizvoda ili trgovca. U svakom slučaju, i primarni i sekundarni podaci, odnosno prosječni podaci, trebaju biti vrlo kvalitetni i točni.

Smatra se primjerenim da se tvrdnje o učinku na klimu koje se temelje na kompenzacijama utvrđuju na transparentniji način. Stoga se u Prijedlogu zahtijeva, u vezi s tvrdnjama koje se odnose na klimu, da se sve *kompenzacije* emisija stakleničkih plinova koje koriste trgovci navedu zasebno, kao dodatne informacije o okolišu, u odnosu na emisije stakleničkih plinova proizvoda ili trgovca, što je pristup na kojem se temelje i metode mjerenja ekološkog otiska proizvoda/organizacije. Osim toga, u okviru tih informacija trebalo bi navesti odnose li se te kompenzacije na smanjenje ili uklanjanje emisija i trebalo bi osigurati da se navedene kompenzacije temelje na visokoj razini pouzdanosti i da su pravilno izračunane kako bi dosljedno i transparentno odražavale navodni učinak na klimu.

Mikropoduzeća su izuzeta od zahtjeva iz tog članka, osim ako žele dobiti potvrdu o sukladnosti tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, a u tom slučaju moraju ispuniti te zahtjeve.

Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje delegiranih akata o dopuni zahtjeva za potkrepljivanje za određene vrste tvrdnji. Ti bi se delegirani akti u načelu trebali temeljiti na rezultatima praćenja razvoja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš na tržištu kako bi se omogućilo davanje prioriteta tvrdnjama za koje je najviše vjerojatno da mogu zavaravati potrošače. Međutim, za neke vrste tvrdnji može biti potrebno da Komisija djeluje i prije nego što će joj takvi rezultati biti dostupni.

6.3. Zahtjevi za priopćavanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš

Odredbama članka 5. nastoji se riješiti problem nedostatka pouzdanih informacija o ekološkim obilježjima[61] proizvoda za trgovce koji iznose tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš. Tim se zahtjevima podupire i cilj da se osigura da se tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš iznose za proizvode ili trgovce koji nude koristi za okoliš u usporedbi s uobičajenom praksom.

Prije svega, Prijedlogom se utvrđuje da sve tvrdnje, kad se priopćavaju:

- smiju obuhvaćati samo utjecaje na okoliš, okolišne aspekte ili učinkovitost koji su ocijenjeni u skladu sa zahtjevima za potkrepljivanje iz ovog Prijedloga i za koje je utvrđeno da su značajni za predmetni proizvod ili predmetnog trgovca,
- ako je to relevantno za tvrdnju, moraju uključivati informacije o tome kako potrošači mogu odgovarajuće koristiti proizvod kako bi se smanjio utjecaj na okoliš,
- moraju uključivati popratne informacije o potkrijepljenosti (uključujući informacije o proizvodu ili aktivnostima trgovca, informacije o aspektima, učincima ili učinkovitosti obuhvaćenima tvrdnjom, druge priznate međunarodne standarde (prema potrebi), temeljne studije i izračune, informacije o tome kako se postižu poboljšanja koja su predmet tvrdnje, potvrdu o sukladnosti i podatke o verifikatoru).

Mikropoduzeća su izuzeta od zahtjeva iz tog članka u pogledu pružanja informacija o potkrepljivanju, osim ako žele dobiti potvrdu o sukladnosti tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, a u tom slučaju moraju ispuniti te zahtjeve.

Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje delegiranih akata o dopuni zahtjeva za priopćavanje za određene vrste tvrdnji ako je to potrebno kako bi se dopunila dodatna pravila o

[61] SWD(2022) 85 final, str. 50.: „U vezi s potproblemom 1.1. (nedostatak pouzdanih informacija o ekološkim obilježjima proizvoda na prodajnom mjestu) sve su opcije odbačene u ranoj fazi jer se nije mogla dokazati njihova dodana vrijednost i očekuje se da će se mjerama poduzetima u okviru inicijative o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš i inicijative o održivim proizvodima uvelike riješiti taj potproblem."

potkrepljivanju donesena u skladu s člankom 3. Nadalje, u članku 6. navodi se da se usporedive tvrdnje o smanjenju utjecaja na okoliš proizvoda u odnosu na drugi proizvod istog trgovca ili trgovca koji više ne prodaje potrošačima moraju temeljiti na dokazima da je riječ o znatnom poboljšanju postignutom u proteklih pet godina.

6.4. Odredbe o znakovima za okoliš i programima dodjele znaka za okoliš

Ovi bi se zahtjevi trebali smatrati komplementarnima zahtjevima za prikazivanje oznake održivosti utvrđenima u prijedlogu o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji i smjernicama Komisije o tumačenju i primjeni Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi[62].

Povrh zahtjeva za potkrepljivanje i priopćavanje primjenjivih na sve vrste tvrdnji, ovaj se Prijedlog nadovezuje na zahtjeve iz prijedloga o jačanju položaja potrošača[63] kojima se zabranjuju znakovi koji se temelje na samocertificiranju[64] te se u njemu propisuju sljedeći zahtjevi u pogledu transparentnosti i vjerodostojnosti kojima se pružaju dodatne zaštitne mjere za poboljšanje kvalitete programa dodjele znaka za okoliš (na temelju opcije politike iz procjene učinka).

Člankom 7. osigurava se da znakovi ispunjavaju zahtjeve koji su već utvrđeni u prethodnim člancima i podliježu provjeri u skladu s člankom 11.

Zbog prevelikog broja znakova za okoliš i zbunjenosti potrošača koja iz toga proizlazi, rascjepkanosti tržišta i povećanog opterećenja zbog obveze poštovanja zahtjeva u različitim državama članicama potrebne su ambiciozne mjere koje će pogodovati i potrošačima i poduzećima. Stoga se u postupku odlučivanja smatralo primjerenim da se Prijedlogom o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš predvide dodatne odredbe, uz one koje su ocijenjene u procjeni učinka priloženoj ovom Prijedlogu i prijedlogu o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji, usmjerene na prevelik broj znakova, posebno zabrana znakova s prikazom ocjene koja se temelji na skupnom pokazatelju koji pokazuje kumulativni utjecaj na okoliš, osim onih koji su utvrđeni na razini EU-a.

U članku 8. dodatno se utvrđuju zahtjevi za programe dodjele znaka za okoliš. Ti su zahtjevi relativno slični kriterijima na temelju kojih se upravlja nizom dobro poznatih i uglednih javnih i privatnih programa dodjele oznaka održivosti i uključuju sljedeće:

- zahtjeve u pogledu transparentnosti i dostupnosti informacija o vlasništvu, tijelu koje donosi odluke i ciljevima,
- zahtjeve da kriterije na kojima se temelji dodjela znakova moraju razviti stručnjaci i da ih dionici moraju preispitati,
- zahtjeve da mora biti uspostavljen mehanizam za podnošenje i rješavanje pritužbi,
- zahtjeve da moraju biti uspostavljeni postupci za postupanje u slučaju neusklađenosti i da mora postojati mogućnost povlačenja ili ukidanja znakova u slučaju kontinuirane i očite neusklađenosti.

---

62 Obavijest Komisije – Smjernice za tumačenje i primjenu Direktive 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu (SL C 526, 29.12.2021., str. 1.).

63 COM(2022) 143 final, Prilog Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2005/29/EZ i 2011/83/EU u pogledu jačanja položaja potrošača u zelenoj tranziciji boljom zaštitom od nepoštenih praksi i boljim informiranjem.

64 To jest oni koji se ne temelje na programu certificiranja ili koje nisu uspostavila javna tijela.

Zbog istih navedenih razloga o prevelikom broju znakova za okoliš i zbunjenosti potrošača koja iz toga proizlazi člankom 8. uvode se i dodatne odredbe usmjerene na prevelik broj programa dodjele znaka, posebno:

- odredba o zabrani uspostave novih nacionalnih ili regionalnih javnih programa,
- odredba o postupku vrednovanja za nove programe koje su uspostavili privatni subjekti iz EU-a i trećih zemalja, koji bi trebali podlijegati ocjeni nacionalnih tijela i koje bi nacionalna tijela trebala potvrditi samo ako se dokaže da imaju dodanu vrijednost s obzirom na njihove okolišne ciljeve, obuhvaćene utjecaje na okoliš ili obuhvaćenu određenu skupinu proizvoda ili sektor i njihovu sposobnost da podupiru zelenu tranziciju MSP-ova u odnosu na postojeće Unijine, nacionalne ili regionalne programe.

Novi javni programi u trećim zemljama koji žele djelovati na tržištu Unije moraju ispunjavati zahtjeve iz ovog Prijedloga i podlijegat će obvezi prethodnog obavješćivanja Komisije i odobrenju Komisije kako bi se osiguralo da pružaju dodanu vrijednost s obzirom na okolišne ciljeve te obuhvaćene utjecaje na okoliš, skupine proizvoda ili sektore.

U članku 9. utvrđuju se zahtjevi prema kojima trgovci moraju preispitivati tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš.

6.5. *Ex ante* provjera tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i programa dodjele znaka za okoliš

U članku 10. detaljno se opisuje obveza provjere i certifikacije potkrepljenja i priopćavanja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i znakova za okoliš od strane treće strane prije iznošenja tvrdnje u komercijalnoj komunikaciji koju je potrebno poštovati kako bi se postigla usklađenost sa zahtjevima iz Direktive. *Ex ante* provjeru tvrdnji koje je podnijelo poduzeće koje ih želi upotrebljavati provodit će službeno akreditirano tijelo („verifikator”). Tom će se mjerom osigurati da svaka tvrdnja kojoj će potrošač biti izložen bude provjerena, odnosno pouzdana i vjerodostojna. U Prijedlogu su definirani i detaljni zahtjevi koje moraju ispuniti „verifikatori” kako bi ih države članice akreditirale.

Nakon što provede provjeru podnesene tvrdnje, „verifikator” odlučuje o tome hoće li izdati *potvrdu o sukladnosti*. Ta će potvrda biti priznata u cijelom EU-u, države članice prenosit će je putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta[65] i omogućit će poduzećima da koriste tvrdnju u komercijalnoj komunikaciji s potrošačima na unutarnjem tržištu. Potvrda o sukladnosti tvrdnji pružit će poduzećima sigurnost da njihovu certificiranu tvrdnju neće osporiti nadležna tijela u drugoj državi članici. Taj će se postupak primjenjivati i na provjeru programa dodjele znaka u smislu njihove usklađenosti s odredbama o upravljanju. Komisija će biti ovlaštena za donošenje provedbenog akta kojim se utvrđuje format potvrde o sukladnosti tvrdnji.

Člankom 11. propisuje se da „verifikator” mora biti službeno akreditirano[66] neovisno tijelo koje nije u sukobu interesa kako bi se osigurale neovisnost prosudbe i najviša razina profesionalnog integriteta. „Verifikatori” moraju posjedovati potrebno stručno znanje, opremu

---

65 Uspostavljen Uredbom (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ (SL L 316, 14.11.2012., str. 1.–11.).

66 U skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

i infrastrukturu za provođenje provjera te raspolagati dovoljnim brojem odgovarajućeg osoblja koje čuva profesionalnu tajnu.

6.6. Mala i srednja poduzeća

S obzirom na kontekst programa od kojih mala i srednja poduzeća mogu imati koristi, člankom 12. osigurava se da se takve inicijative uzmu u obzir i da se poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se takvim poduzećima pružila potpora, među ostalim osiguravanjem financijske potpore, pristupa financiranju, specijaliziranog upravljanja i osposobljavanja osoblja te organizacijske i tehničke pomoći.

6.7. Provedba odredaba

U članku 13. predviđeno je da svaka država članica treba odrediti jedno ili više odgovarajućih nadležnih tijela odgovornih za provedbu odredaba utvrđenih u Prijedlogu. Budući da se mehanizmi zaštite potrošača razlikuju među državama članicama, primjerenije je dopustiti im da za provedbu, uključujući inspekcije, sankcije i sudske postupke, odrede najučinkovitije nadležno tijelo. Time se državama članicama omogućuje da odaberu postojeće mehanizme na temelju prava o zaštiti potrošača.

Radi osiguravanja učinkovitosti, ako je na njihovu državnom području određeno više nadležnih tijela, države članice trebaju jasno odrediti dužnosti svakog nadležnog tijela i uspostaviti odgovarajuće mehanizme komunikacije i koordinacije.

U članku 14. opisane su ovlasti nadležnih tijela za istrage i provedbu zahtjeva. One uključuju ovlast za pristup relevantnim informacijama povezanima s povredom, za zahtijevanje pristupa relevantnim informacijama kako bi se utvrdilo je li došlo do povrede, za pokretanje istrage ili postupka, za upućivanje zahtjeva trgovcu da provede popravne radnje i poduzme mjere za prestanak povrede, za donošenje privremene mjere zabrane ako je to primjereno i za izricanje sankcija.

U članku 15. propisuje se da su nadležna tijela odgovorna i za praćenje usklađenosti s Prijedlogom na unutarnjem tržištu. Od njih se očekuje da obavljaju redovite provjere tvrdnji i programa dodjele znaka (na temelju javno dostupnih izvješća) te da provode evaluacije tvrdnji i programa dodjele znaka koji predstavljaju rizik od povrede. U članku 16. detaljno su opisani mehanizmi rješavanja pritužbi i zahtjevi u pogledu pristupa pravosuđu.

Kad je riječ o rješavanju slučajeva povreda, u članku 17. definiran je niz obveza koje države članice moraju poštovati pri definiranju svojeg režima sankcija. Sankcija mora ovisiti o vrsti, težini, razmjerima i trajanju povrede, prirodi povrede (tj. je li počinjena namjerno ili je rezultat nemara), financijskim sposobnostima počinitelja povrede, ostvarenim ekonomskim koristima koje proizlaze iz povrede te svim prethodnim povredama ili drugim otegotnim čimbenicima. Trebale bi se uzimati u obzir i sankcije koje su već izrečene u drugim državama članicama za istu povredu.

U članku 18. utvrđene su odredbe o izvršavanju delegiranja ovlasti. Postupak odbora utvrđen je u članku 19.

U članku 20. utvrđeni su zahtjevi za praćenje koji se trebaju temeljiti na pregledu neusklađenih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i znakova o kojima su izvijestile države članice. EEA će svake dvije godine objavljivati izvješće o ocjeni razvoja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u svakoj državi članici i Uniji u cjelini. U odredbama je predviđena i evaluacija Direktive.

2023/0085 (COD)

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o potkrepljivanju i priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš (Direktiva o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[1],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Tvrdnje da je određeni proizvod ili usluga „zelen” i održiv postale su čimbenik konkurentnosti, pri čemu zeleni proizvodi pokazuju veći rast od standardnih proizvoda. Ako roba i usluge koji se nude i kupuju na unutarnjem tržištu ne bi bili onoliko ekološki prihvatljivi koliko se prikazuje, to bi dovelo potrošače u zabludu, otežalo zelenu tranziciju i onemogućilo smanjenje negativnih utjecaja na okoliš. Potencijal zelenih tržišta nije u potpunosti iskorišten. Različiti zahtjevi propisani nacionalnim zakonodavstvom ili privatnim inicijativama kojima se reguliraju tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš stvaraju opterećenje za poduzeća pri prekograničnoj trgovini jer u svakoj državi članici moraju poštovati drukčije zahtjeve. To utječe na njihovu sposobnost da djeluju na unutarnjem tržištu i iskoriste ga. S druge strane, sudionici na tržištu imaju poteškoća s prepoznavanjem pouzdanih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i donošenjem optimalnih odluka o kupnji na unutarnjem tržištu. Zbog prevelikog broja znakova i metoda izračuna na tržištu potrošačima, poduzećima, ulagačima i dionicima teško je utvrditi jesu li tvrdnje pouzdane.

(2) Ako tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš nisu pouzdane, usporedive i provjerljive, potrošači i drugi sudionici na tržištu ne mogu u potpunosti iskoristiti svoje odluke o kupnji kako bi prednost dali boljoj okolišnoj učinkovitosti. Slično tome, nedostatak pouzdanih, usporedivih i provjerljivih informacija onemogućuje poticaje za optimizaciju okolišne učinkovitosti, koja je obično povezana s povećanjem učinkovitosti i uštedama troškova za poduzeća u lancu opskrbe. Nedostatak zajedničke reference na unutarnjem tržištu i zbunjenost koja iz toga proizlazi pogoršavaju te posljedice.

(3) Za korisnike informacija o okolišu (potrošači, poduzeća, ulagači, javne uprave, nevladine organizacije) uključenih u tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, nedostatak

[1] SL C , , str. .

pouzdanosti, usporedivosti i provjerljivosti dovodi do nepovjerenja u informacije o okolišu i zbunjenosti pri tumačenju heterogenih, proturječnih poruka. To je štetno za potrošače i druge sudionike na tržištu jer mogu, umjesto alternativa, odabrati određeni proizvod ili poslovnu transakciju na temelju zavaravajućih informacija.

(4) Stoga je potrebno dodatno uskladiti propise o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš. Takvim će se usklađivanjem ojačati tržište za održivije proizvode i trgovce jer će se spriječiti rascjepkanost tržišta zbog različitih nacionalnih pristupa. Isto tako, time će se utvrditi mjerilo koje može potaknuti prelazak na pravedno, klimatski neutralno, resursno učinkovito i kružno gospodarstvo na globalnoj razini[2].

(5) Detaljna pravila Unije o potkrepljivanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, primjenjiva na poduzeća koja u smislu komunikacije poslovnog subjekta i potrošača djeluju na tržištu Unije, doprinijet će zelenoj tranziciji prema kružnom, klimatski neutralnom i čistom gospodarstvu u Uniji tako što će se omogućiti potrošačima da donose utemeljene odluke o kupnji i stvoriti jednaki uvjeti za tržišne operatere koji iznose takve tvrdnje.

(6) Regulatorni okvir za tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš jedna je od mjera koje je predložila Komisija u okviru provedbe europskog zelenog plana[3], u kojem je prepoznato da pouzdane, usporedive i provjerljive informacije imaju važnu ulogu u omogućivanju održivijih odluka kupaca i smanjenju rizika od „manipulativnog zelenog marketinga” i koji uključuje obveze intenzivnije regulatorne i neregulatorne borbe protiv lažnih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. Zajedno s drugim primjenjivim regulatornim okvirima Unije, uključujući prijedlog direktive o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji[4], kojim se izmjenjuje Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[5], a koju se ovim Prijedlogom nastoji dopuniti, njime se uspostavlja jasan režim za tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, uključujući znakove za okoliš.

(7) Ova je Direktiva dio niza međusobno povezanih inicijativa za uspostavu snažnog i dosljednog okvira politike o proizvodima koji će okolišno održive proizvode i poslovne modele učiniti standardom, a ne iznimkom, i preobraziti obrasce potrošnje tako da se uopće ne stvara otpad. Komplementarna je, među ostalim, s intervencijama u okviru prijedloga uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda koje se odnose na kružni dizajn proizvoda, poticanje novih poslovnih modela i utvrđivanje minimalnih zahtjeva za sprečavanje stavljanja na tržište EU-a proizvoda štetnih za okoliš[6].

(8) Potrebno je prepoznati posebne potrebe pojedinih gospodarskih sektora i stoga bi se ova Direktiva trebala primjenjivati na dobrovoljne izričite tvrdnje o prihvatljivosti za

---

2 Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo: Za čišću i konkurentniju Europu, COM(2020) 98 final.

3 Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final.

4 Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2005/29/EZ i 2011/83/EU u pogledu jačanja položaja potrošača u zelenoj tranziciji boljom zaštitom od nepoštenih praksi i boljim informiranjem, COM(2022) 143 final.

5 Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća (Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).

6 Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive 2009/125/EZ, COM(2022) 142 final.

okoliš i programe dodjele znaka za okoliš koji nisu regulirani nijednim drugim aktom Unije u pogledu njihova potkrepljivanja, priopćavanja ili provjere. Ova se Direktiva stoga ne bi trebala primjenjivati na izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš za koje su zakonodavstvom Unije utvrđena posebna pravila, među ostalim pravila o metodološkim okvirima, ocjeni ili računovodstvenim propisima koja se odnose na mjerenje i izračun utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti proizvoda ili trgovaca, ili pravila o pružanju obveznih i neobveznih informacija za potrošače o okolišnoj učinkovitosti proizvoda i trgovaca ili informacija o održivosti koje uključuju poruke ili prikaze koji mogu biti obvezni ili dobrovoljni u skladu s pravilima Unije.

(9) U kontekstu europskog zelenog plana, strategije „od polja do stola” i strategije za bioraznolikost te u skladu s ciljem da se do 2030. postigne da 25 % poljoprivrednog zemljišta u EU-u bude namijenjeno za ekološki uzgoj i ciljem da se znatno poveća ekološka akvakultura i akcijskim planom za razvoj ekološkog sektora (COM(2021) 141), potrebno je dalje razvijati ekološki uzgoj i ekološku proizvodnju. Kad je riječ o Uredbi (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća[7], ova Direktiva ne bi se trebala primjenjivati na tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš za proizvode certificirane kao ekološke koje su potkrijepljene na temelju te uredbe, koje se odnose, na primjer, na upotrebu pesticida, gnojiva i antimikrobnih sredstava ili, primjerice, na pozitivne učinke ekološkog uzgoja na bioraznolikost, tlo ili vodu[8]. Tržište takvih proizvoda pozitivno utječe na bioraznolikost, omogućuje stvaranje novih radnih mjesta i privlači mlade poljoprivrednike. Potrošači prepoznaju njegovu vrijednost. U skladu s Uredbom (EU) 2018/848 izrazi „bio” i „eko” i njihove izvedenice, sami ili u kombinaciji, smiju se koristiti u Uniji samo za proizvode, njihove sastojke ili krmiva obuhvaćene područjem primjene te uredbe koji su proizvedeni u skladu s tom uredbom. Na primjer, da bi se pamuk mogao nazvati „ekoproizvodom”, mora biti certificiran kao ekološki jer je obuhvaćen područjem primjene Uredbe (EU) 2018/848. Suprotno tome, tvrdnja da je deterdžent za perilicu posuđa „ekoproizvod” nije obuhvaćena područjem primjene Uredbe (EU) 2018/848, nego podliježe odredbama Direktive 2005/29/EZ.

(10) Osim toga, ova se Direktiva ne primjenjuje na informacije o održivosti koje uključuju poruke ili prikaze koji mogu biti obvezni ili dobrovoljni u skladu s pravilima Unije ili nacionalnim pravilima za financijske usluge, kao što su pravila koja se odnose na bankarstvo, kredite, osiguranje i reosiguranje, profesionalne ili osobne mirovine, vrijednosne papire, investicijske fondove, investicijska društva, plaćanje, upravljanje portfeljem i investicijsko savjetovanje, uključujući usluge navedene u Prilogu I. Direktivi 2013/36/EU[9] Europskog parlamenta i Vijeća, te aktivnosti namire i kliringa te usluge savjetovanja, usluge posredovanja i druge pomoćne financijske usluge, uključujući standarde ili programe certificiranja koji se odnose na takve financijske usluge.

---

7 Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 (SL L 150, 14.6.2018., str. 1.).

8 https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2023-01/agri-market-brief-20-organic-farming-eu_en_1.pdf

9 Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

(11) Nadalje, ova se Direktiva ne bi trebala primjenjivati na informacije o okolišu koje prijavljuju poduzeća koja na obveznoj ili dobrovoljnoj osnovi primjenjuju europske standarde izvješćivanja o održivosti u skladu s Direktivom 2013/34/EU[10] i informacije o održivosti koje na dobrovoljnoj osnovi prijavljuju poduzeća definirana u članku 3. stavku 1., članku 3. stavku 2. ili članku 3. stavku 3. ove Direktive ako se te informacije prijavljuju u skladu sa standardima iz članka 29.b ili 29.c Direktive 2013/34/EU ili u skladu s drugim međunarodnim, europskim ili nacionalnim standardima ili smjernicama o izvješćivanju o održivosti.

(12) Ponude za kupnju robe ili primanje usluga uvjetovane ispunjavanjem okolišnih kriterija koje definira prodavatelj ili pružatelj usluga ili ponude u okviru kojih potrošači dobivaju povoljnije ugovorne uvjete ili cijene ako ispunjavaju te kriterije, primjerice tzv. zeleni krediti, proizvodi koji se odnose na osiguranje zelenog stanovanja ili financijske usluge sa sličnim nagradama za ekološke postupke ili ponašanje, ne bi trebale podlijegati pravilima ove Direktive.

(13) Ako se budućim zakonodavstvom Unije utvrde pravila o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš i znakovima za okoliš ili o ocjeni ili priopćavanju utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti određenih proizvoda ili trgovaca u određenim sektorima, primjerice u najavljenoj inicijativi „Izračunajte emisije u EU-u”, nadolazećem prijedlogu Komisije o zakonodavnom okviru za održivi prehrambeni sustav Unije, Uredbi o ekološkom dizajnu održivih proizvoda[11] ili Uredbi (EU) br. 1007/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[12], ta bi se pravila trebala primjenjivati na predmetne izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš umjesto pravila iz ove Direktive.

(14) Prijedlogom direktive o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji kojim se izmjenjuje Direktiva 2005/29/EZ utvrđuje se niz posebnih zahtjeva za tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš i zabranjuju se opće tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš koje se ne temelje na priznatoj izvrsnoj okolišnoj učinkovitosti relevantnoj za tvrdnju. Primjeri takvih općih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš su „ekološki prihvatljivo”, „eko”, „zeleno”, „prijatelj prirode”, „ekološki” i „ekološki ispravno”. Ova bi Direktiva trebala dopuniti zahtjeve utvrđene u tom prijedlogu razmatranjem posebnih aspekata i utvrđivanjem zahtjeva za izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš u pogledu njihove potkrijepljenosti, priopćavanja i provjere. Zahtjevi utvrđeni u ovoj Direktivi trebali bi se primjenjivati na posebne aspekte izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i imat će prednost u odnosu na zahtjeve utvrđene u Direktivi 2005/29/EZ u vezi s tim aspektima u slučaju sukoba, u skladu s člankom 3. stavkom 4. te direktive.

(15) Kako bi se potrošačima osigurale pouzdane, usporedive i provjerljive informacije koje im omogućuju donošenje okolišno održivijih odluka i kako bi se smanjio rizik od „manipulativnog zelenog marketinga”, potrebno je utvrditi zahtjeve za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. Pri potkrepljivanju takvih tvrdnji trebalo bi

---

10 Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

11 COM(2022) 142 final.

12 Uredba (EU) br. 1007/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. rujna 2011. o nazivima tekstilnih vlakana i povezanom označivanju i obilježavanju sirovinskog sastava tekstilnih proizvoda i o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 73/44/EEZ te direktiva 96/73/EZ i 2008/121/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 272, 18.10.2011., str. 1.).

uzeti u obzir međunarodno priznate znanstvene pristupe utvrđivanju i mjerenju utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata i okolišne učinkovitosti proizvoda ili trgovaca te bi ono trebalo omogućiti pouzdane, transparentne, usporedive i provjerljive informacije za potrošača.

(16) Pri ocjeni koja se provodi kako bi se potkrijepile izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš trebalo bi uzeti u obzir životni ciklus proizvoda ili sveukupne aktivnosti trgovca i ne bi se smjeli izostaviti relevantni okolišni aspekti ili utjecaji na okoliš. Navedene koristi ne bi smjele rezultirati neopravdanim prijenosom negativnih učinaka na druge faze životnog ciklusa proizvoda ili trgovca niti stvaranjem ili povećanjem drugih negativnih utjecaja na okoliš.

(17) Pri ocjeni na temelju koje se potkrepljuje izričita tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš trebalo bi moći utvrditi utjecaje na okoliš i okolišne aspekte za proizvod ili trgovca koji zajedno znatno doprinose ukupnoj okolišnoj učinkovitosti proizvoda ili trgovca („relevantni utjecaji na okoliš” i „relevantni okolišni aspekti”). Određivanje relevantnosti utjecaja na okoliš i okolišnih aspekata može se temeljiti na ocjenama u kojima se uzima u obzir životni ciklus, među ostalim na onima koje proizlaze iz studija koje se temelje na metodama mjerenja ekološkog otiska, pod uvjetom da obuhvaćaju sve učinke relevantne za kategoriju proizvoda i da se u okviru njih ne izostavi nijedan važan utjecaj na okoliš. Na primjer, prema Preporuci Komisije o uporabi metoda mjerenja ekološkog otiska[13] jedinstvena ukupna ocjena trebala bi obuhvaćati 80 % najrelevantnijih utvrđenih kategorija učinka, zajedno uzetih u obzir. Određivanje relevantnosti utjecaja na okoliš ili aspekata može se temeljiti i na kriterijima utvrđenima za razne znakove za okoliš tipa I., kao što je, na primjer, znak za okoliš EU-a, ili na kriterijima Unije za zelenu javnu nabavu, zahtjevima iz Uredbe o taksonomiji[14], pravilima za određene proizvode donesenima u skladu s Uredbom …/… Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn održivih proizvoda[15] ili drugim relevantnim pravilima Unije.

(18) U skladu s Direktivom 2005/29/EZ, kako je izmijenjena prijedlogom direktive o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji, trgovac ne smije iznositi zahtjeve propisane zakonom za proizvode unutar predmetne kategorije proizvoda kao razlikovnog obilježja ponude trgovca ni oglašavati pogodnosti za potrošače koje se smatraju uobičajenom praksom na mjerodavnom tržištu. Stoga bi informacije koje se koriste za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš trebale omogućiti utvrđivanje okolišne učinkovitosti proizvoda ili trgovca u odnosu na uobičajenu praksu za proizvode u predmetnoj skupini proizvoda, kao što je hrana, ili u predmetnom sektoru. To je nužno kako bi se poduprla ocjena mogu li se izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš iznositi u odnosu na predmetni proizvod ili trgovca u skladu s funkcijom tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, a to je da se dokaže da proizvod ili trgovac pozitivno utječe ili uopće ne utječe na okoliš, ili da proizvod ili trgovac manje šteti okolišu u odnosu na druge proizvode ili trgovce. Uobičajena praksa mogla bi biti ekvivalentna minimalnim zakonskim zahtjevima koji su primjenjivi na određeni okolišni aspekt ili okolišnu učinkovitost, primjerice u pogledu sastava proizvoda,

---

13 Preporuka Komisije (EU) 2021/2279 od 15. prosinca 2021. o uporabi metoda mjerenja ekološkog otiska za mjerenje i priopćavanje o okolišnoj učinkovitosti proizvoda i organizacija za vrijeme njihova životnog ciklusa, SL L 471, 30.12.2021., str. 1.

14 Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

15 […]

obveznog recikliranog sadržaja ili postupanja na kraju životnog vijeka. Međutim, ako većina proizvoda unutar skupine proizvoda ili većina trgovaca unutar sektora pokazuje bolje rezultate od tih zakonskih zahtjeva, minimalni zakonski zahtjevi ne bi se trebali smatrati uobičajenom praksom.

(19) Ako bi se u izričitoj tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš navele pogodnosti u smislu utjecaja na okoliš ili okolišnih aspekata, a izostavilo da postizanje tih pogodnosti dovodi do kompromisa s obzirom na druge okolišne učinke ili aspekte, time bi se potrošače dovodilo u zabludu. U tu svrhu informacije koje se koriste za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš trebale bi osigurati da je moguće utvrditi međupovezanost između relevantnih utjecaja na okoliš i između okolišnih aspekata i utjecaja na okoliš, kao i potencijalne kompromise. U okviru ocjene na kojoj se temelji potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš trebalo bi utvrditi dovode li smanjenja utjecaja na okoliš ili poboljšanja određenih aspekata do kompromisa koji dovode do znatnog pogoršanja rezultata u pogledu drugih utjecaja na okoliš ili okolišnih aspekata, primjerice ako uštede na potrošnji vode dovode do znatnog povećanja emisija stakleničkih plinova ili do istog utjecaja na okoliš u drugoj fazi životnog ciklusa proizvoda, primjerice ako ušteda CO_2 u fazi proizvodnje dovodi do znatnog povećanja emisija CO_2 u fazi upotrebe. Na primjer, tvrdnja o pozitivnim učincima učinkovitog korištenja resursa u intenzivnim poljoprivrednim praksama može dovesti potrošače u zabludu zbog kompromisa povezanih s učincima na bioraznolikost, ekosustave ili dobrobit životinja. Isto tako, tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš za tekstilni proizvod koji sadržava plastični polimer iz recikliranih PET boca može dovesti potrošače u zabludu u pogledu ekološke koristi tog aspekta ako upotrebi tog recikliranog polimera konkurira upotreba sustava recikliranja utemeljenog na zatvorenoj petlji za materijale koji dolaze u dodir s hranom koja se smatra pogodnijom iz perspektive kružnosti.

(20) Kako bi se tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš smatrala pouzdanom, trebala bi što točnije odgovarati okolišnoj učinkovitosti određenog proizvoda ili trgovca. Stoga informacije koje se koriste za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš moraju uključivati primarne podatke koji se odnose na poduzeće za relevantne aspekte koji znatno doprinose okolišnoj učinkovitosti proizvoda ili trgovca navedene u tvrdnji. Potrebno je pronaći odgovarajuću ravnotežu između osiguravanja relevantnih i pouzdanih informacija za potkrepljivanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i truda koji je potrebno uložiti kako bi se prikupile primarne informacije. Zahtjev u pogledu korištenja primarnih informacija trebalo bi razmatrati s obzirom na utjecaj trgovca koji iznosi tvrdnju na odgovarajući postupak i dostupnost primarnih informacija. Ako trgovac koji iznosi tvrdnju ne upravlja postupkom i primarne informacije nisu dostupne, trebale bi se moći koristiti točne sekundarne informacije, čak i za postupke koji znatno doprinose okolišnoj učinkovitosti proizvoda ili trgovca. To je posebno važno kako bi se osiguralo da se MSP-ove ne dovede u nepovoljan položaj i da zahtjevi u vezi s trudom koji je potrebno uložiti kako bi se prikupili primarni podaci budu proporcionalni. Nadalje, relevantni okolišni aspekti različiti su za svaku vrstu tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš. Na primjer, za tvrdnje o recikliranom sadržaju ili sadržaju na biološkoj osnovi primarni podaci moraju uključivati sastav proizvoda. Kad je riječ o tvrdnjama o manjem onečišćavanju okoliša u određenoj fazi životnog ciklusa, informacije o emisijama i utjecaju na okoliš koje se odnose na tu fazu životnog ciklusa trebale bi uključivati i primarne podatke. I primarni i sekundarni podaci, odnosno prosječni podaci, trebali bi biti vrlo kvalitetni i točni.

(21) Pokazalo se da su pogotovo tvrdnje koje se odnose na klimu često nejasne i dvosmislene i da zavaravaju potrošače. To se posebno odnosi na tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš prema kojima su proizvodi ili subjekti „klimatski neutralni”, „ugljično neutralni”, „sa 100-postotnom kompenzacijom CO_2” ili će imati „nultu stopu” do određene godine ili slično. Takve se izjave često temelje na „kompenzaciji” emisija stakleničkih plinova u okviru „ugljičnih kredita” koja se ostvaruje izvan lanca vrijednosti poduzeća, primjerice u okviru šumarskih projekata ili projekata koji se odnose na energiju iz obnovljivih izvora. Metodologije na kojima se temelje kompenzacije uvelike se razlikuju i nisu uvijek transparentne, točne ili dosljedne. To dovodi do velikih rizika od precjenjivanja i dvostrukog uračunavanja izbjegnutih ili smanjenih emisija zbog nedostatka dodatnosti, trajnosti i ambicioznih i dinamičnih referentnih točaka kreditiranja koje odstupaju od uobičajenog poslovanja te točne računovodstvene dokumentacije. Ti čimbenici dovode do kredita za kompenzaciju s niskom razinom okolišnog integriteta i vjerodostojnosti koji potrošače koji se oslanjaju na njih u izričitim tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš dovode u zabludu. Kompenzacije ujedno mogu odvratiti trgovce od smanjenja emisija u vlastitim operacijama i lancima vrijednosti. Kako bi odgovarajuće doprinijeli globalnim ciljevima ublažavanja klimatskih promjena, trgovci bi trebali dati prednost djelotvornom smanjenju emisija u vlastitim operacijama i lancima vrijednosti umjesto da se oslanjaju na kompenzacije. Sve rezultirajuće zaostale emisije razlikovat će se ovisno o putu specifičnom za sektor u skladu s globalnim klimatskim ciljevima i morat će se riješiti povećanim uklanjanjem. Ako se kompenzacije ipak koriste, smatra se primjerenim da se tvrdnje koje se odnose na klimu, a temelje se na kompenzacijama, uključujući tvrdnje o budućoj okolišnoj učinkovitosti, utvrđuju na transparentan način. Stoga bi se pri potkrepljivanju tvrdnji koje se odnose na klimu sve kompenzacije emisija stakleničkih plinova koje koriste trgovci trebale zasebno razmatrati u odnosu na emisije stakleničkih plinova trgovca ili proizvoda. Osim toga, u okviru tih informacija trebalo bi navesti i udio ukupnih emisija obuhvaćenih kompenzacijama, odnose li se te kompenzacije na smanjenje ili uklanjanje emisija i primijenjenu metodologiju. Tvrdnje koje se odnose na klimu koje uključuju korištenje kompenzacija moraju biti potkrijepljene na temelju metodologija kojima se osiguravaju pouzdanost i točan izračun tih kompenzacija, odnosno kojima se osigurava da te kompenzacije dosljedno i transparentno odražavaju navodni učinak na klimu.

(22) Trgovci su sve više zainteresirani za iznošenje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koje se odnose na budući utjecaj proizvoda ili trgovca na okoliš te se, među ostalim, uključuju u inicijative kojima se promiču prakse koje bi mogle dovesti do smanjenja utjecaja na okoliš ili veće kružnosti. Takve tvrdnje trebaju biti potkrijepljene u skladu s pravilima koja se primjenjuju na sve izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš.

(23) Informacije koje se koriste za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš trebale bi biti znanstveno utemeljene, a sve nerazmotrene utjecaje na okoliš ili okolišne aspekte trebalo bi pažljivo razmotriti.

(24) Metode mjerenja ekološkog otiska mogu se upotrebljavati za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš za određene utjecaje na okoliš tijekom životnog ciklusa obuhvaćene metodama, pod uvjetom da obuhvaćaju sve učinke relevantne za kategoriju proizvoda i da se u okviru njih ne izostavi nijedan važan utjecaj na okoliš. Te metode obuhvaćaju 16 utjecaja na okoliš, uključujući klimatske promjene i učinke koji se odnose na vodu, zrak, tlo, resurse, upotrebu zemljišta i toksičnost.

(25) Ako značajan utjecaj proizvoda na okoliš nije obuhvaćen nijednom od 16 kategorija učinaka koje obuhvaćaju metode mjerenja ekološkog otiska, to ne znači da taj utjecaj ne bi trebalo uzeti u obzir. Gospodarski subjekt koji iznosi izričitu tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš za takvu skupinu proizvoda trebao bi imati obvezu pronaći dokaze koji potkrepljuju takvu tvrdnju. Na primjer, gospodarski subjekt koji iznosi izričitu tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš za proizvod ribarstva kako je definiran u članku 5. Uredbe (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[16] trebao bi imati obvezu pronaći dokaze kojima se potkrepljuje održivost ciljanog ribljeg stoka. U tu svrhu mogu se koristiti procjene stokova Međunarodnog vijeća za istraživanje mora i sličnih tijela za procjenu stokova.

(26) Nadalje, još ne postoji pouzdana metodologija za procjenu utjecaja na okoliš tijekom životnog ciklusa povezanih s ispuštanjem mikroplastike. Međutim, ako takvo ispuštanje znatno doprinosi utjecaju na okoliš koji nije predmet tvrdnje, trgovcu koji iznosi tvrdnju o nekom drugom aspektu ne bi se smjelo dopustiti da to zanemari, nego bi trebao uzeti u obzir dostupne informacije i ažurirati ocjenu nakon što općepriznati znanstveni dokazi postanu dostupni.

(27) Potrošači mogu biti dovedeni u zabludu i izričitim tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš u kojima se navodi ili implicira da proizvod ili trgovac manje ili više utječe na okoliš ili ima bolju ili lošiju okolišnu učinkovitost u odnosu na druge proizvode ili trgovce („usporedive tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš”). Ne dovodeći u pitanje primjenu, ako je to relevantno, Direktive 2006/114/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[17], kako bi se potrošačima omogućio pristup pouzdanim informacijama, potrebno je osigurati da se usporedive tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš mogu usporediti na odgovarajući način. Na primjer, ako se odaberu pokazatelji za iste okolišne aspekte, ali se koriste različite formule za izračun tih pokazatelja, usporedba nije moguća i stoga postoji rizik od zavaravanja potrošača. Ako dva trgovca iznose tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš koja se odnosi na klimatske promjene, pri čemu je jedan razmatrao samo izravne utjecaje na okoliš, a drugi i izravne i neizravne utjecaje na okoliš, ti rezultati nisu usporedivi. Isto tako, odluka da se učini usporedba samo u određenim fazama životnog ciklusa proizvoda može dovesti do zavaravajućih tvrdnji ako nije transparentna. Osim toga, kad je riječ o usporedivim tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš, treba osigurati da se za proizvode s vrlo različitim sirovinama, upotrebama i lancima postupaka, kao što su plastika na biološkoj osnovi i plastika proizvedena iz fosilnih goriva, uzimaju u obzir najrelevantnije faze životnog ciklusa svih proizvoda. Na primjer, poljoprivreda ili šumarstvo relevantni su za plastiku na biološkoj osnovi, dok je vađenje sirove nafte relevantno za plastiku proizvedenu iz fosilnih goriva i razmatranje završava li relevantan udio proizvoda na odlagalištu uvelike je relevantno za plastiku koja je lako biorazgradiva u uvjetima odlagališta, ali možda manje relevantno za plastiku koja nije biorazgradiva u takvim uvjetima.

(28) Pri utvrđivanju zahtjeva za potkrepljivanje i priopćavanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, među ostalim putem delegiranih akata koje donosi Komisija, u obzir treba uzeti poteškoće s kojima se trgovci mogu suočiti pri prikupljanju

---

16 Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.).

17 Direktiva 2006/114/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o zavaravajućem i komparativnom oglašavanju (SL L 376, 27.12.2006., str. 21.).

informacija od sudionika kroz njihov lanac vrijednosti ili informacija o cjelokupnom životnom ciklusu proizvoda, posebno za usluge ili ako nema dovoljno znanstvenih dokaza. To je važno, primjerice, za usluge kao što su elektroničke komunikacijske usluge, za koje može biti teško definirati opseg i granice sustava, npr. definirati gdje životni ciklus počinje i gdje završava, a posebice u slučaju složenih i nestabilnih lanaca opskrbe, npr. u slučajevima u kojima velik dio opreme ili komponenata proizvodi velik broj poduzeća izvan EU-a, zbog čega informacije o održivosti možda neće biti lako dostupne predmetnim trgovcima iz EU-a.

(29) Za neke sektore ili za određene proizvode ili trgovce može se pretpostavljati da imaju znatan utjecaj na okoliš ili okolišni aspekt, ali možda još ne postoji priznata znanstvena metoda za cjelovitu ocjenu tih utjecaja na okoliš i okolišnih aspekata. U takvim bi slučajevima, dok se razvijaju metode i prikupljaju dokazi za ocjenu odgovarajućeg utjecaja na okoliš ili okolišnog aspekta za te sektore, trgovce ili proizvode, trgovci trebali moći promicati svoja nastojanja u pogledu održivosti objavljivanjem izvješća o održivosti poduzeća i činjeničnih izvješća o pokazateljima učinka poduzeća i radu na smanjenju potrošnje energije, među ostalim i na svojim internetskim stranicama. Omogućivanjem te fleksibilnosti nastavilo bi se i promicalo poticanje tih sektora ili trgovaca da nastave s radom na razvijanju zajedničke procjene učinka na okoliš u skladu s ovom Direktivom, a s druge strane, osiguralo bi se potrebno vrijeme za dovršetak tog rada.

(30) Iako su nepoštene poslovne prakse, uključujući zavaravajuće tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, zabranjene za sve trgovce u skladu s Direktivom 2005/29/EZ[18], administrativno opterećenje povezano s potkrepljivanjem i provjerom tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš za najmanja poduzeća moglo bi biti neproporcionalno i trebalo bi ga spriječiti. U tu bi svrhu mikropoduzeća trebala biti izuzeta od zahtjeva za potkrepljivanje iz članaka 3. i 4., osim ako žele dobiti potvrdu o sukladnosti izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koju će morati priznati sva nadležna tijela u Uniji.

(31) Kako bi se zadovoljile potrebe trgovaca u vezi s dinamičnim marketinškim strategijama i potrebe potrošača u vezi s detaljnijim i točnijim informacijama o okolišu, Komisija može donijeti delegirane akte o dopuni odredaba o potkrepljivanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš dodatnim utvrđivanjem kriterija za takvo potkrepljivanje u vezi s određenim tvrdnjama (npr. tvrdnje koje se odnose na klimu, uključujući tvrdnje o kompenzacijama, „klimatskoj neutralnosti” ili sličnom, mogućnostima recikliranja i recikliranom sadržaju). Komisiju bi trebalo ovlastiti za dodatno utvrđivanje pravila za mjerenje i izračun utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata i okolišne učinkovitosti određivanjem aktivnosti, postupaka, materijala, emisija ili upotrebe proizvoda ili trgovaca koji znatno doprinose ili ne doprinose relevantnim utjecajima na okoliš i okolišnim aspektima, određivanjem okolišnih aspekata i utjecaja na okoliš za koje treba koristiti primarne informacije i određivanjem kriterija za ocjenjivanje točnosti primarnih i sekundarnih informacija. Iako bi u većini slučajeva Komisija razmatrala potrebu za donošenjem tih pravila tek kad bi raspolagala rezultatima praćenja razvoja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš na tržištu Unije, za neke vrste tvrdnji može biti potrebno da Komisija donese dodatna pravila prije nego što

[18] Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća (Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.), kako je izmijenjena.

rezultati tog praćenja budu dostupni. Na primjer, kad je riječ o tvrdnjama koje se odnose na klimu, može biti potrebno donijeti takve dopunske akte kako bi se odredbe o potkrepljivanju tvrdnji koje se temelje na kompenzacijama učinilo operativnima.

(32) Preporuka Komisije (EU) 2021/2279 sadržava smjernice o tome kako izmjeriti okolišnu učinkovitost određenih proizvoda ili organizacija za vrijeme njihova životnog ciklusa i kako utvrditi pravila o kategorijama ekološkog otiska proizvoda (PEFCR-i) i sektorska pravila o ekološkom otisku organizacija (OEFSR-i) koja omogućuju usporedbu proizvoda s referentnom vrijednošću. Takva se pravila o kategorijama za određene proizvode ili trgovce mogu koristiti kao potpora pri potkrepljivanju tvrdnji u skladu sa zahtjevima iz ove Direktive. Stoga bi Komisiju trebalo ovlastiti za donošenje delegiranih akata kojima bi se utvrdila pravila za određene skupine proizvoda ili sektore u slučajevima u kojima bi se time mogla pružiti dodana vrijednost. Međutim, ako metoda mjerenja ekološkog otiska proizvoda još ne obuhvaća određenu kategoriju utjecaja, koja je relevantna za skupinu proizvoda, PEFCR se može utvrditi tek nakon što se doda ta nova relevantna kategorija utjecaja na okoliš. Na primjer, kad je riječ o morskom ribarstvu, PEFCR bi, primjerice, trebao odražavati kategorije utjecaja na okoliš specifične za ribarstvo, posebno održivost ciljanog stoka. Kad je riječ o svemiru, PEFCR bi trebao odražavati kategorije utjecaja na okoliš specifične za obranu i svemir, uključujući korištenje orbitalnog prostora. Kad je riječ o hrani i poljoprivrednim proizvodima, prije razmatranja utvrđivanja PEFCR-a trebalo bi, primjerice, integrirati i bioraznolikost i zaštitu prirode te poljoprivredne prakse, uključujući pozitivne vanjske učinke ekstenzivne poljoprivrede i dobrobit životinja. Kad je riječ o tekstilnim proizvodima, PEFCR bi, kako bi se moglo razmotriti njegovo utvrđivanje, trebao moći npr. odražavati ispuštanje mikroplastike.

(33) Budući da se Direktiva 2005/29/EZ već primjenjuje na zavaravajuće tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, nacionalni sudovi i upravna tijela mogu ukinuti i zabraniti takve tvrdnje. Na primjer, kako bi bile u skladu s Direktivom 2005/29/EZ, tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš trebale bi se odnositi samo na aspekte koji su značajni u smislu utjecaja proizvoda ili trgovca na okoliš. Tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš trebale bi biti i jasne i nedvosmislene u pogledu aspekta proizvoda ili trgovca na koje se odnose i u njima ne bi trebale biti izostavljene ili skrivene važne informacije o okolišnoj učinkovitosti proizvoda ili trgovca koje su potrošačima potrebne kako bi donijeli utemeljenu odluku. Tekst, slike i sveukupna prezentacija proizvoda, uključujući raspored, odabir boja, slike, fotografije, zvukove, simbole ili oznake uključene u tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš, trebali bi pružiti istinit i točan prikaz razmjera postignutih koristi za okoliš, pri čemu te koristi za okoliš ne smiju biti preuveličane.

(34) Ako se izričita tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš odnosi na konačni proizvod, a relevantni utjecaji na okoliš ili okolišni aspekti tog proizvoda odnose se na fazu upotrebe, pri čemu potrošači mogu utjecati na te utjecaje na okoliš ili okolišne aspekte odgovarajućim ponašanjem, primjerice pravilnim razvrstavanjem otpada ili upotrebom proizvoda na način kojim se utječe na dugovječnost proizvoda, tvrdnja bi trebala sadržavati i informacije kojima se potrošačima objašnjava kako njihovo ponašanje može pozitivno doprinijeti zaštiti okoliša.

(35) Kako bi se potrošačima olakšao odabir održivijih proizvoda i potaknulo trgovce da smanje svoje okolišne učinke, ako se priopćena tvrdnja odnosi na buduću okolišnu učinkovitost, prednost bi trebalo dati tome da se takva tvrdnja temelji na poboljšanjima unutar vlastitih operacija i lanaca vrijednosti trgovca, umjesto na kompenzaciji emisija stakleničkih plinova ili drugih utjecaja na okoliš.

(36) Potrošači bi trebali moći jednostavno pristupiti informacijama o proizvodu ili trgovcu koji je predmet izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš te informacijama koje potkrepljuju tu tvrdnju. Te informacije ujedno trebaju biti prilagođene potrebama potrošača starije dobi. U tu svrhu trgovci bi te informacije trebali pružiti u fizičkom obliku ili osigurati internetsku poveznicu, QR kôd ili ekvivalent koji vodi do internetske stranice na kojoj su dostupne detaljnije informacije o potkrepljenju izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, i to na barem jednom od službenih jezika države članice u kojoj je tvrdnja iznesena. Kako bi se olakšala provedba ove Direktive, internetska poveznica, QR kôd ili ekvivalent trebali bi osigurati i jednostavan pristup potvrdi o sukladnosti u vezi s potkrepljenjem izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš i podatke za kontakt verifikatora koji je izdao tu potvrdu.

(37) Kako bi se izbjegli potencijalni neproporcionalni učinci na mikropoduzeća, najmanja poduzeća trebala bi biti izuzeta od zahtjeva iz članka 5. povezanih s potkrepljivanjem izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, osim ako žele dobiti potvrdu o sukladnosti izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koju će morati priznati sva nadležna tijela u Uniji.

(38) Kad Komisija donosi delegirane akte o dopuni odredaba o potkrepljivanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, možda će biti potrebno dopuniti i odredbe o priopćavanju takvih tvrdnji. Na primjer, ako se utvrde posebna pravila o potkrepljivanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš za određenu skupinu proizvoda ili sektor koja se temelje na životnom ciklusu, možda će biti potrebno utvrditi dodatna pravila o prikazu utjecaja na okoliš ocijenjenih na temelju tih pravila, prema kojima će se zahtijevati da se uz skupni pokazatelj ukupne okolišne učinkovitosti prikažu tri glavna utjecaja na okoliš. U tu bi svrhu Komisiju trebalo ovlastiti za donošenje delegiranih akata o dopuni odredaba o priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš.

(39) Na tržištu Unije trenutačno se koristi više od 200 znakova za okoliš. Oni se značajno razlikuju s obzirom na način na koji djeluju u pogledu, primjerice, transparentnosti i sveobuhvatnosti standarda ili primijenjenih metoda, učestalosti revizija ili razine revizije ili provjere. Te razlike utječu na razinu pouzdanosti informacija priopćenih na znakovima za okoliš. Iako se tvrdnje bazirane na znaku za okoliš EU-a ili njegovim nacionalnim ekvivalentima temelje na pouzdanim znanstvenim dokazima i transparentnom utvrđivanju kriterija i podliježu ispitivanju i provjeri koju provodi treća strana te redovitom praćenju, dokazi upućuju na to da su mnogi znakovi za okoliš koji su trenutačno na tržištu EU-a zavaravajući. Prije svega, za mnoge znakove za okoliš ne postoje dostatni postupci provjere. Stoga bi se izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš iznesene na znakovima za okoliš trebale temeljiti na programu certificiranja.

(40) Ako znak za okoliš uključuje komercijalno priopćenje potrošačima kojim se sugerira ili stvara dojam da proizvod pozitivno utječe ili ne utječe na okoliš ili da je manje štetan za okoliš od konkurentskih proizvoda bez tog znaka, i takav znak za okoliš čini izričitu tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš. Stoga sadržaj takvog znaka za okoliš podliježe zahtjevima za potkrepljivanje i priopćavanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš.

(41) Znakovi za okoliš često su namijenjeni tome da se potrošačima pruži skupna ocjena koja je prikaz kumulativnog utjecaja proizvoda ili trgovaca na okoliš kako bi se omogućila izravna usporedba proizvoda ili trgovaca. Međutim, takve skupne ocjene predstavljaju rizik od obmanjivanja potrošača jer se skupnim pokazateljem značaj

negativnih utjecaja na okoliš određenih aspekata proizvoda može umanjiti isticanjem pozitivnijih utjecaja na okoliš drugih aspekata proizvoda. Osim toga, kad ih razvijaju različiti subjekti, ti se znakovi obično razlikuju s obzirom na posebne metodologije na kojima se temelji skupna ocjena, kao što su razmatrani utjecaji na okoliš ili ponderi koji se pripisuju tim utjecajima na okoliš. To može dovesti do toga da isti proizvod dobije različitu ocjenu ovisno o programu. Taj se problem javlja u vezi s programima uspostavljenima i u Uniji i u trećim zemljama. On pogoršava rascjepkanost unutarnjeg tržišta, predstavlja rizik od stavljanja manjih poduzeća u nepovoljan položaj i vjerojatno će dovesti do dodatnog zbunjivanja potrošača i narušavanja njihova povjerenja u znakove za okoliš. Kako bi se izbjegao taj rizik i osigurala bolja usklađenost unutar jedinstvenog tržišta, izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, uključujući znakove za okoliš, koje se temelje na skupnoj ocjeni koja je prikaz kumulativnog utjecaja proizvoda ili trgovaca na okoliš ne bi se trebale smatrati dostatno potkrijepljenima, osim ako skupna ocjena proizlazi iz pravila Unije, uključujući delegirane akte koje je Komisija ovlaštena donositi u skladu s ovom Direktivom radi utvrđivanja usklađenih programa na razini Unije za sve proizvode ili određene skupine proizvoda na temelju jedinstvene metodologije, kako bi se osigurale dosljednost i usporedivost.

(42) U skladu s prijedlogom direktive o jačanju položaja potrošača u zelenoj tranziciji, kojim se izmjenjuje Direktiva 2005/29/EZ, prikazivanje oznake održivosti koja se ne temelji na programu certificiranja ili koju nisu uspostavila javna tijela čini nepoštenu poslovnu praksu u svim okolnostima. To znači da se zabranjuju oznake održivosti koje se temelje na „samocertificiranju”, odnosno koje treća strana ne provjerava i koje ne podliježu redovitom praćenju sukladnosti s temeljnim zahtjevima za oznake održivosti.

(43) Kako bi se suzbile zavaravajuće izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš koje se priopćavaju u obliku znakova za okoliš i povećalo povjerenje potrošača u znakove za okoliš, ovom Direktivom trebalo bi utvrditi kriterije upravljanja s kojima moraju biti usklađeni svi programi dodjele znaka za okoliš, čime bi se dopunili zahtjevi iz navedenog prijedloga o izmjeni Direktive 2005/29/EZ.

(44) Kako bi se izbjeglo daljnje množenje previše nacionalnih ili regionalnih službeno priznatih programa dodjele znaka za okoliš tipa I. prema normi EN ISO 14024 („programi dodjele znaka za okoliš”) i drugih programa dodjele znaka za okoliš i osigurala veća usklađenost na unutarnjem tržištu, nove nacionalne ili regionalne programe dodjele znaka za okoliš trebalo bi uspostavljati samo na temelju prava Unije. Međutim, države članice mogu zatražiti od Komisije da razmotri razvoj programa dodjele znaka za okoliš na razini Unije za skupine proizvoda ili sektore za koje takvi znakovi još ne postoje u pravu Unije i kojima bi usklađivanje pružilo dodanu vrijednost u učinkovitom postizanju ciljeva u pogledu održivosti i ciljeva na unutarnjem tržištu.

(45) Kako se ne bi stvorile nepotrebne prepreke međunarodnoj trgovini i kako bi se u okviru javnih programa uspostavljenih u Uniji osiguralo jednako postupanje, javnim tijelima izvan Unije koja uspostavljaju nove programe dodjele znaka trebalo bi omogućiti da od Komisije zatraže odobrenje za korištenje znaka na tržištu Unije. To bi odobrenje trebalo dati pod uvjetom da program doprinosi postizanju ciljeva ove Direktive, dokazano pruža dodanu vrijednost s obzirom na okolišne ciljeve i obuhvaćene utjecaje na okoliš te skupinu proizvoda ili sektor i ispunjava sve zahtjeve iz ove Direktive.

(46) Programi dodjele znala za okoliš koje uspostavljaju privatni subjekti, ako ih je previše i ako se preklapaju u pogledu opsega, mogu zbunjivati potrošače ili narušavati njihovo povjerenje u znakove za okoliš. Stoga bi države članice trebale dopustiti da privatni subjekti uspostavljaju nove programe dodjele znaka za okoliš samo pod uvjetom da ti programi pružaju znatnu dodanu vrijednost u usporedbi s postojećim nacionalnim ili regionalnim programima s obzirom na okolišne ciljeve na kojima se temelje kriteriji za dodjelu znaka, obuhvaćene relevantne utjecaje na okoliš i cjelovitost temeljne ocjene. Države članice trebale bi uspostaviti postupak za odobravanje novih programa dodjele znaka za okoliš na temelju potvrde o sukladnosti koju je izdao neovisni verifikator. Time bi trebali biti obuhvaćeni i programi uspostavljeni u Uniji i programi uspostavljeni izvan Unije.

(47) Kako bi se osigurala pravna sigurnost i olakšala provedba odredaba o novim nacionalnim i regionalnim službeno priznatim programima dodjele znaka za okoliš i novim privatnim programima dodjele znaka za okoliš, Komisija bi trebala objaviti popis takvih programa koji se mogu nastaviti primjenjivati na tržištu Unije ili ući na tržište Unije.

(48) Kako bi se osigurao usklađen pristup država članica ocjenjivanju i odobrenju programa dodjele znaka za okoliš koje su razvili privatni subjekti i kako bi Komisija uspostavila postupak odobrenja za predložene programe koje su uspostavila javna tijela izvan Unije, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje zajedničkih pravila kojima bi se utvrdili detaljni zahtjevi za odobrenje takvih programa dodjele znaka za okoliš, format i sadržaj popratnih dokumenata i pravila postupka za odobravanje takvih programa. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[19].

(49) Ključno je da izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš točno odražavaju okolišnu učinkovitost i utjecaje na okoliš obuhvaćene tvrdnjom i da se temelje na razmatranju najnovijih znanstvenih dokaza. Stoga bi države članice trebale osigurati da trgovac koji iznosi tvrdnju barem svakih pet godina preispita i ažurira potkrepljenje i priopćavanje tvrdnje kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima iz ove Direktive.

(50) Kako bi se osigurala pouzdanost izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, države članice trebale bi uspostaviti postupak za provjeru jesu li potkrepljivanje i priopćavanje izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, uključujući znakove za okoliš, ili programa dodjele znaka za okoliš u skladu sa zahtjevima iz ove Direktive.

(51) Kako bi se nadležnim tijelima omogućila učinkovitija kontrola provedbe odredaba ove Direktive i kako bi se što je više moguće spriječila pojava nepotkrijepljenih izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, uključujući znakove za okoliš, na tržištu, verifikatori koji ispunjavaju usklađene zahtjeve iz Direktive trebali bi provjeriti i informacije koje se koriste za potkrepljivanje i informacije koje se koriste za priopćavanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u pogledu njihove usklađenosti sa zahtjevima iz ove Direktive. Kako bi se spriječilo dovođenje potrošača u zabludu, provjeru bi u svakom slučaju trebalo provesti prije objave tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš ili prikaza znakova za okoliš. Verifikator može, ako je primjereno, navesti nekoliko načina priopćavanja izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš koji su u skladu sa zahtjevima iz ove Direktive kako bi se izbjegla potreba za stalnim ponovnim certificiranjem u

[19] Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

slučaju neznatne izmjene načina priopćavanja koja ne utječe na usklađenost sa zahtjevima iz ove Direktive. Kako bi se trgovcima olakšalo poštovanje pravila o potkrepljivanju i priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, uključujući znakove za okoliš, pri provjeri bi trebalo uzeti u obzir vrstu i sadržaj tvrdnje ili znaka za okoliš, među ostalim i to čine li se nepoštenima u smislu Direktive 2005/29/EZ.

(52) Kako bi se trgovcima pružila pravna sigurnost u pogledu usklađenosti izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš sa zahtjevima iz ove Direktive na cjelokupnom unutarnjem tržištu, sva nadležna tijela u Uniji trebala bi priznati potvrdu o sukladnosti. Mikropoduzećima bi trebalo omogućiti da zatraže takvu potvrdu ako žele certificirati svoje tvrdnje u skladu sa zahtjevima iz ove Direktive i imati koristi od priznavanja potvrde u cijeloj Uniji. Međutim, potvrdom o sukladnosti ne smije se prejudicirati ocjena tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš od strane javnih tijela ili sudova nadležnih za provedbu Direktive 2005/29/EZ.

(53) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za odredbe o provjeri izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i programa dodjele znaka za okoliš i olakšala provedba odredaba o provjeri iz ove Direktive, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje zajedničkog obrasca za potvrde o sukladnosti i utvrđivanje tehničkih sredstava za izdavanje takvih potvrda. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[20].

(54) Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) trebala bi moći iskoristiti mogućnosti koje pruža tržište za održivije proizvode, ali bi se mogla suočiti s proporcionalno višim troškovima i poteškoćama u vezi s nekim zahtjevima za potkrepljivanje i provjeru izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. Države članice trebale bi MSP-ovima koji žele iznijeti izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš za svoje proizvode ili aktivnosti osigurati odgovarajuće informacije i informirati ih o načinima usklađivanja sa zahtjevima iz ove Direktive te im osigurati ciljano i specijalizirano osposobljavanje i posebnu pomoć i potporu, među ostalim financijsku. Države članice trebaju poduzeti mjere u skladu s primjenjivim pravilima o državnim potporama.

(55) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti na tržištu Unije, za tvrdnje o okolišnoj učinkovitosti proizvoda ili trgovca koje se temelje na pouzdanim, usporedivim i provjerljivim informacijama potrebno je uspostaviti zajednička pravila o provedbi i usklađenosti.

(56) Kako bi se osiguralo postizanje ciljeva ove Direktive i djelotvorno provođenje zahtjeva, države članice trebale bi odrediti vlastita nadležna tijela odgovorna za primjenu i provedbu ove Direktive. Međutim, s obzirom na to da su članci 5. i 6. ove Direktive uvelike komplementarni s odredbama Direktive 2005/29/EZ, državama članicama trebalo bi ujedno omogućiti da za njihovu provedbu odrede nadležna tijela koja su odgovorna i za provedbu Direktive 2005/29/EZ. Radi dosljednosti, ako države članice iskoriste tu mogućnost, trebale bi se moći osloniti na provedbena sredstva i ovlaštenja koja su uspostavile u skladu s člankom 11. Direktive 2005/29/EZ, odstupajući od pravila o provedbi utvrđenih ovom Direktivom. Ako na njihovu državnom području postoji više određenih nadležnih tijela, države članice trebale bi osigurati blisku suradnju svih određenih nadležnih tijela kako bi se osiguralo da djelotvorno obavljaju svoje dužnosti.

---

[20] Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(57) Ne dovodeći u pitanje ovlasti koje su tijelima za zaštitu potrošača već dodijeljene Uredbom (EU) 2017/2394[21], nadležna tijela trebala bi imati minimalni skup ovlasti za istragu i provedbu kojima bi se osigurali usklađenost s ovom Direktivom, brža i učinkovitija suradnja nadležnih tijela i odvraćanje sudionika na tržištu od počinjenja povrede ove Direktive. Te bi ovlasti trebale biti dostatne za djelotvorno suočavanje s izazovima u provedbi u okviru e-trgovine i digitalnog okruženja i za sprečavanje mogućih pokušaja neusklađenih sudionika na tržištu da iskoriste nedostatke u sustavu provedbe premještanjem u države članice čija su nadležna tijela možda manje osposobljena za rješavanje nezakonitih praksi.

(58) U svrhu svoje istrage nadležna tijela trebala bi kao dokaze moći uzeti u obzir sve činjenice i okolnosti slučaja.

(59) Kako bi se spriječilo pojavljivanje zavaravajućih i nepotkrijepljenih izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš na tržištu Unije, nadležna tijela trebala bi provoditi redovite provjere iznesenih izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i programa dodjele znaka za okoliš koji se primjenjuju kako bi provjerila jesu li ispunjeni zahtjevi iz ove Direktive.

(60) Ako nadležna tijela utvrde povredu zahtjeva iz ove Direktive, trebaju provesti evaluaciju i na temelju njezinih rezultata obavijestiti trgovca o utvrđenoj povredi i zahtijevati da trgovac poduzme korektivne mjere. Kako bi se zavaravanje potrošača na temelju neusklađene izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš ili neusklađenog programa dodjele znaka za okoliš svelo na najmanju moguću mjeru, nadležna tijela trebala bi zahtijevati od trgovca da poduzme djelotvorne i brze mjere za ispravljanje te povrede. Potrebne korektivne mjere trebale bi biti proporcionalne utvrđenoj povredi i njezinim očekivanim štetnim učincima na potrošače.

(61) Ako povreda nije ograničena na njihovo državno područje, a izričitu tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš iznijeli su i drugi trgovci, nadležna tijela trebala bi obavijestiti druge države članice o rezultatima evaluacije koju su provele i o svim mjerama koje odgovorni trgovac mora poduzeti prema njihovu nalogu.

(62) Nadležna tijela trebala bi provoditi provjere izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš na tržištu Unije i ako raspolažu relevantnim informacijama i na temelju takvih informacija, uključujući potkrijepljene razloge za zabrinutost, koje su dostavile treće strane. Treće strane koje podnose takve informacije trebale bi moći dokazati dovoljan interes ili povredu prava.

(63) Kako bi se osiguralo djelotvorno odvraćanje trgovaca od nepoštovanja zahtjeva iz ove Direktive, države članice trebale bi utvrditi pravila o sankcijama primjenjivima na povrede ove Direktive i osigurati provedbu tih pravila. Predviđene sankcije trebale bi biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. Kako bi se omogućila dosljednija primjena sankcija, potrebno je utvrditi zajedničke neiscrpne kriterije za određivanje vrsta i razina sankcija koje se izriču u slučaju povrede. Ti bi kriteriji trebali uključivati, među ostalim, vrstu i težinu povrede te ekonomske koristi proizašle iz povrede kako bi se osiguralo da počinitelji povrede budu lišeni tih koristi.

[21] Uredba (EU) 2017/2394 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2017. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za izvršavanje propisâ o zaštiti potrošača i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 345, 27.12.2017., str. 1.).

(64) Pri utvrđivanju sankcija i mjera za povrede države članice trebale bi predvidjeti da bi, na temelju težine povrede, iznos kazni trebao djelotvorno lišiti neusklađenog trgovca ekonomske koristi proizašle iz korištenja zavaravajuće ili nepotkrijepljene izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš ili programa dodjele znaka za okoliš, među ostalim i u slučajevima ponovljenih povreda. Stoga bi mjere za povrede koje predviđaju države članice trebale uključivati i oduzimanje relevantnog proizvoda trgovcu ili prihoda ostvarenih na temelju transakcija na koje se odnosi povreda ili privremenu zabranu stavljanja na tržište Unije proizvoda ili usluga. Težina povrede trebala bi biti glavni kriterij za mjere koje poduzimaju izvršna tijela. U slučaju raširenih povreda s dimenzijom Unije koje podliježu koordiniranoj istrazi i izvršnim mjerama u skladu s Uredbom (EU) 2017/2394 najviša kazna trebala bi biti odvraćajuća i iznositi najmanje 4 % ukupnoga godišnjeg prometa trgovca u predmetnoj državi članici ili državama članicama[22].

(65) Pri donošenju delegiranih akata u skladu s člankom 290. UFEU-a posebno je važno da Komisija za vrijeme svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.[23] Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(66) Kako bi ocijenila učinkovitost zakonodavstva u odnosu na ciljeve koji se njime nastoje postići, Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Direktive te Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti izvješće o njezinim glavnim nalazima. Kako bi dostavile informacije za potrebe evaluacije ove Direktive, države članice trebale bi redovito prikupljati informacije o primjeni ove Direktive i dostavljati ih Komisiji svake godine.

(67) Ako Komisija na temelju rezultata praćenja i evaluacije ove Direktive smatra primjerenim predložiti reviziju ove Direktive, u toj bi reviziji trebalo isto tako razmotriti izvedivost i primjerenost dodatnih odredaba o obveznoj primjeni zajedničke metode za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, proširenje zabrane tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš za proizvode koji sadržavaju opasne tvari, osim ako se njihova upotreba smatra bitnom za društvo, ili dodatno usklađivanje zahtjeva za potkrepljivanje posebnih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koje se odnose na okolišne aspekte ili utjecaje na okoliš.

(68) Upotrebu najštetnijih tvari, posebice onu u potrošačkim proizvodima, trebalo bi u konačnici postupno ukinuti u Uniji kako bi se izbjegla i spriječila znatna šteta za zdravlje ljudi i okoliš. Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća[24] zabranjuje se označivanje smjesa i tvari koje sadržavaju opasne kemikalije oznakama „nije otrovno”, „nije štetno”, „ne zagađuje okoliš”, „ekološki” ili iznošenje drugih navoda koji ukazuju na to da tvar ili smjesa nije opasna ili navoda koji nisu u skladu s razvrstavanjem tvari ili smjese. Države članice dužne su osigurati ispunjenje te

---

22 Uredba (EU) 2017/2394 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2017. o suradnji između nacionalnih tijela odgovornih za izvršavanje propisâ o zaštiti potrošača i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2006/2004 (SL L 345, 27.12.2017., str. 1.).

23 SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

24 Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

obveze. U skladu sa svojim obvezama utvrđenima u strategiji održivosti u području kemikalija Komisija će definirati kriterije za nužne upotrebe radi usmjeravanja njihove primjene u relevantnom zakonodavstvu Unije.

(69) Budući da ciljeve ove Direktive, odnosno poboljšanje funkcioniranja unutarnjeg tržišta za gospodarske subjekte koji djeluju na unutarnjem tržištu i potrošače koji se oslanjaju na tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, ne mogu zadovoljavajuće postići same države članice, pa se stoga zbog njihova opsega i učinaka bolje mogu postići na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je propisano u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(70) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima[25], države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.

(71) Prilog Uredbi (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća[26] trebalo bi izmijeniti kako bi se uključilo upućivanje na ovu Direktivu radi olakšavanja administrativne suradnje između nadležnih tijela putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta.

(72) Prilog Uredbi (EU) 2017/2394 Europskog parlamenta i Vijeća[27] trebalo bi izmijeniti kako bi se uključilo upućivanje na ovu Direktivu radi olakšavanja prekogranične suradnje pri provedbi ove Direktive.

(73) Prilog I. Direktivi (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća[28] trebalo bi izmijeniti kako bi se uključilo upućivanje na ovu Direktivu radi osiguravanja zaštite kolektivnih interesa potrošača utvrđenih ovom Direktivom,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na izričite tvrdnje trgovaca o prihvatljivosti proizvoda za okoliš ili o trgovcima, u poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na programe dodjele znaka za okoliš ni na izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš koji se reguliraju ili potkrepljuju na temelju pravila utvrđenih u:

---

25 SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

26 Uredba (EU) br. 1024/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o administrativnoj suradnji putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2008/49/EZ („Uredba IMI”) (SL L 316, 14.11.2012., str. 1.).

27 SL L 345, 27.12.2017., str. 1.

28 Direktiva (EU) 2020/1828 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o predstavničkim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošačâ i stavljanju izvan snage Direktive 2009/22/EZ (SL L 409, 4.12.2020., str. 1.).

(a) Uredbi (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća[29];

(b) Uredbi (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća[30];

(c) Uredbi (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća[31];

(d) Direktivi 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[32];

(e) Uredbi (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[33];

(f) Uredbi (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća[34];

(g) Uredbi (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća[35];

(h) Direktivi 1999/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[36];

(i) Uredbi (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[37];

(j) Direktivi 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[38];

(k) Direktivi 94/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[39];

(l) Uredbi (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[40];

(m) Uredbi (EU) … /… Europskog parlamenta i Vijeća[41];

---

29 Uredba (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a (SL L 27, 30.1.2010., str. 1.).

30 Uredba (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o ekološkoj proizvodnji i označivanju ekoloških proizvoda te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 834/2007 (SL L 150, 14.6.2018., str. 1.).

31 Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

32 Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (preinaka) (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.).

33 Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ (SL L 88, 4.4.2011., str. 5.).

34 Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

35 Uredba (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ (SL L 342, 22.12.2009., str. 1.).

36 Direktiva 1999/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o dostupnosti podataka za potrošače o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO_2 u vezi s prodajom novih osobnih automobila (SL L 12, 18.1.2000., str. 16.).

37 Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ (SL L 88, 4.4.2011., str. 5.).

38 Direktiva 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te stavljanju izvan snage Direktive 91/157/EEZ (SL L 266, 26.9.2006., str. 1.).

39 Direktiva 94/62/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 365, 31.12.1994., str. 10.).

40 Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

41 Uredba (EU) … /… Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira Unije za certifikaciju uklanjanja ugljika (SL L …).

(n) Direktivi 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća[42];

(o) Direktivi 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća[43] i drugim Unijinim, nacionalnim ili međunarodnim pravilima, standardima ili smjernicama za financijske usluge, financijske instrumente i financijske proizvode;

(p) drugim postojećim ili budućim pravilima Unije kojima se utvrđuju uvjeti u kojima se određene izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš za određene proizvode ili trgovce smiju ili trebaju iznijeti ili pravilima Unije kojima se utvrđuju zahtjevi za ocjenjivanje ili priopćavanje utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti određenih proizvoda ili trgovaca ili uvjeti za programe dodjele znaka za okoliš.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) „tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš” znači tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš kako je definirana u članku 2. točki (o) Direktive 2005/29/EZ;

(2) „izričita tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš” znači tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš koja je u tekstualnom obliku ili koju sadržava znak za okoliš;

(3) „trgovac” znači trgovac kako je definiran u članku 2. točki (b) Direktive 2005/29/EZ;

(4) „proizvod” znači proizvod kako je definiran u članku 2. točki (c) Direktive 2005/29/EZ;

(5) „potrošač” znači potrošač kako je definiran u članku 2. točki (a) Direktive 2005/29/EZ;

(6) „poslovna praksa poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču” znači poslovna praksa poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču kako je definirana u članku 2. točki (d) Direktive 2005/29/EZ;

(7) „oznaka održivosti” znači oznaka održivosti kako je definirana u članku 2. točki (r) Direktive 2005/29/EZ;

(8) „znak za okoliš” znači oznaka održivosti koja obuhvaća samo ili pretežno okolišne aspekte proizvoda, postupka ili trgovca;

(9) „skupina proizvoda” znači skup proizvoda koji imaju sličnu namjenu, slično se koriste ili imaju slična funkcionalna svojstva;

(10) „program certificiranja” znači program certificiranja kako je definiran u članku 2. točki (s) Direktive 2005/29/EZ;

---

[42] Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskoj učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).

[43] Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

(11) „provjera” znači postupak ocjenjivanja sukladnosti koji provodi verifikator kako bi provjerio jesu li izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš potkrijepljene i priopćene u skladu sa zahtjevima iz ove Direktive ili jesu li programi dodjele znaka za okoliš u skladu s ovom Direktivom;

(12) „lanac vrijednosti” znači sve aktivnosti i svi postupci koji su dio životnog ciklusa proizvoda ili aktivnosti trgovca, uključujući ponovnu proizvodnju;

(13) „životni ciklus” znači uzastopne i međusobno povezane faze životnog vijeka proizvoda, koji čine nabava sirovina ili proizvodnja iz prirodnih resursa, prethodna obrada, proizvodnja, skladištenje, distribucija, ugradnja, upotreba, održavanje, popravak, nadogradnja, obnova te ponovna upotreba i kraj životnog vijeka;

(14) „primarne informacije” znači informacije koje trgovac izravno mjeri ili prikuplja iz jednog ili više izvora, a reprezentativne su za njegove aktivnosti;

(15) „sekundarne informacije” znači informacije koje se ne temelje na izvorima na kojima se temelje primarne informacije nego na studijama na temelju literature, inženjerskim studijama, patentima i dr.;

(16) „javnost” znači jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba i njihova udruženja, trgovci ili skupine;

(17) „okolišna učinkovitost” znači učinkovitost određenog proizvoda ili skupine proizvoda ili trgovca ili sektora povezana s okolišnim aspektima ili utjecajem na okoliš tog proizvoda, skupine proizvoda ili aktivnosti tog trgovca ili sektora;

(18) „okolišni aspekt” znači element aktivnosti trgovca, sektora, proizvoda ili skupine proizvoda koji je u interakciji ili može biti u interakciji s okolišem;

(19) „utjecaj na okoliš” znači svaka pozitivna ili negativna promjena u okolišu, koja u cijelosti ili djelomično proizlazi iz aktivnosti trgovca, sektora, proizvoda ili skupine proizvoda za njihova životnog ciklusa.

Članak 3.

Potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš

1. Države članice osiguravaju da trgovci provedu ocjenu kako bi potkrijepili izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš. U toj ocjeni treba:

   (a) utvrditi odnosi li se tvrdnja na cijeli proizvod, dio proizvoda ili određene aspekte proizvoda ili na sve aktivnosti trgovca ili određeni dio ili aspekt tih aktivnosti, kako je relevantno za tvrdnju;

   (b) oslanjati se na općepriznate znanstvene dokaze i točne informacije te uzeti u obzir relevantne međunarodne standarde;

   (c) dokazati da su utjecaji na okoliš, okolišni aspekti ili okolišna učinkovitost koji su predmet tvrdnje značajni iz perspektive životnog ciklusa;

   (d) ako se tvrdnja odnosi na okolišnu učinkovitost, uzeti u obzir sve okolišne aspekte ili utjecaje na okoliš koji su značajni za ocjenjivanje okolišne učinkovitosti;

   (e) dokazati da tvrdnja nije istovjetna zahtjevima propisanima pravom o proizvodima unutar skupine proizvoda ili trgovcima unutar sektora;

(f) pružiti informacije o tome pokazuje li proizvod ili trgovac koji je predmet tvrdnje znatno bolje rezultate u pogledu utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti koji su predmet tvrdnje u odnosu na uobičajenu praksu za proizvode u relevantnoj skupini proizvoda ili trgovce u relevantnom sektoru;

(g) utvrditi dovodi li smanjenje utjecaja na okoliš, poboljšanje okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti koji su predmet tvrdnje do znatne štete povezane s utjecajima na okoliš u pogledu klimatskih promjena, potrošnje resursa i kružnosti, održive upotrebe i zaštite vodnih i morskih resursa, onečišćenja, bioraznolikosti, dobrobiti životinja i ekosustava;

(h) izdvojiti, kao dodatne informacije o okolišu, informacije o kompenzacijama emisija stakleničkih plinova u odnosu na emisije stakleničkih plinova, navesti odnose li se te kompenzacije na smanjenje ili uklanjanje emisija te dokazati visoku razinu pouzdanosti kompenzacija i potvrditi da su kompenzacije izračunane pravilno tako da se iz njih vidi navedeni učinak na klimu;

(i) uključiti primarne informacije dostupne trgovcu o utjecajima na okoliš, okolišnim aspektima ili okolišnoj učinkovitosti koji su predmet tvrdnje;

(j) uključiti relevantne sekundarne informacije o utjecajima na okoliš, okolišnim aspektima ili okolišnoj učinkovitosti koje su reprezentativne za određeni lanac vrijednosti proizvoda ili trgovca na koji se odnosi tvrdnja ako nisu dostupne primarne informacije.

2. Ako se dokaže da postoje značajni utjecaji na okoliš koji nisu predmet tvrdnje, ali ne postoje općepriznati znanstveni dokazi za ocjenjivanje iz stavka 1. točke (c), trgovac koji iznosi tvrdnju o drugom aspektu mora uzeti u obzir dostupne informacije i, prema potrebi, ažurirati ocjenu u skladu sa stavkom 1. nakon što općepriznati znanstveni dokazi postanu dostupni.

3. Zahtjevi iz stavaka 1. i 2. ne primjenjuju se na trgovce koji su mikropoduzeća u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ[44], osim ako zatraže provjeru radi dobivanja potvrde o sukladnosti u skladu s člankom 10.

4. Ako se redovitim praćenjem razvoja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš iz članka 20. utvrde razlike u primjeni zahtjeva iz stavka 1. za određene tvrdnje, a te razlike otežavaju funkcioniranje unutarnjeg tržišta, ili ako Komisija utvrdi da nepostojanje zahtjeva za određene tvrdnje zavarava veliki broj potrošača, Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s člankom 18. kako bi dopunila zahtjeve za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš iz stavka 1.:

(a) utvrđivanjem pravila za procjenu okolišnih aspekata, utjecaja na okoliš i okolišne učinkovitosti, među ostalim utvrđivanjem aktivnosti, postupaka, materijala, emisija ili upotrebe proizvoda koji znatno doprinose ili ne mogu doprinijeti relevantnim utjecajima na okoliš, okolišnim aspektima ili okolišnoj učinkovitosti;

(b) utvrđivanjem okolišnih aspekata ili utjecaja na okoliš za koje se moraju dostaviti primarne informacije i utvrđivanjem kriterija na temelju kojih se može ocijeniti točnost primarnih i sekundarnih informacija; ili

[44] Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

(c) utvrđivanjem posebnih pravila, koja se temelje na životnom ciklusu, o potkrepljivanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš za određene skupine proizvoda i sektore.

5. Pri dodatnom utvrđivanju zahtjeva za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u skladu s prethodnim stavkom Komisija uzima u obzir znanstvene ili druge dostupne tehničke informacije, uključujući relevantne međunarodne standarde, i, ako je to relevantno, razmatra sljedeće:

(a) posebnosti sektora i proizvoda koji zahtijevaju poseban metodološki pristup;

(b) potencijalni doprinos određenih skupina proizvoda ili sektora postizanju klimatskih i okolišnih ciljeva Unije;

(d) sve relevantne informacije proizašle iz zakonodavstva Unije;

(e) jednostavnost pristupa informacijama i podacima za ocjenjivanje i korištenje tih informacija i podataka za mala i srednja poduzeća („MSP-ovi”).

Članak 4.

Potkrepljivanje usporedivih izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš

1. Potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u kojima se navodi ili implicira da proizvod ili trgovac ima manji utjecaj na okoliš ili bolju okolišnu učinkovitost u usporedbi s drugim proizvodima ili trgovcima („usporedive tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš”) podliježe, uz zahtjeve iz članka 3, i sljedećim zahtjevima:

(a) informacije i podaci na temelju kojih se ocjenjuje utjecaj na okoliš, okolišni aspekti ili okolišna učinkovitost proizvoda ili trgovaca s kojima se uspoređuje i proizvoda ili trgovca koji je predmet tvrdnje moraju biti istovrsni;

(b) podaci na temelju kojih se ocjenjuju utjecaj na okoliš, okolišni aspekti ili okolišna učinkovitost proizvoda ili trgovaca koji je predmet tvrdnje i proizvoda ili trgovaca s kojima se uspoređuje moraju biti generirani ili dobiveni na istovjetan način;

(c) obuhvat faza u lancu vrijednosti istovjetan je za proizvode i trgovce koji se uspoređuju, a u obzir se uzimaju najznačajnije faze za sve proizvode i trgovce;

(d) obuhvat utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti istovjetan je za proizvode i trgovce koji se uspoređuju, a u obzir se uzimaju najznačajniji utjecaji na okoliš, okolišni aspekti ili okolišna učinkovitost za sve proizvode i trgovce;

(e) pretpostavke na kojima se temelji usporedba utvrđene su na istovjetan način za proizvode i trgovce koji se uspoređuju.

2. Ako se usporediva tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš odnosi na poboljšanje u smislu utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti proizvoda koji je predmet tvrdnje u usporedbi s utjecajima na okoliš, okolišnim aspektima ili okolišnom učinkovitošću drugog proizvoda istog trgovca, konkurentskog trgovca koji više ne posluje na tržištu ili trgovca koji više ne prodaje potrošačima, pri potkrepljivanju tvrdnje objašnjava se kako to poboljšanje utječe na druge relevantne utjecaje na okoliš, okolišne aspekte ili okolišnu učinkovitost proizvoda koji je predmet tvrdnje i jasno se navodi polazišna godina za usporedbu.

3. Zahtjevi utvrđeni u ovom članku ne primjenjuju se na trgovce koji su mikropoduzeća u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ[45], osim ako zatraže provjeru radi dobivanja potvrde o sukladnosti u skladu s člankom 10.

Članak 5.

Priopćavanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš

1. Države članice obvezuju trgovca da priopći izričitu tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovom članku.

2. Izričitim tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš mogu biti obuhvaćeni samo utjecaji na okoliš, okolišni aspekti ili okolišna učinkovitost potkrijepljeni u skladu sa zahtjevima iz članaka 3., 4. i 5. i za koje je utvrđeno da su značajni za predmetni proizvod ili predmetnog trgovca u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (c) ili (d).

3. Ako se izričita tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš odnosi na konačan proizvod, a faza upotrebe jedna je od najrelevantnijih faza životnog ciklusa tog proizvoda, tvrdnja mora uključivati informacije o tome kako bi potrošač trebao koristiti proizvod da se postigne njegova očekivana okolišna učinkovitost. Te se informacije stavljaju na raspolaganje zajedno s tvrdnjom.

4. Ako je izričita tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš povezana s budućom okolišnom učinkovitošću proizvoda ili trgovca, mora uključivati vremenski ograničenu obvezu poboljšanja unutar vlastitih operacija i lanaca vrijednosti.

5. Izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš o kumulativnim utjecajima na okoliš proizvoda ili trgovca na temelju skupnog pokazatelja utjecaja na okoliš mogu se iznositi samo na temelju pravila za izračun takvog skupnog pokazatelja koja su utvrđena pravom Unije.

6. Informacije o proizvodu ili trgovcu koji je predmet izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš i o potkrepljenju stavljaju se na raspolaganje zajedno s tvrdnjom u fizičkom obliku ili u obliku internetske poveznice, QR koda ili istovjetnom obliku.

   Te informacije uključuju barem sljedeće:

   (a) okolišne aspekte, utjecaje na okoliš ili okolišnu učinkovitost obuhvaćene tvrdnjom;

   (b) odgovarajuće standarde Unije ili relevantne međunarodne standarde, kako je primjenjivo;

   (c) temeljne studije ili izračune korištene za ocjenjivanje, mjerenje i praćenje utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti obuhvaćenih tvrdnjom, bez izostavljanja rezultata takvih studija ili izračuna i objašnjenja njihova opsega, pretpostavki i ograničenja, osim ako su informacije poslovna tajna u skladu s člankom 2. stavkom 1. Direktive (EU) 2016/943[46];

   (d) kratko objašnjenje o tome kako se postižu poboljšanja koja su predmet tvrdnje;

---

[45] Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

[46] Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016., str. 1.).

(e) potvrdu o sukladnosti iz članka 10. u vezi s potkrepljivanjem tvrdnje i podatke za kontakt verifikatora koji je izdao potvrdu o sukladnosti;

(f) za izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš koje se odnose na klimu i temelje na kompenzacijama emisija stakleničkih plinova, informacije o tome u kojoj se mjeri te tvrdnje temelje na kompenzacijama i odnose li se na smanjenje ili uklanjanje emisija;

(g) sažetak ocjene koji uključuje elemente navedene u ovom stavku te je jasan i razumljiv potrošačima kojima se tvrdnja upućuje i napisan na barem jednom od službenih jezika države članice u kojoj se tvrdnja iznosi.

7. Zahtjevi iz stavaka 2., 3. i 6. ne primjenjuju se na trgovce koji su mikropoduzeća u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ, osim ako zatraže provjeru radi dobivanja potvrde o sukladnosti u skladu s člankom 10.

8. Ako potkrepljivanje određenih utjecaja na okoliš, okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti podliježe pravilima utvrđenima u delegiranim aktima iz članka 3. stavka 4. točaka (a) i (c), Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s člankom 18. radi dopune zahtjeva za priopćavanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš iz članka 5. navođenjem informacija koje se još mogu ili moraju priopćiti u vezi s tim utjecajima na okoliš, okolišnim aspektima ili okolišnom učinkovitošću kako se potrošače ne bi dovodilo u zabludu.

Članak 6.

Priopćavanje usporedivih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš

Usporedive tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš ne smiju se odnositi na smanjenje utjecaja na okoliš, poboljšanje okolišnih aspekata ili okolišne učinkovitosti proizvoda koji je predmet tvrdnje koji se uspoređuju s utjecajem na okoliš, okolišnim aspektima ili okolišnom učinkovitošću drugog proizvoda istog trgovca ili konkurentskog trgovca koji više ne posluje na tržištu ili trgovca koji više ne prodaje potrošačima, osim ako se temelje na dokazima da je riječ o znatnom poboljšanju postignutom u proteklih pet godina.

Članak 7.

Znakovi za okoliš

1. Države članice moraju se pobrinuti da znakovi za okoliš ispunjavaju zahtjeve iz članaka od 3. do 6. i da ih se provjerava u skladu s člankom 10.

2. Samo znakovi za okoliš dodijeljeni u okviru programa dodjele znaka za okoliš uspostavljenih na temelju prava Unije mogu sadržavati prikaz ocjene proizvoda ili trgovca koja se temelji na skupnom pokazatelju utjecaja na okoliš proizvoda ili trgovca.

Članak 8.

Zahtjevi za programe dodjele znaka za okoliš

1. Program dodjele znaka za okoliš znači program certificiranja kojim se potvrđuje da je proizvod, postupak ili trgovac u skladu sa zahtjevima za znak za okoliš.

2. Programi dodjele znaka za okoliš moraju biti u skladu sa sljedećim zahtjevima:

(a) informacije o vlasniku programa dodjele znaka za okoliš i tijelima koja donose odluke o programu dodjele znaka za okoliš transparentne su, besplatno dostupne, lako razumljive i dovoljno detaljne;

(b) informacije o ciljevima programa dodjele znaka za okoliš i zahtjevima i postupcima za praćenje usklađenosti programa dodjele znaka za okoliš transparentne su, besplatno dostupne, lako razumljive i dovoljno detaljne;

(c) uvjeti za uključivanje u programe dodjele znaka za okoliš proporcionalni su veličini i prometu poduzeća kako se ne bi isključila mala i srednja poduzeća;

(d) zahtjeve za program dodjele znaka za okoliš moraju utvrditi stručnjaci koji mogu jamčiti njihovu znanstvenu utemeljenost te se oni moraju podnijeti na savjetovanje heterogenoj skupini dionika koja ih pregledava i jamči njihovu relevantnost iz društvene perspektive;

(e) za program dodjele znaka za okoliš uspostavljen je mehanizam za podnošenje pritužbi i rješavanje sporova;

(f) u okviru programa dodjele znaka za okoliš utvrđeni su postupci za postupanje u slučaju neusklađenosti i predviđeno je povlačenje ili ukidanje znaka za okoliš u slučaju kontinuirane i očite neusklađenosti sa zahtjevima programa.

3. Od [Ured za publikacije: umetnuti datum = *datum prenošenja ove Direktive*] javna tijela država članica ne smiju uspostavljati nove nacionalne ili regionalne programe dodjele znaka za okoliš. Međutim, u okviru nacionalnih ili regionalnih programa dodjele znaka za okoliš uspostavljenih prije tog datuma mogu se nastaviti dodjeljivati znakovi za okoliš na tržištu Unije, pod uvjetom da ispunjavaju zahtjeve iz ove Direktive.

Od datuma navedenog u prvom podstavku programi dodjele znaka za okoliš mogu se uspostaviti samo na temelju prava Unije.

4. Od [Ured za publikacije: umetnuti datum = *datum prenošenja ove Direktive*] svi novi programi dodjele znaka za okoliš koje su uspostavila javna tijela u trećim zemljama koja dodjeljuju znakove za okoliš za upotrebu na tržištu Unije podliježu odobrenju Komisije prije ulaska na tržište Unije kako bi se osiguralo da znakovi dodijeljeni u okviru tih programa pružaju dodanu vrijednost s obzirom na njihove okolišne ciljeve, posebice s obzirom na obuhvaćene utjecaje na okoliš, okolišne aspekte ili okolišnu učinkovitost ili obuhvaćenu određenu skupinu proizvoda ili sektor, u odnosu na postojeće Unijine, nacionalne ili regionalne programe iz stavka 3., i da ispunjavaju zahtjeve iz ove Direktive. U okviru programa dodjele znaka za okoliš koje su javna tijela u trećim zemljama uspostavila prije tog datuma mogu se nastaviti dodjeljivati znakovi za okoliš koji će se upotrebljavati na tržištu Unije, pod uvjetom da ispunjavaju zahtjeve iz ove Direktive.

5. Države članice osiguravaju da programi dodjele znaka za okoliš koje su uspostavili privatni subjekti nakon [Ured za publikacije: umetnuti datum = *datum prenošenja ove Direktive*] mogu biti odobreni samo ako pružaju dodanu vrijednost s obzirom na njihove okolišne ciljeve, posebice s obzirom na obuhvaćene utjecaje na okoliš, okolišne aspekte ili okolišnu učinkovitost ili obuhvaćenu određenu skupinu proizvoda ili sektor i njihovu sposobnost da podupiru zelenu tranziciju MSP-ova, u odnosu na postojeće Unijine, nacionalne ili regionalne programe iz stavka 3., i ako ispunjavaju zahtjeve iz ove Direktive.

Taj postupak za davanje odobrenja za nove programe dodjele znaka za okoliš primjenjuje se na programe koje su uspostavili privatni subjekti u Uniji i trećim zemljama.

Države članice obavješćuju Komisiju o odobrenim novim privatnim programima.

6. Kako bi dobili odobrenja iz stavaka 4. i 5., subjekti novih programa dodjele znaka za okoliš moraju dostaviti popratne dokumente koji moraju sadržavati sljedeće:

(a) obrazloženje na kojem se temelji razvoj programa;

(b) predloženi opseg programa;

(c) dokaze da će program pružiti dodanu vrijednost kako je utvrđeno u stavku 4. za programe dodjele znaka za okoliš koje su uspostavila javna tijela u trećim zemljama ili u stavku 5. za programe dodjele znaka za okoliš koje su uspostavili privatni subjekti;

(d) prijedlog nacrta kriterija i metodologije primijenjenih za razvoj i dodjelu znaka za okoliš te očekivane učinke na tržištu;

(e) detaljan opis vlasnika programa dodjele znaka za okoliš i tijela koja donose odluke o programu dodjele znaka za okoliš.

Dokumenti iz prvog podstavka dostavljaju se Komisiji ako je riječ o programu iz stavka 4. ili tijelima država članica ako je riječ o programu iz stavka 5., zajedno s potvrdom o sukladnosti programa dodjele znaka za okoliš izdanom u skladu s člankom 10.

7. Komisija objavljuje i ažurira popis službeno priznatih znakova za okoliš koji se smiju upotrebljavati na tržištu Unije nakon [Ured za publikacije: umetnuti datum = *datum prenošenja ove Direktive*] u skladu sa stavcima 3., 4. i 5.

8. Kako bi osigurala jedinstvenu primjenu u cijeloj Uniji, Komisija donosi provedbene akte kojima:

(a) propisuje detaljne zahtjeve za odobrenje programa dodjele znaka za okoliš u skladu s kriterijima iz stavaka 4. i 5.;

(b) dodatno određuje format i sadržaj popratnih dokumenata iz stavka 6.;

(c) propisuje detaljna pravila o postupku za davanje odobrenja iz stavka 4.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

Članak 9.

Preispitivanje potkrepljivanja izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš

Države članice osiguravaju da trgovci moraju najkasnije pet godina od datuma pružanja informacija iz članka 5. stavka 6. preispitati i ažurirati informacije korištene za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš ako postoje okolnosti koje mogu utjecati na točnost tvrdnje. U okviru tog preispitivanja trgovac mora revidirati korištene temeljne informacije kako bi osigurao potpunu usklađenost sa zahtjevima iz članaka 3. i 4.

Ažurirana izričita tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš podliježe provjeri u skladu s člankom 10.

Članak 10.

Provjera i certificiranje potkrijepljenosti i priopćavanja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i programa dodjele znaka za okoliš

1. Države članice uspostavljaju postupke za provjeru potkrijepljenosti i priopćavanja izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u odnosu na zahtjeve iz članaka od 3. do 7.
2. Države članice uspostavljaju postupke za provjeru usklađenosti programa dodjele znaka za okoliš sa zahtjevima iz članka 8.
3. Zahtjevi za provjeru i certificiranje primjenjuju se na trgovce koji su mikropoduzeća u smislu Preporuke Komisije 2003/361/EZ samo ako oni to zatraže.
4. Provjeru provodi verifikator koji ispunjava zahtjeve iz članka 11., u skladu s postupcima iz stavaka 1. i 2., prije nego što trgovac javno iznese tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš ili prikaže znak za okoliš.
5. U svrhu provjere verifikator uzima u obzir vrstu i sadržaj izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš ili znaka za okoliš.
6. Verifikator nakon provjere izdaje, prema potrebi, potvrdu o sukladnosti kojom se potvrđuje da su izričita tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš ili znak za okoliš u skladu sa zahtjevima iz ove Direktive.
7. Nadležna tijela odgovorna za primjenu i provedbu ove Direktive priznaju potvrdu o sukladnosti. Države članice obavješćuju o popisu potvrda o sukladnosti putem Informacijskog sustava unutarnjeg tržišta uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1024/2012.
8. Potvrdom o sukladnosti ne prejudicira se ocjena tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš od strane nacionalnih tijela ili sudova u skladu s Direktivom 2005/29/EZ.
9. Komisija donosi provedbene akte kako bi utvrdila pojedinosti u vezi s oblikom potvrde o sukladnosti iz stavka 5. i tehničkim sredstvima s pomoću kojih se potvrda izdaje. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 19.

Članak 11.

Verifikator

1. Verifikator je tijelo treće strane za ocjenjivanje sukladnosti akreditirano u skladu s Uredbom (EZ) br. 765/2008[47].
2. Akreditacija posebno uključuje evaluaciju usklađenosti sa zahtjevima iz stavka 3.
3. Verifikator mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
   (a) verifikator je neovisan o proizvodu ili trgovcu koji je povezan s tvrdnjom o prihvatljivosti za okoliš;
   (b) verifikator, njegovo najviše rukovodstvo i osoblje odgovorno za provođenje zadaća provjere ne sudjeluju ni u jednoj aktivnosti koja bi mogla dovesti u

[47] Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008., str. 30.).

pitanje njihovu neovisnost u prosudbi ili integritet u vezi s aktivnostima provjere;

(c) verifikator i njegovo osoblje obavljaju aktivnosti provjere s najvećim stupnjem profesionalnog integriteta i potrebnih tehničkih kompetencija te moraju biti slobodni od svih pritisaka i poticaja, posebno financijskih, koji bi mogli utjecati na njihovu prosudbu ili rezultate njihovih aktivnosti provjere;

(d) verifikator mora imati stručno znanje, opremu i infrastrukturu koji su potrebni za obavljanje aktivnosti provjere za koje je akreditiran;

(e) verifikator mora imati dovoljno odgovarajuće kvalificiranog i iskusnog osoblja odgovornog za obavljanje zadaća provjere;

(f) osoblje verifikatora dužno je čuvati profesionalnu tajnu u vezi sa svim informacijama dobivenima za vrijeme obavljanja zadaća provjere;

(g) ako verifikator podugovara posebne zadaće povezane s provjerom ili ih prenosi društvu kćeri, preuzima punu odgovornost za zadaće koje obavljaju podugovaratelji ili društva kćeri te ocjenjuje i prati kvalifikacije podugovaratelja ili društva kćeri i posao koji oni obavljaju.

Članak 12.

Mala i srednja poduzeća

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi pomogle malim i srednjim poduzećima da primjenjuju zahtjeve utvrđene u ovoj Direktivi. Te mjere moraju uključivati barem smjernice ili slične mehanizme za informiranje o načinima poštovanja zahtjeva o izričitim tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš. Osim toga, ne dovodeći u pitanje primjenjiva pravila o državnoj potpori, takve mjere mogu uključivati:

(a) financijsku potporu;

(b) pristup financiranju;

(c) specijalizirano upravljanje i osposobljavanje osoblja;

(d) organizacijsku i tehničku pomoć.

Članak 13.

Određivanje nadležnih tijela i mehanizam za koordinaciju

1. Države članice određuju jedno ili više nadležnih tijela koja će biti odgovorna za primjenu i provedbu ove Direktive.

2. Za potrebe provedbe članaka 5. i 6. države članice mogu odrediti nacionalna tijela ili sudove odgovorne za provedbu Direktive 2005/29/EZ. U tom slučaju države članice mogu odstupiti od članaka od 14. do 17. ove Direktive i primijeniti pravila o provedbi donesena u skladu s člancima od 11. do 13. Direktive 2005/29/EZ.

3. Ako na njihovu državnom području postoji više nadležnih tijela, države članice osiguravaju da su dužnosti tih tijela jasno definirane i da su uspostavljeni odgovarajući mehanizmi komunikacije i koordinacije.

4. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju i druge države članice o identitetu nadležnih tijela u svojoj državi članici i područjima nadležnosti tih tijela.

Članak 14.

Ovlasti nadležnih tijela

1. Države članice svojim nadležnim tijelima dodjeljuju ovlasti za inspekciju i provedbu potrebne za usklađenost s ovom Direktivom.

2. Ovlasti dodijeljene nadležnim tijelima na temelju stavka 1. uključuju barem sljedeće:

   (a) ovlast za pristup svim relevantnim dokumentima, podacima ili informacijama povezanima s povredom ove Direktive, u bilo kojem obliku ili formatu i bez obzira na medij ili mjesto na kojem su pohranjeni, i ovlast za izradu ili dobivanje njihovih preslika;

   (b) ovlast da se od svih fizičkih ili pravnih osoba zahtijeva dostavljanje svih relevantnih informacija, podataka ili dokumenata, u bilo kojem obliku ili formatu i bez obzira na medij ili mjesto na kojem su pohranjeni, kako bi se utvrdilo je li došlo do povrede ove Direktive ili dolazi li do takve povrede te kako bi se utvrdili detalji takve povrede;

   (c) ovlast za pokretanje istraga ili postupaka, na vlastitu inicijativu, radi ostvarivanja prestanka povreda ili zabrane povreda ove Direktive;

   (d) ovlast da se od trgovaca zahtijeva da provedu odgovarajuće i djelotvorne popravne radnje i poduzmu odgovarajuće mjere za prestanak povrede ove Direktive;

   (e) ovlast za donošenje, prema potrebi, privremenih mjera u vezi s povredama ove Direktive;

   (f) ovlast za izricanje sankcija za povrede ove Direktive u skladu s člankom 17.

3. U svrhu provedbe istraga nadležna tijela kao dokaz mogu upotrebljavati sve informacije, dokumente, nalaze, izjave ili obavještajne podatke, bez obzira na njihov oblik ili medij na kojemu su pohranjeni.

Članak 15.

Mjere praćenja sukladnosti

1. Nadležna tijela država članica određena u skladu s člankom 13. provode redovite provjere izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koje se iznose na tržištu Unije i programa dodjele znaka za okoliš koji se provode na tržištu Unije. Izvješća s pojedinostima o rezultatima tih provjera stavljaju se na raspolaganje javnosti na internetu.

2. Ako nadležna tijela države članice utvrde povredu obveze utvrđene ovom Direktivom, provode evaluaciju koja obuhvaća sve relevantne zahtjeve utvrđene ovom Direktivom.

3. Ako nakon evaluacije iz prvog podstavka nadležna tijela utvrde da potkrepljivanje i priopćavanje izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš ili program dodjele znaka za okoliš nisu u skladu sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Direktivi, obavješćuju trgovca

koji predmetnu tvrdnju iznosi o neusklađenosti i zahtijevaju od trgovca da u roku od 30 dana poduzme sve odgovarajuće korektivne mjere kako bi izričitu tvrdnju o prihvatljivosti za okoliš ili program dodjele znaka za okoliš uskladio s ovom Direktivom ili prestao upotrebljavati i upućivati na neusklađene izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš. Takve mjere moraju biti što djelotvornije i što brže provedene, uz poštovanje načela proporcionalnosti i prava na saslušanje.

Članak 16.

Rješavanje pritužbi i pristup pravosuđu

1. Fizičke ili pravne osobe ili organizacije za koje se prema pravu Unije ili nacionalnom pravu smatra da imaju legitiman interes imaju pravo nadležnim tijelima podnijeti potkrijepljene pritužbe ako smatraju, na temelju objektivnih okolnosti, da trgovac ne poštuje odredbe ove Direktive.
2. Za potrebe prvog podstavka smatra se da nevladini subjekti ili organizacije koji promiču zdravlje ljudi, zaštitu okoliša ili zaštitu potrošača i ispunjavaju sve zahtjeve prema nacionalnom pravu imaju dovoljan interes.
3. Nadležna tijela ocjenjuju potkrijepljenu pritužbu iz stavka 1. i, prema potrebi, poduzimaju potrebne korake, uključujući inspekcije i saslušanja osobe ili organizacije, kako bi provjerila te pritužbe. Ako je pritužba osnovana, nadležna tijela poduzimaju potrebne mjere u skladu s člankom 15.
4. Nadležna tijela što prije i svakako u skladu s relevantnim odredbama nacionalnog prava obavješćuju osobu ili organizaciju iz stavka 1. koja je tom tijelu dostavila pritužbu o svojoj odluci o prihvaćanju ili odbijanju zahtjeva za djelovanje navedenog u pritužbi uz obrazloženje.
5. Države članice osiguravaju da osoba ili organizacija iz stavka 1. koja podnosi potkrijepljenu pritužbu ima pristup sudu ili drugom neovisnom i nepristranom javnom tijelu nadležnom za preispitivanje postupovne i materijalne zakonitosti odluka, postupanja ili nepostupanja nadležnog tijela prema ovoj Direktivi, ne dovodeći u pitanje odredbe nacionalnog prava kojima se zahtijeva da se prije pribjegavanja sudskom postupku iscrpe upravni postupci preispitivanja. Ti postupci sudskog preispitivanja moraju biti pravedni, nepristrani, pravodobni i dostupni bez naknade, odnosno ne toliko skupi da bi se time onemogućilo njihovo provođenje, i omogućiti odgovarajuće i djelotvorne pravne lijekove, uključujući sudsku zabranu ako je to potrebno.
6. Države članice osiguravaju da se javnosti stave na raspolaganje praktične informacije o pristupu postupcima upravnog i sudskog preispitivanja iz ovog članka.

Članak 17.

Sankcije

1. Ne dovodeći u pitanje obveze država članica na temelju Direktive 2008/99/EZ[48], države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na povrede

[48] Direktiva 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava (SL L 328, 6.12.2008., str. 28.).

nacionalnih odredaba donesenih na temelju ove Direktive i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi se osigurala njihova provedba. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

2. Pri određivanju vrste i razine sankcija koje se izriču u slučaju povrede nadležna tijela država članica uzimaju u obzir:

(a) prirodu, težinu, razmjere i trajanje povrede;

(b) je li povreda namjerna ili je rezultat nemara, te mjere koje je poduzeo trgovac kako bi ublažio ili ispravio štetu koju su pretrpjeli potrošači, ako je primjenjivo;

(c) financijsku snagu fizičke ili pravne osobe koja se smatra odgovornom, izraženu, primjerice, ukupnim prihodom pravne osobe koja se smatra odgovornom ili godišnjim prihodom fizičke osobe koja se smatra odgovornom;

(d) ekonomske koristi za počinitelje povrede proizašle iz nje;

(e) sve prethodne povrede koje je počinila fizička ili pravna osoba koja se smatra odgovornom;

(f) sve ostale otegotne ili olakotne čimbenike primjenjive na okolnosti u tom slučaju;

(g) sankcije izrečene trgovcu za istu povredu u drugim državama članicama u prekograničnim slučajevima ako su informacije o takvim sankcijama dostupne putem mehanizma uspostavljenog Uredbom (EU) 2017/2394, ako je primjenjivo.

3. Države članice osiguravaju da sankcije i mjere za povredu ove Direktive uključuju:

(a) novčane kazne koje počinitelje povrede djelotvorno lišavaju ekonomske koristi proizašle iz njihovih povreda i povećanje iznosa takvih kazni za ponovljene povrede;

(b) oduzimanje prihoda koje je trgovac stekao transakcijom predmetnim relevantnim proizvodima;

(c) privremenu zabranu, u razdoblju od najviše 12 mjeseci, sudjelovanja u postupcima javne nabave i pristupa javnom financiranju, uključujući postupke natječaja, bespovratna sredstva i koncesije.

Za potrebe točke (a) države članice osiguravaju da, kad se sankcije izriču u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) 2017/2394[49], najviša takva kazna iznosi najmanje 4 % godišnjeg prometa trgovca u predmetnoj državi članici ili državama članicama.

Članak 18.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 4. i članka 5. stavka 8. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [*Ured za publikacije:*

[49] SL L 345, 27.12.2017., str. 1.

umetnuti datum = datum prenošenja ove Direktive]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 4. i članka 5. stavka 8. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 4. i članka 5. stavka 8. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od [dva mjeseca] od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za [dva mjeseca] na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 19.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 20.

Praćenje

1. Države članice redovito prate primjenu ove Direktive na temelju:

   (a) pregleda vrsta izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i programa dodjele znaka za okoliš koji su bili predmet potkrijepljenih pritužbi u skladu s člankom 16.;

   (b) pregleda izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i programa dodjele znaka za okoliš u vezi s kojima su nadležna tijela od trgovca zahtijevala da poduzme korektivne mjere, u skladu s člankom 15., ili izrekla sankcije u skladu s člankom 17.

2. U informacijama iz stavka 1. navode se izričita tvrdnja o prihvatljivosti za okoliš ili program dodjele znaka za okoliš, vrsta navodne povrede, vrsta i trajanje korektivne mjere i, ako je primjenjivo, izrečena sankcija.

3. Države članice svake godine dostavljaju Komisiji informacije iz stavka 1.

4. Na temelju informacija prikupljenih u skladu sa stavkom 3. i informacija koje su države članice stavile na raspolaganje u skladu s člankom 15. stavkom 1. te, prema potrebi, na temelju dodatnih savjetovanja s nadležnim tijelima Europska agencija za okoliš svake dvije godine objavljuje izvješće o ocjeni razvoja izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i programa dodjele znaka za okoliš u svakoj državi članici i Uniji u cjelini. U tom izvješću mora biti vidljiva raščlamba prema veličini trgovca koji iznosi tvrdnju i prema kvaliteti potkrijepljenosti.

Članak 21.

Evaluacija i preispitivanje

1. Komisija do [*Ured za publikacije: umetnuti datum = pet godina od datuma prenošenja ove Direktive*] mora provesti evaluaciju ove Direktive s obzirom na ciljeve koji se njome nastoje postići i podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o njezinim glavnim nalazima.

2. U izvješću iz stavka 1. ocjenjuje se je li postignut cilj ove Direktive, osobito u pogledu:

   (a) osiguravanja da se izričite tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš iznesene u vezi s okolišnom učinkovitošću proizvoda ili trgovca temelje na pouzdanim, usporedivim i provjerljivim informacijama;

   (b) osiguravanja da se programi dodjele znaka za okoliš temelje na programima certificiranja i da ispunjavaju relevantne zahtjeve iz članka 8.;

   (c) osiguravanja da države članice odobravaju nove privatne programe dodjele znaka za okoliš koji se odnose na proizvode ili trgovce koji su već obuhvaćeni postojećim programima samo ako pružaju dodanu vrijednost u odnosu na postojeće programe;

   (d) utvrđivanja pravila o priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš na tržištu Unije i izbjegavanja udvostručavanja troškova pri priopćavanju takvih tvrdnji;

   (e) osiguravanja boljeg funkcioniranja unutarnjeg tržišta.

3. Ako Komisija to smatra primjerenim, izvješću iz stavka 1. prilaže se zakonodavni prijedlog za izmjenu relevantnih odredaba ove Direktive, uključujući eventualne dodatne odredbe o:

   (a) iskorištavanju mogućnosti za postizanje kružnog i zelenog biogospodarstva na temelju procjene primjerenosti i izvedivosti obvezne primjene zajedničke metode za potkrepljivanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, prema potrebi na temelju životnog ciklusa proizvoda;

   (b) olakšavanju prelaska na netoksični okoliš na temelju razmatranja uvođenja zabrane tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš za proizvode koji sadržavaju opasne tvari, osim ako se njihova upotreba smatra neophodnom za društvo u skladu s kriterijima koje će utvrditi Komisija;

   (c) dodatnom usklađivanju zahtjeva u pogledu potkrepljivanja određenih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koje se odnose na okolišne aspekte ili učinke kao što su trajnost, mogućnost ponovne upotrebe, mogućnost popravka, mogućnost recikliranja, reciklirani sadržaj, upotreba prirodnih materijala, uključujući

vlakna, okolišna učinkovitost ili održivost, biomaterijali, biorazgradivost, bioraznolikost te sprečavanje stvaranja otpada i smanjenje količine otpada.

Članak 22.

Izmjena Uredbe (EU) br. 1024/2012

U Prilogu Uredbi (EU) br. 1024/2012 dodaje se sljedeća točka:

„X. [Ured za publikacije: umetnuti sljedeći uzastopni broj] Direktiva (EU) … Europskog parlamenta i Vijeća od … o potkrepljivanju i priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš (SL L …, datum, stranica: članak 13. stavak 3. i članak 15.).”

Članak 23.

Izmjene Uredbe (EU) 2017/2394

U Prilogu Uredbi (EU) 2017/2394 dodaje se sljedeća točka:

„X. [Ured za publikacije: umetnuti sljedeći uzastopni broj] Direktiva (EU) … Europskog parlamenta i Vijeća od … o potkrepljivanju i priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš (SL L …, datum, stranica).”

Članak 24.

Izmjena Direktive (EU) 2020/1828

U Prilogu I. Direktivi (EU) 2020/1828 dodaje se sljedeća točka:

„(X) [Ured za publikacije: umetnuti sljedeći uzastopni broj] Direktiva (EU) … Europskog parlamenta i Vijeća od … o potkrepljivanju i priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš (SL L …, datum, stranica).”

Članak 25.

Prenošenje

1. Države članice do [*Ured za publikacije, umetnuti datum = 18 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Direktive*] donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

   One te mjere primjenjuju od [*Ured za publikacije, umetnuti datum = 24 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive*].

   Kad države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 26.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 27.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš: Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o potkrepljivanju i priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš

1.2. Predmetna područja politike

09 – Okoliš i djelovanje u području klime[116]

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☒ **novo djelovanje**

☐ **novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja[117]**

☐ **produženje postojećeg djelovanja**

☐ **spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje**

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Ovom se inicijativom nastoji povećati razinu zaštite okoliša i doprinijeti ubrzavanju zelene tranzicije prema kružnom, čistom i klimatski neutralnom gospodarstvu u EU-u, zaštititi potrošače i poduzeća od manipulativnog zelenog marketinga i potrošačima omogućiti da donošenjem utemeljenih odluka o kupnji na temelju vjerodostojnih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i znakova za okoliš doprinesu ubrzavanju zelene tranzicije, poboljšati pravnu sigurnost u pogledu tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i jednake uvjete na unutarnjem tržištu, potaknuti konkurentnost gospodarskih subjekata koji nastoje povećati okolišnu održivost svojih proizvoda i aktivnosti te stvoriti mogućnosti za uštedu troškova za takve subjekte koji trguju preko granica.

Njome se dopunjuju predložene izmjene Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi.

1.4.2. Specifični ciljevi

Utvrditi pravila EU-a o dobrovoljnim tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš u vezi s potkrepljivanjem, priopćavanjem i provjerom tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš/programa dodjele znaka za okoliš, koja bi se primjenjivala na trgovce koji djeluju u Europskoj uniji (uz iznimku mikropoduzeća za neke odredbe).

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Postizanjem specifičnih ciljeva veći broj tržišnih operatera mogao bi integrirati pouzdane informacije o okolišu u svoje odluke (npr. odluke o kupnji, odabir dobavljača ili suradnja s dobavljačima i poslovnim partnerima, dizajn proizvoda, odabiri u pogledu nabave).

---

116 Za tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš pravna osnova inicijative je jedinstveno tržište, ali predviđeno je da se upotrebljavaju proračunska sredstva iz glave 9. – Okoliš i djelovanje u području klime.

117 Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Potrošači bi mogli vjerovati tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš na proizvodima koje kupuju, što bi im omogućilo da pri odlučivanju o kupnji sustavnije razmotre okolišna pitanja.

Time bi se potaknuli veća potražnja za zelenijim proizvodima i rješenjima te rast zelenih tržišta. U lancu opskrbe stvorile bi se mogućnosti za veću učinkovitost i bolju okolišnu učinkovitost. Time bi se posljedično doprinijelo ostvarivanju općeg cilja da se iskoriste mogućnosti za postizanje kružnog i zelenoga gospodarstva. Utvrđivanjem pristupa EU-a tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš doprinijelo bi se postizanju općeg cilja da se poboljša funkcioniranje unutarnjeg tržišta, posebice zelenih tržišta.

Zajednički pristup EU-a usmjeren na postizanje cilja da se osiguraju pouzdanost, usporedivost i provjerljivost olakšao bi provedbenim tijelima provjeru tvrdnji, čime bi se dodatno poboljšao njihov učinak. Time bi se dodatno ojačalo poticanje bolje okolišne učinkovitosti proizvoda i trgovaca i posljedično doprinijelo ciljevima europskog zelenog plana.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

1. Tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš za proizvode i poduzeća pouzdane su, usporedive i provjerljive: povećanje udjela pouzdanih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš i odgovarajuće smanjenje udjela zavaravajućih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, što bi se pratilo na temelju:

o broja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koje su u skladu (ili nisu u skladu) sa zahtjevima utvrđenima u inicijativi o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš,

o djelotvorne provedbe inicijative o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš,

o udjela nacionalnih tijela koja smatraju da je Direktiva olakšala rješavanje problema manipulativnog zelenog marketinga.

2. **Korisnici informacija vjeruju informacijama o okolišu:** povećanje povjerenja korisnika informacija (potrošači, poduzeća, ulagači, javna uprava i nevladine organizacije) u tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, što bi se pratilo na temelju:

o razine povjerenja potrošača u tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš,

o razine povjerenja potrošača u oznake održivosti,

o razine povjerenja drugih korisnika informacija (poduzeća, ulagači, javna uprava, nevladine organizacije) u tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš obuhvaćene područjem primjene Direktive.

3. Poboljšava se okolišna učinkovitost proizvoda i organizacija: pozitivan razvoj referentnih vrijednosti u okviru pravila o kategorijama ekološkog otiska proizvoda (PEFCR-i) i rezultatima mjerenja ekološkog otiska proizvoda (PEF) i ekološkog otiska organizacije (OEF) koji pokazuje trend da proizvodi i organizacije postaju zeleniji, smanjenje otiska potrošnje EU-a (prema pokazatelju otiska potrošnje koji je razvio JRC) za svih 16 utjecaja na okoliš obuhvaćenih metodama mjerenja ekološkog otiska. To će se pratiti s pomoću sljedećih pokazatelja:

o razvoj referentnih vrijednosti u okviru PEFCR-a,

o razvoj rezultata mjerenja PEF-a i OEF-a tijekom vremena,

o razvoj otiska potrošnje u EU-u.

4. **Smanjuju se prepreke na zelenim tržištima:** smanjuju su prepreke povezane s poštovanjem više metoda i pružanjem informacija o okolišu. To će se pratiti s pomoću sljedećeg pokazatelja:

o percepcija poduzeća na unutarnjem tržištu zelenih proizvoda.

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Kratkoročni zahtjevi

Države članice bit će obvezne prenijeti Direktivu u roku od dvije godine. Ovaj je Prijedlog usko povezan s revizijom Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi, koju je Komisija predložila u ožujku 2022., i očekuje se da će se te dvije direktive zajedno prenijeti.

Osim što će biti obvezne prenijeti pravila o potkrepljivanju i priopćavanju tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš, države članice morat će uspostaviti postupak za provjeru potkrijepljenosti tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš za proizvode koji se stavljaju na tržište ili trgovce i programa dodjele znaka za okoliš, odrediti nadležna tijela i uspostaviti mehanizam koordinacije.

U Prijedlogu predviđeno je da dobrovoljne tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš moraju biti potkrijepljene na temelju ocjene koja ispunjava posebne zahtjeve utvrđene u članku 3. Ako Komisija donese delegirane akte kojima se za određene skupine proizvoda ili sektore utvrđuju pravila koja se temelje na životnom ciklusu, gospodarski subjekti na toj će osnovi moći potkrijepiti posebne tvrdnje o utjecaju na okoliš.

Kako bi se poduprla provedba ove Direktive i ubrzo nakon njezina stupanja na snagu, Komisija će donijeti provedbeni akt kojim će utvrditi pojedinosti o formatu potvrde koju izdaje verifikator tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u skladu s člankom 12.

Tekući zahtjevi

Nadležna tijela bit će dužna provoditi redovite provjere tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koje se upotrebljavaju na tržištu EU-a.

Države članice bit će dužne redovito pratiti primjenu ove Direktive na temelju pregleda tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš prijavljenih provedbenim tijelima i pregleda tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u vezi s kojima su provedbena tijela zahtijevala od odgovorne organizacije da poduzme korektivne mjere i, prema potrebi, poduzela provedbene mjere. Države članice dostavljat će te informacije Komisiji svake godine.

Komisija će pet godina od datuma stupanja na snagu ove Direktive provesti evaluaciju ove Direktive s obzirom na ciljeve koji se njome nastoje postići te podnijeti izvješće o njezinim glavnim nalazima i, prema potrebi, zakonodavni prijedlog o izmjeni relevantnih odredaba ove Direktive.

Komisija će biti ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 3. stavkom 4. o daljnjem preciziranju zahtjeva u pogledu potkrepljivanja izričitih

tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. To će biti kontinuirani postupak kako bi se dodatno razvile metode potkrepljivanja.

Komisija će biti ovlaštena i za donošenje delegiranih i provedbenih akata za dopunu zahtjeva u pogledu programa dodjele znaka za okoliš u skladu s člankom 8. stavcima 8. i 9.

1.5.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije" je vrijednost koja proizlazi iz intervencije Unije i koja predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.*

Ključno je da se utvrđivanjem zajedničkog skupa pravila na unutarnjem tržištu EU-a osiguraju jednaki uvjeti za gospodarske subjekte u smislu zahtjeva koje treba ispuniti pri iznošenju tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš, uključujući zahtjeve u pogledu informacija i podataka koji će se upotrebljavati.

U slučaju zadržavanja postojećeg stanja i ako bi države članice djelovale pojedinačno, došlo bi do velikog rizika od postojanja mnogo konkurentnih sustava, utemeljenih na različitim i neusporedivim metodama i pristupima, što bi dovelo do rascjepkanosti unutarnjeg tržišta, posebno za prekogranične proizvode kojima se trguje na unutarnjem tržištu, te sve većeg rizika od neujednačene osviještenosti i informiranosti o okolišnoj učinkovitosti proizvoda i organizacija u EU-u i dodatnih troškova za poduzeća koja trguju preko granice (osobito ako moraju primjenjivati različite metode ili biti usklađeni s različitim programima dodjele znaka).

U nedostatku djelovanja na razini EU-a tržišni operateri i dalje bi se suočavali sa zavaravajućim informacijama o okolišnim aspektima, a prepreke na unutarnjem tržištu otežavale bi osiguravanje jednakih uvjeta poslovanja za poduzeća. Osim toga, određeni aspekti, primjerice razvoj metoda za podupiranje posebnih tvrdnji i uspostava povezanih baza podataka (ako je potrebno), ne mogu se postići na nacionalnoj razini s obzirom na njihov opseg u smislu obuhvata proizvoda, sektora ili zemljopisnih regija.

Utvrđivanje zajedničkih zahtjeva na razini EU-a ima jasnu dodanu vrijednost jer će se usklađenim unutarnjim tržištem EU-a koje dobro funkcionira osigurati jednaki uvjeti za poduzeća koja djeluju u Uniji.

Očekuje se da će se djelovanjem na razini EU-a spriječiti da države članice uvedu jednostrane posebne mjere, smanjiti rizik od pravne rascjepkanosti jedinstvenog tržišta i omogućiti uštede na troškovima za vlade i privatni sektor.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Inicijativa dopunjuje prijedlog o izmjenama Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi koji je Europska komisija uputila Europskom parlamentu i Vijeću. Temelji se na poukama iz provedbe Direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi i potrebi za posebnim pravilima o potkrepljivanju, priopćavanju i provjeri izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš. Temelji se i na poukama povezanima s uvođenjem sve većeg broja programa dodjele znaka za okoliš. Druge pouke povezane su s razvojem znaka za okoliš EU-a, EMAS-a i metoda mjerenja ekološkog otiska.

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Inicijative potpadaju pod okvir europskog zelenog plana, koji usmjerava strategiju oporavka EU-a. U zelenom planu prepoznaju se prednosti ulaganja u konkurentnu održivost izgradnjom pravednije i zelenije Europe s višom razinom digitalizacije.

Inicijativa se financira u okviru naslova 3. (Prirodni resursi i okoliš), glave 9. (Okoliš i djelovanje u području klime) višegodišnjeg financijskog okvira. Kako je navedeno u nastavku, provedba će zahtijevati dodatne ljudske resurse, sredstva u okviru programa LIFE i neke dodatne rashode u EEA-i. Odgovarajuće povećanje subvencije EEA-e nadoknadit će se iz programa EU-a za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE).

Poduzećima bi se u provedbi zahtjeva za potkrepljivanje i priopćavanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš mogla pružiti potpora u okviru drugih područja politike, npr. kako je utvrđeno delegiranim aktima u skladu s člankom 3., posebno u okviru Unijina financiranja inovacija i ulaganja za poduzeća, osobito za MSP-ove. Iz Europskog fonda za regionalni razvoj, putem pametne specijalizacije, te iz programa LIFE i Obzor Europa dopunjuje se privatno financiranje inovacija i podupire čitav ciklus inovacija kako bi se inovativna rješenja uvela na tržište. U okviru programa Digitalna Europa 2022. pokrenuto je usklađeno djelovanje CIRPASS, kojim se nastoje stvoriti mogućnosti za inovativne tijekove rada, posebno kako bi se dodatno potaknula kružnost protoka materijalnih dobara, ali i kako bi se doprinijelo informiranosti potrošača definiranjem međusektorskog modela podataka o proizvodima za digitalnu putovnicu za proizvode s dokazanom korisnošću za kružno gospodarstvo.

Inovacijski fond jedan je od najvećih programa financiranja za demonstraciju inovativnih niskougljičnih tehnologija i rješenja na svijetu. Potpora iz tog fonda u razdoblju 2020.–2030. iznosit će otprilike 10 milijardi EUR i bit će usmjerena na uvođenje industrijskih rješenja za dekarbonizaciju Europe na tržište i podupiranje prelaska tržišta na klimatski neutralno tržište.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Ocijenjeno je nekoliko opcija, od opcije uključivanja samo službi GU-a ENV, s kombinacijom nabave usluga za skupove podataka, do opcije suradnje s drugim službama i agencijama. Najbolja opcija koja je odabrana kombinacija je nabave usluga za skupove podataka GU-a ENV i doprinos EEA-i za stručno znanje njezina osoblja.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

☐ **ograničeno trajanje**

– ☐ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG

– ☐ financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje

☒ **neograničeno trajanje**

– provedba s početnim razdobljem od 2024. do 2027.,

– nakon čega slijedi redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja[118]

☒ **Izravno upravljanje** koje provodi Komisija

– ☒ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije

– ☐ putem izvršnih agencija

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☒ **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

– ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile

– ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)

– ☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu

– ☒ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe

– ☐ tijelima javnog prava

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge, u mjeri u kojoj su im dana odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i kojima su dana odgovarajuća financijska jamstva

– ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

[118] Informacije o načinima izvršenja proračuna i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BUDGpedia: https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Inicijative uključuju nabavu, administrativni dogovor s JRC-om, povećanje doprinosa EEA-i i učinak na COM HR. Za tu vrstu rashoda primjenjuju se standardna pravila.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Nije primjenjivo – usporediti s prethodno navedenim.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

- Postojeće proračunske linije

Prema redoslijedu naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	dif./nedif. [119]	zemalja EFTA-e[120]	zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidata [121]	ostalih trećih zemalja	drugi namjenski prihodi
3.	09 02 02 Kružno gospodarstvo i kvaliteta života	Dif.	DA	NE	DA	NE
3.	09 10 02 Europska agencija za okoliš	Dif.	DA	DA	NE	NE
7.	20 01 02 01 – Primici od rada i naknade	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7.	20 02 01 03 – Nacionalni javni službenici privremeno angažirani u instituciji	Nedif.	NE	NE	NE	NE
7.	20 02 06 02 – Sastanci i skupine stručnjaka	Nedif.	NE	NE	NE	NE

- Zatražene nove proračunske linije

Nije primjenjivo

[119] Dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.
[120] EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.
[121] Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.

– ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	**3.**	Prirodni resursi i okoliš

GU: ENV			**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027. i nadalje**	**UKUPNO**
○ Odobrena sredstva za poslovanje							
09 02 02 Kružno gospodarstvo i kvaliteta života	Obveze	(1)	2,540	6,964	5,264	5,214	**19,982**
	Plaćanja	(2)	2,540	6,964	5,264	5,214	**19,982**
UKUPNA odobrena sredstva za GU ENV	Obveze	=(1)	2,540	**6,964**	**5**,264	**5,214**	**19,982**
	Plaćanja	=(2)	2,540	**6,964**	**5**,264	**5,214**	**19,982**

Navedeni iznos bit će potreban za financiranje sljedećih aktivnosti:

- prikupljanje sekundarnih skupova podataka o ekološkom otisku koji pružaju ključne prosječne podatke o potrošnji resursa i emisijama za ključne postupke koje mnoga poduzeća mogu koristiti za ocjenu svojih lanaca vrijednosti, prikupljanje i izradu podataka kojima bi se nadomjestili podaci koji možda nedostaju, razvoj IT-platforme za bazu podataka o ekološkom otisku i održavanje baze podataka za razdoblje 2026.–2027. (10,095 milijuna EUR). Osiguravanjem pristupa skupovima podataka o ekološkom otisku poduzećima, posebno MSP-ovima, pomoći će se da postignu usklađenost s Direktivom o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš na troškovno učinkovitiji i manje opterećujući način. Jednostavan pristup visokokvalitetnim podacima koji se odnose na okolišnu učinkovitost proizvoda bit će ključna potpora za sva poduzeća, a posebno za MSP-ove, u potkrepljivanju tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš na pouzdan način, neovisno o tome jesu li doneseni delegirani akti na temelju članka 3. ovog Prijedloga o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš. Osiguravanjem pristupa skupovima podataka o ekološkom otisku poduprijet će se i provedba drugih politika EU-a o okolišnoj održivosti i pružanju

potpore potrošačima u donošenju odgovarajućih odluka, kao što je prijedlog uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda[122]. Uredbom o ekološkom dizajnu održivih proizvoda uvodi se mogućnost utvrđivanja zahtjeva u pogledu obveznih informacija, koji mogu biti povezani i sa zahtjevima za označivanje, čime će se poboljšati protok informacija putem digitalnih putovnica za proizvode. Skupovima podataka o ekološkom otisku poduprijet će se izračun i utvrđivanje zahtjeva u pogledu informacija i učinkovitosti, npr. u vezi s ugljičnim i ekološkim otiskom, kako je predviđeno u prijedlogu uredbe o ekološkom dizajnu održivih proizvoda, na temelju usklađenog skupa visokokvalitetnih sekundarnih podataka;

- nabavu studija i anketa u vezi s primjenom metoda koje dionici koriste za potkrepljivanje i evaluacijom Direktive o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš (0,150 milijuna EUR),
- JRC će imati ključnu ulogu u pružanju potpore Komisiji u određenim tehničkim zadacima. Očekuje se da će trošak administrativnog dogovora iznositi otprilike 1,700 milijuna EUR;
- administrativnu i tehničku potporu za pripremu delegiranih akata u skladu s člankom 3. stavkom 4. o daljnjem utvrđivanju zahtjeva za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš radi utvrđivanja pravila koja se temelje na životnom ciklusu za određene skupine proizvoda ili sektore, što će iziskivati znatne troškove. Ova proračunska linija odnosi se na pripremu šest takvih delegiranih akata (6,827 milijuna EUR);
- prateće mjere za potporu MSP-ovima u prilagodbi ovoj Direktivi, uključujući razvoj alata za izračun na temelju zahtjeva opisanih u delegiranim aktima u skladu s člankom 3. stavkom 4. (1,210 milijuna EUR).

Agencija: EEA			**2025.**	**2026.**	**2027.**	**UKUPNO**
Glava 1.: Rashodi za osoblje	Obveze	(1a)	0,180	0,367	0,375	**0,922**
	Plaćanja	(2a)	0,180	0,367	0,375	0,922
Glava 2.: Infrastruktura	Obveze	(1b)				
	Plaćanja	(2b)				
Glava 3.: Rashodi poslovanja	Obveze	(1c)	0,095	0,065	0,065	**0,225**
	Plaćanja	(2c)	0,095	0,065	0,065	**0,225**

[122] Dostupno na: https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-ecodesign-sustainable-products-regulation_hr.

UKUPNA odobrena sredstva	Obveze	= 1a + 1b + 1c	**0,275**	**0,432**	**0,440**	**1,147**
za agenciju EEA	Plaćanja	= 2a + 2b + 2c	**0,275**	**0,432**	**0,440**	**1,147**

Troškovi EEA-e uključuju troškove za 2 dodatna EPRV-a (1 TA i 1 CA), kao i rashode poslovanja, za potrebe praćenja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš koje se stavljaju na tržište EU-a nakon provedbe Direktive prema članku 20. stavku 4. Agencija će biti zadužena za detaljnu analizu informacija koje prijavljuju države članice u skladu s člankom 20. stavcima od 1. do 3. te će svake dvije godine biti obvezna objaviti izvješće o ocjeni razvoja tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u EU-u. Ta procjena uključuje većinu dokaza za polugodišnja izvješća koja će države članice morati prikupiti i dostaviti Europskoj komisiji putem upitnika. EEA će te upitnike predložiti u dogovoru s GU-om ENV i omogućiti ih s pomoću standardnog elektroničkog alata. Informacije o kojima će izvješćivati države članice bit će kombinacija statističkih podataka o tvrdnjama na njihovim nacionalnim tržištima i kvalitativnih opisa prirode lažnih tvrdnji i provedenih korektivnih mjera. To će osoblje biti zaduženo za stalno izvješćivanje iz zemalja i za izradu analitičkog izvješća svake dvije godine i imat će dodatne popratne zadaće (administracija, komunikacija, informatički razvoj, poslovna podrška itd.).

□ UKUPNA odobrena sredstva za poslovanje			**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**UKUPNO**
	Obveze	(4)	**2,540**	**7,239**	**5,696**	**5,654**	**21,129**
	Plaćanja	(5)	**2,540**	**7,239**	**5,696**	**5,654**	**21,129**
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–3. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	= 4	**2,540**	**7,239**	**5,696**	**5,654**	**21,129**

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	**7.**	„Administrativni rashodi”

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u prilog zakonodavnom financijskom izvještaju (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2024.	2025.	2026.	2027. i nadalje	UKUPNO
GU: ENV						
□ Ljudski resursi		0,606	0,606	0,606	0,606	**2,424**
□ Ostali administrativni rashodi		0,180	0,180	0,180	0,180	**0,720**
GU ENV UKUPNO	Odobrena sredstva	**0,786**	**0,786**	**0,786**	**0,786**	**3,144**

Trenutačno osoblje GU-a ENV sastoji se od 2 EPRV-a (AD), koji se bave pitanjima povezanima s politikom, i 2 EPRV-a (AD), koji se bave metodološkim pitanjima. To će osoblje biti ključno i u budućnosti i očekuje se da će obavljati sljedeće zadaće:

- zadaće povezane s inicijativom o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš kao što su koordinacija politika, izrada radnog plana za inicijativu o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš (što uključuje djelomično pokrivanje razvoja dodatnih zahtjeva povezanih s određenim tvrdnjama), koordinacija tima, praćenje, odnos s dionicima. Za te aktivnosti potrebna su 2 EPRV-a;
- zadaće koje se odnose na daljnji razvoj metoda mjerenja ekološkog otiska i drugih metoda za potkrepljivanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u skladu s člankom 3.: vođenje stručnih skupina, upravljanje prijelaznom fazom PEFCR-a/OEFSR-a (uključujući dodatnu zadaću njihova donošenja ako su uključeni u delegirane akte koje Komisija donosi u skladu s člankom 3. stavkom 4. o dodatnom utvrđivanju zahtjeva za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš u budućnosti). Za te aktivnosti potreban je 1 EPRV;
- zadaće koje se odnose na upravljanje sekundarnim podacima o ekološkom otisku: upravljanje ugovorima, provjere podataka, stvaranje baze podataka itd. Za te aktivnosti potreban je 1 EPRV.

Zadaće povezane s ocjenom za životnog ciklusa (LCA) (npr. razvoj metoda i podataka) i zadaće povezane s razvojem metoda i podataka za potkrepljivanje tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš općenito zahtijevaju specijalizirano tehničko/znanstveno znanje stručnjaka s titulom doktora znanosti i godine iskustva u tom području. Takvo se osoblje ne može privući nuđenjem uvjeta za zapošljavanje ugovornih djelatnika. Stoga bi se te zadaće trebale pokriti putem službenih radnih mjesta, koja bi, ako nema raspoloživog internog specijaliziranog osoblja, trebala biti otvorena za privremeno osoblje.

Stoga GU ENV traži dodatno osoblje (**3 AD-a i 1 USN** prema raspodjeli radnih mjesta navedenoj u nastavku), koje će biti zaduženo za:

- izradu približno šest ili sedam delegiranih akata u skladu s člankom 3. stavkom 4. o dodatnom utvrđivanju zahtjeva za potkrepljivanje izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš kako bi se regulirale posebne tvrdnje, npr. o mogućnosti popravka, mogućnosti recikliranja ili trajnosti ili utvrđivanju posebnih pravila za određene skupine proizvoda i sektore koja se temelje na životnom ciklusu,
- izradu provedbenih akata kojima se utvrđuju relevantni postupci za odobravanje novih privatnih programa dodjele znaka za okoliš od strane nacionalnih tijela i format potvrde o sukladnosti tvrdnji i programa dodjele znaka,
- izradu delegiranih akata kojima se će se dodatno utvrditi kriteriji za odobravanje programa dodjele znaka za okoliš iz članka 8. kako bi se osigurala jedinstvena primjena u cijeloj Uniji,
- evaluaciju prijavljenih programa dodjele znaka za okoliš koje su uspostavila javna tijela u trećim zemljama radi djelovanja na tržištu Unije i izradu odgovarajućih odluka Komisije o odobrenju kako bi ti programi pružali dodanu vrijednost s obzirom na njihove okolišne ambicije i obuhvaćene utjecaje na okoliš, okolišne aspekte ili okolišnu učinkovitost ili obuhvaćenu određenu skupinu proizvoda ili sektor i ispunjavali zahtjeve iz ove Direktive,
- nadziranje pripremnih studija koje se provode radi preispitivanja i drugih studija u postupku pripreme delegiranih akata,
- razvoj i upravljanje bazom podataka o ekološkom otisku relevantnom za ovu i druge politike, kao što su Uredba o ekološkom dizajnu održivih proizvoda, politika o regulaciji baterija ili politika o taksonomiji.

Osim toga, u okviru ove politike djeluju dvije stručne skupine, a proračun bi trebao pokriti tri sastanka godišnje po svakoj stručnoj skupini.

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	**0,786**	**0,786**	**0,786**	**0,786**	**3,144**

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2024.	**2025.**	**2026.**	**2027. i nadalje**	**UKUPNO**

UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 1.–7. višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	**3,326**	**8,025**	**6,482**	**6,440**	**24,273**
	Plaćanja	**3,326**	**8,025**	**6,482**	**6,440**	**24,273**

3.2.2. Procijenjeni rezultati financirani odobrenim sredstvima za poslovanje

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Navesti ciljeve i rezultate			Godina **N**		Godina **N + 1**		Godina **N + 2**		Godina **N + 3**		Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)						**UKUPNO**	
	REZULTATI																	
⇩	Vrsta [123]	Prosječni trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Br.	Trošak	Ukupni broj	Ukupni trošak
SPECIFIČNI CILJ br. 1[124]…																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 1																		
SPECIFIČNI CILJ br. 2...																		
– Rezultat																		
Međuzbroj za specifični cilj br. 2																		

[123] Rezultati se odnose na proizvode i usluge koji se isporučuju (npr.: broj financiranih studentskih razmjena, kilometri izgrađenih prometnica itd.).

[124] Kako je opisan u točki 1.4.2. „Specifični ciljevi…”.

UKUPNO																

3.2.3. Procijenjeni učinak na administrativna odobrena sredstva EEA-e i Komisije

3.2.3.1. Procijenjeni učinak na ljudske resurse EEA-e

☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.

☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2025.	**2026.**	**2027.**	**UKUPNO**
Privremeno osoblje (razredi AD)	0,117	0,240	0,244	**0,602**
Privremeno osoblje (razredi AST)				
Ugovorno osoblje	0,063	0,128	0,130	**0,320**
Upućeni nacionalni stručnjaci				
UKUPNO	**0,180**	**0,367**	**0,375**	**0,922**

Potrebe u pogledu osoblja (EPRV):

	2025.	**2026.**	**2027.**	**UKUPNO**
Privremeno osoblje (razredi AD)	1	1	1	
Privremeno osoblje (razredi AST)				
Ugovorno osoblje	1	1	1	
Upućeni nacionalni stručnjaci				
UKUPNO	**2**	**2**	**2**	

3.2.3.2. Procijenjeni zahtjevi za administrativna odobrena sredstva u Komisiji

3.2.3.3. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.

☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	2024.	**2025.**	**2026.**	**2027. i nadalje**	**UKUPNO**
NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira					
Ljudski resursi	0,606	0,606	0,606	0,606	**2,424**
Ostali administrativni rashodi	0,180	0,180	0,180	0,180	**0,720**
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	0,786	0,786	0,786	0,786	**3,144**

Izvan NASLOVA 7.[125] **višegodišnjeg financijskog okvira**	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo
Ljudski resursi					
Ostali administrativni rashodi					
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo	Nije primjenjivo

UKUPNO	0,786	0,786	0,786	0,786	**3,144**

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

[125] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.3.4. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

– ☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

		2024.	**2025.**	**2026.**	**2027. i nadalje**
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)		3	3	3	3
20 01 02 03 (delegacije)					
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)					
01 01 01 11 (izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice”)		1	1	1	1
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)					
XX 01 xx **yy zz** 126	– u sjedištima				
	– u delegacijama				
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)					
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)					
Druge proračunske linije (navesti)					
UKUPNO		4	4	4	4

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Usp. objašnjenje navedeno za naslov 7. u odjeljku 3.2.1.
Vanjsko osoblje	Usp. objašnjenje navedeno za naslov 7. u odjeljku 3.2.1.

126 U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.4. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

– ☒ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

Omotnica LIFE (proračunske linije 09 02 02) upotrijebit će se za nadoknadu povećanja subvencije EEA-e.

– ☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

– ☐ zahtijeva reviziju VFO-a.

3.2.5. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

– ☒ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju.

– ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

	Godina **N**[127]	Godina **N + 1**	Godina **N + 2**	Godina **N + 3**	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)			Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

[127] Godina N je godina početka provedbe prijedloga/inicijative. Umjesto „N” upisati predviđenu prvu godinu provedbe (na primjer: 2021.). Isto vrijedi i za ostale godine.

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– ☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

☐ na vlastita sredstva

☐ na ostale prihode

navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska linija prihoda:	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative[128]						
		Godina **N**	Godina **N + 1**	Godina **N + 2**	Godina **N + 3**	Unijeti onoliko godina koliko je potrebno za prikaz trajanja učinka (vidjeti točku 1.6.)		
Članak …….								

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

[128] Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer), navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.